

Türkiye Atatürk Dergisi

**BÜYÜK ÖNDERİMİZ ATATÜRK'ÜN EN YAKIN SİLAH ARKADAŞI VE
Milli İstiklal Kahramanımız Mareşal FEVZİ ÇAKMAK**

T
AT

Ta
Po

M

i
Be
Te

Al
Yıl
50.
Ab
Ab
j

fa
rır
BU
VE
taa
lan
me
Ka
dile
bec
ler
Mil
De
ifa
Fia

TÜRKİYE ATATÜRK DERGİSİ

Tarih-Sanat, Edebiyat, Ekonomi
Politika ve Millî Kültür Dergisi

İmtiyaz Sahibi ve Başyazarı

TAHSİN UFUK

Yazı İşlerinden Sorumlu
Yönetmen

S. SALİH SİNAN ORAK

Müessese ve Genel Yayın Md.

Yüksek Mühendis

SERVET EKİCİ

Sekreter

MUHTEREM AKEL

Ressam: MURAT

Kapak çalışması ve

Renk Ayırımı .

ŞAN GRAFİK

Yıl: 6, Sayı: 29, Cilt: 6

İDARE ve GENEL DAĞITIM:

Beyoğlu Yeniçarşı Cad. 59/2 İst.

Tel.: 149 51 66

Dizgi-Baskı-Cilt:

UFUK MATBAASI

Tel.: 520 18 96

Ocak • Şubat • Mart 1987

ABONE ve İLAN TARİFEMİZ:

Yıllık Kitap İlaveli Abone Bed.

50.000,— TL. Nesriyatlı Yıllık

Abone Bed. 25.000,— TL. Yıllık

Abone Bed. 10.000,— TL.

İç ve Dış Kapak: 100.000 TL.

İç sayfalarda: Tam say-

fa reklam bed. 75.000,— TL. Ya-

rım Sayfa Reklam Bed. 50.000 TL

BU DERGİ BASIN YASASINA

VE AHLAK kurallarına uymayı

taahhüt eder. Dergimizde yayın-

lanan yazılardan imza sahipleri

mesüldür. Yayınlanan yazılar:

Kaynak gösterilmeden, iktibas e-

dilemez. Dergimiz, tüm okullara

bedavadır. Bu dergi: Millî gaye-

lerle yayınlanmakta olup, ulusal,

Millî Kültür Dergisidir!

Dergimiz Kamu Hizmeti

ifa eder!

Fiatı: KDV dahil 2500 TL.

Sayın Okuyucularımız,

Türkiye Cumhuriyeti'nin, 63. yılı dolayısıyla, sizlere, CUMHURİYET ve BÜYÜK ATATÜRK özel sayımızla, yine ellerinizde ve yine yüksek huzurlarınızda bulunmaktan kıvanç ve mutluluk duyuyoruz. Kısa bir müddet aradan sonra, tekrar sizlere hitap edebilmek, sizlerle yine beraber olmak, bizim için, en büyük şereftir. Yeni yılda, senenin ilk sayısı olan, «ATATÜRK CUMHURİYET ÖZEL SAYIMIZLA» sizleri selamlıyoruz.

İşlerinizde başarılar, sağlık-esenlik dolu, mutlu yıllar, uzun ömürler dileriz. TÜRK VE DÜNYA TARİHLERİNİN EN BÜYÜK SİMASI, en büyük dehası, en büyük kumandanı ve devlet adamı, G.M.K. Atatürk gibi, en büyük bir şahsiyetin, hususiyetlerini, fikirlerini, dünya görüşünü, en mükemmel bir insan olarak, AZİZ ve YÜCE ATAMIZ, Atatürk'ü, özel bir sayı ile sizlere takdim ederken, buradaki millî amacımız: Genç kuşakların, ülkemizin yeni yetişmekte olan, GENÇ NESLE, kendisini en iyi bir şekilde tanıtmaya çalışıyoruz... Milletimizin kurtarıcısı, T.C. Devletimizin kurucusu, BÜYÜK ATATÜRK'Ü, 63. Yılımı idrak eden Cumhuriyetimizin kuruluşun 63. yılında, ilim adamlarımız, askeri ŞAHİİYETLERİMİZİN yazdığı, yazılarla, millî makalelerle, İLİM ADAMLARIMIZIN nefis yazılarıyla sizlere sunarken, yüksek huzurunuzda, başta, millî kurtarıcımız aziz ATAMIZ olmak üzere, bu kutsal vatan toprakları için, seve-seve canlarını vermiş, kanlarını akıtmış bulunan, tüm şehitlerimizi hakkı-emeği geçeneleri, vatanımızın kurtarıcılarını, bin rahmetle anar, hüdadan kendilerine, rahmette bulunmasını, ruhlarının, daim şad olmasını diler, mekânları cennet, kabirlerinin en büyük makber olmasını dua-niyaz ederiz...

Hepimiz, onlara, namus borçluyuz... Şükran borçluyuz... Minnet borçluyuz... Bu gün için, biz bu topraklarda; rahat yaşıyoruz, herşeyimizle onlara, minnettarız... Cumhuriyet nasıl kurulmuştur?... DÜŞMANLAR YURDUMUZDAN NASIL KOVULMUŞTUR?... Nasıl mağlup edilerek, Akdenize dökülmüştür?... Lütfen iyi çok iyi bir daha düşününüz. M. Kemal Paşa'nın liderliğinde: KAHRAMAN ORDUMUZ, İstiklal savaşımızı nasıl kazanmıştır?... Çok derin düşünelim... Milletimizi, ATAMIZIN aydın yolunda, onun izinde, millî birlik beraberliğe davet eder, politik gayelerle, parçalanmamasını dileriz... YAŞASIN TÜRKİYE CUMHURİYETİ... Var olsun Milletimiz, KAHRAMAN ORDUMUZ... Yaşasın büyük ATATÜRK, kalplerden ve gönüllerden hiç silinmeyecektir... Kim senin buna gücü yetmiyecektir... Ahtımız; andımızdır... Atatürk gözümüzün nuru, başımızın tacıdır... Ne mutlu Türküm diyene... Ne mutlu, ben ATATÜRK'çüyüm diyenlere... Asil ve büyük milletimizi selamlar, nice yüz yıllar dileriz. Saygılarımızla...

TÜRKİYE ATATÜRK DERGİSİ

Türkiye Cumhuriyetinin Kurucusu Aziz ve Büyük ATATÜRK

Atatürk modern Türkiye'nin kurucusu, kurtarıcısı ve birinci Cumhurbaşkanıdır. 1881'de Selânik'te doğdu. 1905'de Erkânı harp (kurmay) yüzbaşısı olarak Harbiye'den çıktı. İnkılâpçı hareketlerinden ötürü Abdülhamid onu Şam'a sürdü. Şam'da birkaç arkadaşıyla beraber, «Vatan ve Hürriyet» adlı gizli bir dernek kurdu. 1907'de Selânik'e geldi. İttihat ve Terakki Cemiyeti ile ilişki kurdu. 31 Mart irtica ayaklanması bastıran Hareket Ordusunun Kurmay Başkanlığını O yaptı.

1911'de İtalyanların Trablus'u işgâli üzerine Trablus'a koştu. Balkan Savaşında ordunun geri alınışında Bolayır Kolordu Kurmay Başkanı olarak savaşa katıldı. Sonra Sofya Ateşe Militerliğine atandı. Birinci Dünya Savaşında, Çanakkale'deki Anafartalar Savaşını yönetti; ve «Anafartalar Kahramanı» ünvanını aldı.

Birinci Dünya Savaşının sonlarına doğru, bozuk giden Filistin cephesini düzeltmek için kurulan Yıldırım Ordusunun başına getirildi. Fakat o sırada mütareke oldu.

İzmir'e Yunanlıların girişinden dört gün sonra 19 Mayıs 1919'da, Üçüncü Ordu Müfettişi adıyla Samsun'a ayak bastı. Bu tarihten sonra da Türk Millî Kurtuluş Savaşı, şefini bulmuş oldu. Organize ettiği Erzurum ve Sivas Kongreleri birbirini kovaladı. Anadolu - Rumeli Müdafai Hukuk Cemiyetleri onun rehberliği altında kuruldu.

16 Mart 1920 yılında yapılan İstanbul işgalinden ve Osmanlı Mebusan Meclisi'nin

dağıtılmasından sonra 23 Nisan 1920'de Ankara'da açılan Birinci Büyük Millet Meclisi kendisine Mareşallik rütbesiyle Gazilik ünvanını verdi. 30 Ağustos 1922 Baş Komutanlık Meydan Savaşı sonunda memleketi düşmanlardan temizledi. Yurdu kurtardı. Bundan sonra Evrimci girişimler başladı; düşmanla işbirliği yapan Sultanlığı ve Halifeliği kaldırdı. 1923'de Türkiye Cumhuriyeti Birinci Cumhurbaşkanlığına seçildi... Bundan sonra da, memleketi çağdaş Avrupa memleketleri düzeyine çıkarmak için köklü evrim hamleleri yaptı.

10 Kasım 1938'de ölen Atatürk Türk gençliğinin ve Demokrasisinin yoluna ışık tutmaktadır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ BÜYÜK ATATÜRK'ÜN ESERİDİR!..

Prof. Dr. Sermet ERGÜN

ATATÜRK;

Vatanperverliği cesareti, zekâsı, dürüstlüğü için münakaşa edilmeyen tek kahramandır.

Türkiye Cumhuriyetinin kurucusu ve bütün dünyanın takdir ettiği, tarihin ender yetiştirdiği büyük bir kumandandır.

«BENİM NAÇİZ VÜCUDUM ELBET BİR GÜN TOPRAK OLACAKTIR. FAKAT TÜRKİYE CUMHURİYETİ EBEDİYETE KADAR YAŞAYACAKTIR.»

Bugünkü Türkiye: Onun Milletine çalışmaları, cesaretinin hediyesidir... Bizler onun mirasçılarıyız.

Atatürk yardım görmeden okumuş kendisini yetiştirmiş ve çetin savaşlar neticesi yurdu, iç ve dış düşmanlardan kurtarmış, Türkiye'yi medeni ve itibarlı millet yapmak için gerekli inkılapları yapmış mamur, şerefli bir Türkiye kurmuş ve milletin kendisine verdiği «Atatürk» adını tarihe altın harflerle yazdırtmıştır.

Osmanlı Devletinin Adriyatik kıyılarından Mısır Körfezine ve bütün Arabistan'ın içinde bulunduğu muazzam ülkeden sonra Ana Vatanı da düşmanların istilâ ettiği ve güzel İzmir'i kölemiz olan bir milletin işgal ettiği bir zamanda millet için, vatan için Padişah Yaverliğini bırakarak ilk önce atılanların başında önder ve rehber Mustafa Kemal olmuştur...

Vatanı kurtardıktan sonra da ölünceye kadar millet hizmetinde kendisine bir servet yapmadan çalışmış, mütevazı bir hayat sürmüş ve milletin kendisine verdiği hediyeleri yine Dil Tarih Kurumu'na dolayısıyla millete bırakmıştır.

Bugünkü büyük fabrikalar Sümerbank, Etibank, İş Bankası gibi bir çok tesisleri kurdu. Ziraat Bankası gibi tesisleri geliştirmiş devleti, millete sevdiren ve modern bir Türkiye kurulması için ne lâzımsa yapmış, yanık bir yurt üzerinde kurulan vatanın asıl temelleri yalnız Atatürk devrinde atılmıştır. Ondan sonra ise yalnız ilâvelerle uğraşılmaktadır.

Denizlerde Türk teknesi, yollarda Türk rayı, yabancı sermayenin def'i kapitilasyonların kaldırılması ve nihayet bir milletin kıyafetini değiştirmek işlerini Atatürk başarmıştır.

Peygamberimiz Hazreti Muhammed Mustafa (Herkim İstanbul'u alırsa Cennet mekân olacak)

demis Fatih Sultan Mehmet bu vasiyeti yerine getirdi... Fakat 477 yıl sonra kâfir orduları tekrar İstanbul'u almakla Peygamberimizin sözünü yeniden yerine getirilmesi Müslümanlara vazife oldu. Atatürk yalnız İstanbul'u değil, Trakya ve Anadolu'yu da düşmandan kurtarıp çan seslerini susturan ve yeniden ezan seslerini göklere yükselten ve bütün dünyaya TÜRK'ü yeniden tanıtan adamdır!...

Atatürk, Fatih Sultan Mehmed'in malik olduğu imkânlardan da mahrum olarak her sahada büyük bir zafer kazandığına göre elbet de Peygamber'in şefaatine nail olmuş o da cennet mekân olmuştur.

Atatürk'ü inkâr eden ve takdir etmiyenin asıl kanından Türklüğünden ve ahlâkından şüphe etmek lâzımdır.

Çünkü, Atatürk;

BENİM NAÇİZ VÜCUDUM ELBET BİR GÜN TOPRAK OLACAKTIR. FAKAT TÜRKİYE CUMHURİYETİ EBEDİYETE KADAR YAŞAYACAKTIR.

Buna inanıyoruz. ATA'yı minnetle anıyoruz.

ATA'yı daima seveceğiz ve izinden, yolundan ayrılmayacağız. Her Cumhuriyet Bayramında, her ölüm yıldönümünde değil, her fırsatta inkılaplarını muhafaza edeceğimize ant içiyoruz ATAM!..

AZİZ VE KUTSAL KABRİNDE RAHAT UYU ATAM.

TÜM GENÇLİK VE MİLLET OLARAK, İZİNDE, YOLUNDAYIZ!.. «NE MUTLU TÜRK'ÜM DİYENE...»

ATATÜRK OLMASAYDI?...

Yazan: Avni ALTINER

Atatürk olmasaydı; Türk tarihi'ne Çanakkale Sakarya, 30 Ağustos Zaferleri şanla geçmezdi.

★

Atatürk olmasaydı; yurt hür olmazdı. İstilâcıların elinde Türklük ve Müslümanlık gelişemezdi!..

★

Atatürk olmasaydı; Eyüp Sultan Camiinde ezan okunmaz, üstelik Ayasofya'dan çan sesleri eksik olmazdı!

★

Atatürk olmasaydı; müslümanlar Fatih'in Türbesine bile giremezdi.

★

Atatürk olmasaydı; Şanlı Türk Ordusu, Şanlı Türk Bayrağını ayakta tutamazdı.

★

Atatürk olmasaydı; Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Senatosu olmazdı.

★

Atatürk olmasaydı; uluslararası İzmir Fuarı, Ankara Gençlik Parkı bile olmaz, yurdumuz bunca uygar kuruluşa kavuşamazdı.

★

Atatürk olmasaydı; bugünkü hür, itibarlı Türkiye yerine sömürge bir devlet olacaktı.

★

Atatürk olmasaydı; Hilâfetin, şeyhlerin, dervişlerin yönettiği bir millet olacaktı!..

★

Atatürk olmasaydı; sanat eserle-

rinin tümü Avrupa müzelerine taşınacaktı.

★

Atatürk olmasaydı; İş Bankası, Ziraat Bankası, Etibank, Sümerbank gibi milli bankalarımız olmayacaktı.

★

Atatürk olmasaydı; Tarih Kurumu, Dil Kurumu gibi kuruluşlar olmayacaktı.

★

Atatürk olmasaydı; tüm madenlerimizi, fabrikalarımızı yabancılar işletecekti.

★

Atatürk olmasaydı; Türkiye'de, Bulgaristan, Polonya, Macaristan, Romanya, Çekoslovakya ve benzerleri gibi hürriyetsiz olacaktı.

★

Atatürk olmasaydı; sarıklarla, kırmızı feslerle, şalvarla gezilecek, kadınlarımız kara çarşaf ve peçe içinde, kafes arkasında kalacaktı.

★

Atatürk olmasaydı; Demir Yolları, Deniz Yolları gibi işletmeler yabancılar elinde kalacaktı.

★

ATATÜRK ÖLÜNCE

ATATÜRK olmadığından; devlete ait işletmeler «vergi vermedikleri halde» verimli çalıştırılmadığından her yıl zarar ediyor ve devletin bütçesine yük oluyor.

★

Atatürk olmadığından; yeraltı servetlerimizi, madenlerimizi, petrolümüzü yabancılar işletiyor ve sömürülüyoruz!..

★

Atatürk olmadığından; Türk bilim adamlarımızın, mühendislerimizin, ve profesörlerimizin pek çoğu yabancı diyorlarda çalışıyor.

★

Atatürk olmadığından; Türk parası «müstemleke parası gibi» her yerde değersiz hale geldi.

★

Atatürk olmadığından; sağ, sol diye milleti ikiye ayırdılar. Bundan yararlanan çıkarıcılar, mideciler, dalavereciler demogoji oyunları ile itibarlı kişi haline geldiler.

★

Atatürk olmadığından; irtica hortladı, komünizm hortladı, memleket her yönde geriledi. Bu örnekler daha çok uzatılır. Akı selim sahibine yeterli sanırız!

★

Bir Ata sözümüz var:
Herkesin bildiği.

«Anlayana sıvrısinek saz,
anlamayana davul zurna az.»

Atatürk bizi çalışmaya, dürüstlüğe, ileri gitmeğe itmişti. Biz inancımızı kaybettik. Onun yolundan ayrılanlarımız oldu. Şimdi ise yeniden 12 Eylül 1980 sonrasında sonra; onun yeniden sesini duyuyor... Yeniden onun komutları doğrultusunda çalışıyor, geleceğe güvenle bakıyoruz!..

ATATÜRK'ÜN MİLLİYETÇİLİĞİ

Yazan Prof. Dr. K. Faruk TİMURTAŞ

Atatürk'ün milliyetçiliği, Türk Milletini birlik, bütünlük ve beraberlik içinde görme idealiydi.

Milli Mücadele ve Yeni Türk Devletinin ilk yıllarında yurttaş içi medenî bilgiler kitabının hazırlanmasıyla bilhassa meşgul olmuş, Milli Prensipleri «Ders kitaplarına» da yerleştirmiştir.

Milletin tarifini şöyle yapıyor: «Zengin bir hatıra mirasına sahip bulunan bir beraber yaşama konusunda istek gösteren ve müşterek arzuda samimi olan, ve sahip olunan mirasın muhafazasında beraber devam hususunda iradeleri müşterek olan insanların birleşmelerinden meydana gelen topluluğa millet adı verilir.»

Atatürk millet tarifi konusunda «KÜLTÜR BİRLİĞİ» ilkesini esas almıştı. «Bir harçtan olan insanlardan mürekkep cemiyete millet denir dersek milletin en kısa tarifini yapmış oluruz.» diyor.

Atatürk milliyetçiliği ise şöyle tarif eder:

«Türk milletini sevmek, yüceltmek ve yükseltme hareketini benimsemek, gerek fikri alanda, gerekse hareket bakımından o yolda yürümektir.»

Büyük Önder yine bir başka millet tarifini daha geniş anlamıyla şöyle yapmaktadır: «Millet-Dil, Tarih, Kültür ve Ülkü bağları ile birbirine bağlı vatandaşlardan meydana gelen Siyasal ve Sosyal bir topluluktur.»

Büyük Önder siyasi ve diğer mücadeleleri içinde devamlı bir milli siyaset izlemiştir. Bu siyaseti şöyle tanımlamaktadır: «Milletimizin güçlü, mutlu ve kararlı yaşayabilmesi için devletin tamamıyla belli bir siyaset izlemesi ve siyasetin iç yapısına tamamen uygun ve dayanır olması gereklidir. Milli siyaset dediğimiz zaman kastettiğim anlam öz şudur: Milli sınırlarımız içinde, herşeyden önce kendi gücümüze dayanarak varlığımızı korurken,

milletin ve ülkenin gerçek mutluluğu ve bayındırlığına çalışmak, geliş-güzel, hayali emeller peşinde, milleti çalışma ve zarara sokmamak, medenî dünyada, medenî ve insanca davranış ve karşılıklı dostluk beklemek.»

Milliyetçiliği millet sevgisi ve medeniyetçilikle bütünleştirmiştir. «Mazide sayısız medeniyet kurmuş bir ırkın ve milletin çocukları olduğumuzu ispat etmek için yapmamız lâzım gelen şeylerin hepsini yaptığımızı ileri süremeyiz. Bugüne ve yarına bırakılmış daha birçok büyük işlerimiz vardır.»

Büyük Önder milliyetçilik anlayışını dile getirirken birlik, beraberlik ve bütünlük görüşlerini işlemiştir. Diyor ki: «Beni seven arkadaşlarıma tavsiyem şudur: Şahsınız için değil, fakat mensup olduğunuz millet için elbirliğiyle çalışalım, çalışmaların en yükseği budur.»

Büyük Önder Milli Mücadeleyi ve İstiklâl Harbini «MİLLÎ BİRLİK» ruhu kazanmıştır. İdeali sınırsız tutmuştur. «Millet sevgisi kadar büyük mükâfat yoktur. İstiklâl Harbinde benim de millete ettiğim bir takım hizmetler olmuştur. Zannedirim. Fakat bunlardan hiçbirini kendime mal etmedim. Yapılanın hepsi milletin eseridir. Dedim. Aranacak olursa doğrusu budur.»

Büyük Önder'in, birlik ve beraberlikle kurtulan ve kurulan vatan düşüncesini şu ifadelerle dile getirir: «Bilelim ki, kazandığımız muvaffakiyet milletin kuvvetlerini birleştirmesinden ileri gelmiştir. Eğer aynı muvaffakiyetleri, zaferleri ileride de kazanma kistiyorsak, aynı esasa dayanalım, aynı yolda yürüyelim.»

Ekim 1922'de yaptığı bir konuşmada: «Milletimiz tek bir vücut gibi sarsılmaz birlik ve beraberlikle yekpare vücut halindedir!!» Diyordu... Bu ne denle Atatürk Milliyetçiliği bize bir ışıktır.

Atatürk gibi insan olmak!

Yazan: Mukbil ÖZYÖRÜK

Atatürkçüyüz demek kolay, Atatürk'ü fikren anlamak biraz zor, fakat zannedirim bu «büyük gerçekçi» ve gerek medeniyetçilik, gerek memleketçilik yolunda «tâvîzsiz inkılâpçının» GÖNÜL A-DAMLIĞI bahsinde eline su dökebilme her şeyden de zor.

Şöyle etrafınıza bir bakınız... Bırakınız, esarete mahkûm edilmiş ve en tabii haklarına en ağır taarruzların «Meheldir» diye alkışlanmakta bulunduğu bir milleti hürriyet ve istiklâline kavuşturmak gibi bir mücadeleyi... Bırakınız, başlangıçta Çerkes Etem'in çetesine dahi muhtaç kalacak kadar gücünden kudretinden mahrum kılınmış aynı milletin «Aşılmaz» denilen istihkâmları aşarak, «Yenilmez» denilen orduları önüne katarak vatan topraklarını temizleyip kurtarışını... Fakat en basit bir maddiyat ve menfaat, hissiyat veya siyaset mücadelesinde bir türlü gösteremediğimiz «gönül adamlığını», Mustafa Kemal'in o akılları durduran, idraklere sığmayan mücadelesi esnasında ve sonrasında nasıl «gösterdiğini» düşününüz... Kendini bildiği yaşından itibaren «arkadaştan» daha yakın kimsesi olmamış bulunan, sıcağı bir aile yuvasının muhabbet çevresini tatmamış, bütün hayatı, «fikir, muhakeme, mücadele ve icra» içinde geçmiş bu büyük adamın, aslında «haşın» olmak gereken tabiatındaki «gönül zenginliğini» düşününüz.

Bütün bir yıl boyunca, gazetelerde yeralan başka bazı «anma'lar» bana her seferinde Atatürk'ün «gönül adamlığını» ve «zengin kalbini» de hatırlatır ama, hay huy içinde fırsatı kaçırıp bu mevzu dokunamazdım. Bugün ahdettim, fırsatı kendim yaratıyorum.

Falih Rıfki, «Atatürk, bir kimsenin samimiyetine, dürüstlüğüne, vatanseverliğine bir kere inandı mı, onun en olmadık nazlarına bile, görülmemiş bir tahammül ile katlanırdı» diye yazar. İlâve eder: «Sofrada, Atatürk'e karşı açık açık konuşanların, hattâ onu tenkide bile kalkışanların büyük cesaret sahibi olduklarını zannetmeyiniz. Sadece şu var ki, Atatürk, bu gibilerinin samimiyetine,

sevgisine inanmıştır... Bu sâyede onlar ona karşı en umulmadık şekillerde konuşabilirlerdi. Yoksa bu rahatlık, kendi nefislerindeki büyük bir cesareten geliyordu sanılmasın...»

Gerçekten, yanında «kahramanlar» seviyesine yükselmiş nicelerini, samimiyet ve dürüstlüklerine inandıktan sonra, o kurtarmıştır... İstanbul'dan kalkıp onun yanına gelmişler, bakıp gezmişler, «Mustafa Kemal bu işi kıvrımayacak» diye geri dönmüşlerdir... Samimiyetlerini bildiği bu gibilerden bazılarını, ikinci sefer gelişlerinde «Kaçmadı, ben özel görev vererek geri göndermişim» diye kurtarmış, onun bu güvenine gerçekten liyâkat gösterenler de, nitekim sonradan, hakikaten «kahraman» olmuşlar ve bundan vatan kazanmıştır. Böylelerinin arasında, hattâ onu Anadolu'da tutuklamaya gelip de eli boş dönenlerden, tekrar gelip katılarak kahraman olanlar da vardır. Eğer adam olup da onun güvenini değerlendirmeyi bilseydi, belki Sivas'tan bileklerine kelepçe taktırdığı Ali Galip bile, «O'nun arkadaşlarından biri» olabilirdi. Ali Galib'e dahi fırsat vermiştir.

Bir akşam sofrada, Anadolu'ya gelip de dönenlerden birini hatırlatırlar. O, onu çoktan affetmiş, memlekete kazandırmış ve bağrına basmıştır, şöyle cevap verir: «Öyledir... Pek sıkıştırılmaya gelmez... Fakat doğrusu ya, ben Anadolu'da iken yanına gelmek de pek kolay değildi... İnandır şey değildi ki bizim yaptığımız...»

«— Kuva-yı Milliye devrinde nerede idin? Ne vazife görürdün? diye sormayan yalnız o idi» diyor Falih Rıfki.

Merhum Mustafa Necati, Meclis kürsüsünde yurttırırken «Bunları bakan olmak için söylüyor-sun. Seni bakan yapmayacağız» diyen Mustafa Kemal'in, sonradan Mustafa Necati'nin ölüm haberini alınca, nasıl «hüngür hüngür ağladığını» yazan Falih Rıfki, «Mustafa Kemal, kat'iyen bir zâaf adamı değildi. Onun böylesine ağladığını ilk ve son defa o gün gördüm... Bu kadar da içli ve hakikatli idi» diyor.

TÜRK milletin Osmanlı dönemindeki ümmet anlayışından milli demokratik ve lâik Devlet anlayışına geçişi için Atatürk tarafından aşağıdaki bir seri inkılaplar yapılmıştır:

23 NİSAN 1920

● T.B.M.M. Açılmış, Sultan Hali-fenin babadan oğna geçen mutlak egemenliğine teb'a olarak bağlı olan Türk insanı, vatandaş durumuna yükselmiştir. Böylece milli irade, Padişahın elinden alınarak T.B.M.M. ne mal edilmiştir.

Aynı zamanda Göktürk imparatorluğundan bu yana (tarihte ikinci defa) «Türk» adı, kendi devletini kuran milletin adıyla anılmaya başlanmıştır.

1919 YILININ OLAYLARI:

● Amasya kararlarının özünü oluşturan «Milletin bağımsızlığını, gene milletin azim ve kararı kurtaracaktır.» diye özetleyebileceğimiz bu genelgeden sonra her geçen gün Türk milletin sosyo/politik yaşamı, giderek değişmeye başlamış ve Padişahla özdeşleşen devlet yapısı, yerini millileştirilmiş devlet anlayışına bırakmıştır.

● Erzurum Kongresinde doğu bölgesindeki 18 vilayetimizin temsilcilerinin oluşturduğu ilk milli kongre aktedilmiş ve Türk milletin politik yaşamı böylece bölgevi de olsa demokratik bir kuruluşla yönlendirilmeye başlanmıştır.

Bu kongrede kabul edilen Misak-ı Milli ile Türk devletinin bugünkü siyasal sınırları çizilmiş ve Osmanlı İmparatorluğunun genel nüfusu içerisinde azınlık durumunda bulunan Türk milleti, çizilen bu sınırla çoğunluğa kavuşturulmuş ve böylece «Milli birliğin ilk çatısı kurulmuştur». Bu olay Türk milletin milli / demokratik yaşamında bir aşama olmuştur.

● 4 EYLÜL Sivas Kongresinde Milli Misak sınırları içerisinde kalan Türk milletin temsilcileri bir nevi parlamento mahiyetinde bir araya gelerek toplanmış ve Misak-ı Milli kararı burada onaylanarak bütün Türk milletin milli iradesiyle kabul ettiği karar haline gelmiştir.

● Bu millileşme ve demokratikleşme hareketleri karşısında, milli iradeyi şahsında temsil ettiğine inanan Padişah, şiddetle karşı koymuş ve zamanın şeyhülislamı Dürri-zade Abdullah efendinin fetvası ile Mus-

Atatürk'ün Milletimize Kazandırdığı Milli - Demokratik - Lâik Değer Yargıları

Em. Tümğ. Turhan OLÇAYTU

tafa Kemal Paşa ve yakın arkadaşları idama mahkum edilmiştir. Bu idam fermanı Yunan uçaklarıyla Anadolunun şehir ve kasabalarına atılmıştır. Fetva şudur:

«Yunan ordusunun milicilerle savaştığı için düşman sayılamayacağı; onların da Halifeye isyan eden Mustafa Kemal ile savaştığına göre hilafet ordusu sayılması gerektiği» ifade edilmiştir. Sadece bu belge dahi Türk devletinin milli / demokratik bir sisteme geçirilmesindeki çetin uğraşları gözönüne sermektedir.

1920 YILININ OLAYLARI:

● 1920 yılı, hilafet ordusu adıyla anılan Padişah taraftarlarının yurt düzeyinde çıkardıkları bir çok isyanların bastırılmasıyla geçmiş bu isyanların bastırılmasına paralel olarak milli egemenlik hakkının kullanılması T.B.M.M. ne intikal etmiştir.

● Modernleşmenin ön koşulu millileşmedir: Bugünün gelişmiş bütün devletleri önce millileşmiş sonra da modernleşmeye yönelmişlerdir. Almanya - İtalya - Amerika vs. Önce milli devlet olmuş, milli birliklerini sağlamışlar, ondan sonra modernleşmeye yönelmişlerdir. Almanya-İtalya - Amerika vs. Önce milli devlet olmuş, milli birliklerini sağlamışlar, ondan sonra modernleşmesine, başka deyimle çağdaşlaşmasına imkân yoktur. Atatürk'ün «Milli birlik ve beraberlik ilkesindeki» kerameti ve gene Atatürk'ün «Türk milleti milli birlik ve beraberlikle her türlü engelleri aşmasını bilmıştır.» deyimindeki isabet böylece anlaşılmıştır.

1 OCAK 1921

● İlk Teşkilatı Esasiye Kanunu kabul edilmiş milli Türk devleti milli iradenin kabul ettiği bir anayasal rejim sistemine girmiştir.

12 MART 1921

● M. Akif'in şiiri «Milli marşı-

mız» kabul edilmiş, milli devlet olmanın bir aşaması daha gerçekleştirilmiştir.

23 NİSAN 1920

● Bu tarihte 23 NİSAN günü bugünkü milli bayramlarımız arasında «Milli Egemenlik bayramı olarak» ilk bayramımız olmuş, ve böylece millileşmenin ön koşulu olan Milli Egemenlik kavramı millete mal edilmiştir.

5 AĞUSTOS 1921

● Mustafa Kemal Paşa Başkomutan: Türklük tarihi sürecinde gücünü Tanrıdan alan Han, Hakan, Sultan ve Padişah dışında ve bir Türk vatandaşı olarak ilk kez milli iradeyle seçilen bir Başkomutan olmuştur. Bu olay da milli / demokratik / lâik devlet olma anlayışına geçişin önemli bir olgusudur.

1 KASIM 1922

● Saltanat fiilen kaldırılarak Padişahın dünyasal gücüne son verilmiştir. Esasen saltanat fiilen kaldırılmadan önce de genel seçimler yoluyla, millet iradesiyle milli bir meclis kurulmuş ve bu meclis kendi devlet başkanını ve hükümetini seçerek milli egemenlik ilkesi hukuki ve fiili olarak uygulanmaya konulmuştur.

Saltanatın fiilen kaldırılması; T. B.M.M. nin milletin yazgısına el koyması, Türk devletinin milli / demokratik bir yola girişinin başlangıcını teşkil etmiştir. T.B.M.M.: Ülkemillet bölünmezliğinin bir sembolüdür.

29 EKİM 1923

● Cumhuriyet ilân edilerek demokratik siyasal bir rejim Türk milletin hayatına egemen kılınmıştır. Böylece kaynağını ilahi kudretten alan monarşik idare yerine kaynağını milli iradede alan milli ve demokratik nitelikli bir Cumhuriyet kurulmuştur. Cumhuriyet, Türk devletinin lâikleştirilmesinde de önemli bir temel teşkil etmiştir.

3 MART 1924

● Hilafet kaldırılarak daha önce dünyasal gücüne son verilen Padişahın dinsel otorite ve gücüne de fiilen son verilmiş ve böylece «Milli Egemenlik» dinsel güçten arındırılarak millileşmeye doğru önemli bir adım atılmıştır. Aynı zamanda devlet işlerinin din işlerinden ayrılmasıyla toplumumuzun lâikleşme süreci hızlandırılmıştır.

Atatürk'ten alacağımız ders

Prof. Osman TURAN

Yıllardır yandığımız Türk tarihinin en önemli kişisi Atatürk'ün hayatı ve eylemleri bütün Türk kuşaklarının faydalanacakları derslerle doludur. Barışçı, gerçekçi ve aynı zamanda idealist, uzağı görür eşsiz bir dehâ olan Atamız devlet adamlarının, Türk düşünürlerinin, Türk askerlerinin ve Türk gençliğinin de değişmez rehberi olmalıdır.

Türk Basınında, bazı çevrelerde yazılan ve söylenenlerin aksine Atatürk doktrinlere saplanmamıştı, fakat bu doktrinleri ve ideolojileri çok iyi bilirdi. Atatürk çok okuyan — gecede bir kitabı bitirdiği bilinmektedir — çok iyi tahliller yapan ve okuduğu eserlerden kazandığı bilgi çok iyi bildiği Türkiye realiteler, ile mukayese edip sonuçlar çıkaran bir düşünce ve fikir adamı, bir bilgindi. Memlekete yararlı olabilecek fikirleri de en iyi uygulamayı o biliyordu, mükemmel bir aksiyon adamı idi.

Gerçekçi Atatürk ham ve ütöist hayaller peşinde halkın enerjisini ve ümidini tüketemezdi. Bağımsızlık savaşımızda arka arkaya kazanılan askeri zaferler Türkiye'nin emperyalist emeller beslediği düşüncesini dünyada yaratınca büyük başbuğ, «Biz hududu milliyemiz dahilinde hür ve müstakil yaşamaktan başka bir şey istemiyoruz.» «Meclisimiz ve Meclisimizin Hükümeti cenkçi ve maceraperest olmaktan uzaktır, bilâkis sulh ve müsalemeti tercih eder» diyerek Türkiye'nin böyle bir maksadı olmadığını açık ve samimi bir şekilde dünya kamu oyuna açıklamıştı. Atatürk'ün gerçekçiliği yine şu sözlerinde belirlidir: «Hududu milliyemiz dahilinde her şeyden evvel kendi kuvvetimize müsteniden muhafazai mevcudiyet ederek millet ve memleketin ümrânına çalışmak... Alelîlâk tulli emeller peşinde milleti işgâl ve ızrar etmemek lâzımdır.» Atatürk gerçekçi ve aynı zamanda idealist idi. «İnsanları mesut edeceğim diye onları birbirine boğazlatmak gayriinsanî ve son derece teassüfe şayan bir sistemdir. İnsanları mesut edecek yegâne vasıta onları birbirine yaklaştırmak, onlara birbirini sevdirmek, karşılıklı मदди ve manevî ihtiyaçlarını temine yarayacak hareket ve enerjidir. Cihan sulhü için beşeriyetin hakiki saadeti ancak bu yüksek ideal yolcularının çoğalması ile mümkün olacaktır.» 1939 dan önce devletler gruplaşmalara başlayınca Atatürk «Yurtta Sulh, Cihanda Sulh» formülü ile Türk siyaseti-

nin yapıcı karakterini belirtmiştir. Barışa samimi olarak inanan Atatürk, 1934 de Balkan Paktını ve 1937 de Saadebâd paktını imzalatarak Balkanlarda, Güney ve Güney Doğu komşularında daima barışı kurmak istemişti. Kuvvete değil hakka dayanan bir dış siyaset anlayışı olan Atatürk diktatörleri şiddetle yermiştir: «Harbin ciddiyetini nazarı dikkate almayan bazı gayrisamimi önderler, taarruzun vasıtaları, ajanları olmuşlardır. Kontrolleri altındaki milletlere milliyetçiliği ve ananeyi yanlış bir şekilde göstererek ve suistimal ederek aldatmışlardır.»

Büyük Önder demokrasiye samimi olarak inanmıştı: «Bu buhranlı saatlerde hercümerce mâni olmak için kütlelerin kendilerinin karar vermeleri ve mesulîyet mevkiini yüksek karakterli ve morallî vicdanlı insanların eline-tevdi etmeleri zamanı gelmiştir. Bu gecikmeden yapılmalıdır.»

İdealist olduğun kadar, uzağı da iyi gören Atatürk bir gün savaşın çıkacağını anlamış ve bunu durdurmak için çareyi de söylemiştir: «Eğer harp bir bomba infilâki gibi birdenbire çıkınca milletler harbe mâni olmak için müsellâh mukavemetlerini ve malî kudretlerini mütearrıza karşı birleştirmekte tereddüt etmemelidir. Enseri ve en müessir tedbir muhtemel bir müetarrıza taarruzun yanında kâr kalmayacağını anlatmaktır.»

Dünya barışı için de büyük insan Mustafa Kemal'in öğütü şudur: «Eğer devamlı sulh isteniyorsa kütlelerin vaziyetlerini iyileştirecek beynelmillel tedbirler alınmalıdır. İnsanlığın heyeti umumiyesinin refahı, açlık ve tazyikin yerine geçmelidir. Dünya vatandaşları haset, aç gözlülük ve kinden uzaklaşacak şekilde terbiye edilmelidir.»

Atatürkçülük'te Tarihi Gerçek

Prof. Dr. İbrahim KAFESOĞLU

Türk İstiklâl mücadelesinin muzaffer kumandanı, yurdun kuratıcısı ve Cumhuriyetimizin kurucusu olarak, her vatan sever Türk'ün minnet dolu kalbinde en müte-na yerini ebediyyen muhafaza edecek olan büyük Atatürk, tarihte eşine az rastlanır aksiyon adamı vasfı yanında bir fikir adamı hüviyetiyle de müstesna bir şahsiyettir. Türk milletinin istiklâl ve hürriyetinin tehlikeye girdiği daha ilk yıllardan vefatı tarihine kadar, hamle kabiliyetini canlandırmak istediği Türk toplumunun münevîyatını takviye etmek ve millete yeni ve dinamik bir ruh kazandırmak için ileri sürdüğü düşünceler, çağdaş Türk devletinin kuvvet kaynağını teşkil etmiştir. Meclis kürsüsünden halk arasındaki konuşmalarına dost sohbetlerinden resmi toplantılarda, şenliklerde irad ettiği nutuklara kadar her yerde söylendiği çok dikkate şayan sözler. O'nun milleti bir bütün halinde, asırlardan beri hasreti çekilen ufuklara ne dercede realist bir fikri hamuleye ve bizim siyaset ve devlet adamlarından işitmeğe pek alışmadığımız yüksek düşüncelere sahip olduğunu gösterir. Atatürk'ün göz kamaştırıcı aksiyon adamı vasfı yanında oldukça gölgede kaldığı müşahade olunan fikir cephesinin bizi çok ilgilendirmesi gerekir. Bugün «Atatürkçülük» tabiri ile ifade edilen bu fikirler manzumesinin ciddiyetle incelenmesi artık kendini hissettirmiştir. Devletimizin manevi - fikri yapısını lâyık ile kavramamıza hizmet edecek olan böyle bir tahlil ve değerlendirme bir yandan Atatürkçülüğün hakiki mâhiyetini ortaya koyacak, diğer taraftan Atatürk'ü maksatlı ve indî tefsirlere mevzu olmak bahtsızlığından kurtaracaktır.

Atatürk hak, kuvvet, istiklâl, siyaset mefkuresi, siyasi ahlâk, millî hakimiyet anayasa, teşkilat, inkılâp ve Türk inkılâpları karşısında ka-

dın, din, medeniyet, güzel sanatlar. konularında çok taraflı fikirleri ile, bazen bir devlet felsefecisi, bazen bir siyaset nazariyecisi, bazen hukuk, eğitim, iktisat, v.s. alanlarında «görüş» sahibi bir düşünür olarak dikkati çeker. Devlet ve millet meselelerinde Türk tarihi gerçeklerine uygun mütâlaaları O'nun bizat tahakkuk ettirdiği çağdaş Türk devletinin fikri bünyesinin çatısı olmuştur. Burada «millî tarih gerçeklerine uygun» hükmü üzerinde bîhlassa durmak icap eder. Zira A-

tatürk'ü azametli başarılarla ulaştıran en esaslı âmil şüphesiz O'nun sözlerinde Türk toplumunun ruhi iştiraklarını dile getirmesi ve icrâatında Türk milletinin «hakiki temayül»lerini fiiliyat sahasına koymasındır. Bir konuşmasında kendi muvaffakiyet sırrını şöyle açıklamıştır:

«Bir insan memlekete, millete faydalı bir iş yaparken gözden uzak bulundurmamağa mecbur olduğu kültür milletin hakiki temayülüdür».

Atatürk'ün Milliyetçiliği ve Türk Milleti

Yazan: Tahsin UFUK

Büyük Türk Milleti ,

Milliyetçilik, kupkuru bir kavram değildir. Milliyetçilik, bir doktrin bir reçete, bir ilaç kadar, bir su, bir ekmek kadar ihtiyaçtır... Ülkemizde, bazı kimselerin, villaları, yatları, fabrikaları altlarında en lüks marka arabaları varken, PATRON, en lüks hayatı yaşarken, İŞÇİ-MEMUR, fakir fukaraların, evlerinde yiyeceği ekmeği, hasta e-şinin veya çocuğunun, eczaneden ilaç alacak parası yok ise, o ülkede, MİLLİYETÇİLİK-TEN DEM VURMAK, söz etmek, kanımızca hayal mahsülü olacaktır...

Milliyetçilik, milletini, devletini, canından çok sevmektir... Biz burada, en bariz örneği, Atatürk'te görüyor, yaşıyoruz... Devri Kemalde İsmet Paşa, Başbakan olarak, ekmeğin kilosuna, Atatürk'ten habersiz 1 kuruş o devrin parasıyla zam çekmiştir! Hükümetin yaptığı bu zamdan bilahare haberdar olan, büyük ATA, fırtınalar koparır, benim haberim olmadan nasıl zam çekersiniz der: Ben halkımın, milli gıdasına zam çektiğim der... Ve derhal haberdar ediyorum, tebliğ ediniz; ekmek eski fiyatından satılacaktır... Halkımızın milli gıdası ekmeğe ise, bugün kaç defa zam çekilmiştir?..

Halkın beslenmesi için, elzem olan, TEMEL TÜKETİM MADDELERİ, en fahiş fiyatlarla satılmaktadır... Halkımızın bir kısmı gıdasızlıktan, verem afetine yakalanmış, toplum içinde mikrop saçmaktadır!... Evlatlarımızı dengeli olarak besliyoruz... Hayat şartları, TÜRK insanına, kan-

kusturmaktadır... ZAMLARIN BİR TÜR- LÜ ARKASI kesilmiyor, mütemadiyen devam ederek, bir geçim indeksi yapılarak, hayatın, makul bir seviyede durması sağlanamamaktadır...

Memurlarımız büyük şehirlerde, aldığı aylıkla, bırak geçinmeyi, kirasını bile ödememektedir... Ya işçi sınıflarımız, emekliler, dullarımız, yetimlerimiz, fakir halk tabakalarımızın hali, bin beterdir... Milletten oy isterken başka bir tavır, yönetirken başka tavır takınanları uyarıyoruz... Millet yaşamıyor, millet gülemiyor, sefalet ve işsizlik canına yetmiştir, canından bezmiştir. Siz buyurunuz, yine zamlara devam ediniz.. Milliyetçilik bu değildir... Yukarıda, küçük bir zam hikayesiyle, Atamızdan bahsettik... Milliyetçi o idi... Ondan sonra da milletini canı kadar seven, bir kimse görmedik...

Bu ulu millet, kime canım dediyse, kimi seçti ise, onlar ona, canın çıksın dediler... Biz yine, T. Atatürk Dergisi olarak, ATATÜRK'ten bahsedeceğiz. Milliyetçiliğinden dem vuracağız... KIZ KARDEŞİ MAKBULE, ATA'dan, hanıma, şahsi servetinden tek kuruş miras vermemiş, şahsi servetini, TÜRK DİL TARİH KURUMUMUZA hibe etmiştir. T. İş Bankası'ndaki hisse senetlerini. Hepimiz biliyoruz... İstiklal Savaşımızda, şahsi parasını harcamıştır... Milliyetçilik mevhumu milliyetçilik anlayışının en iyi örneğini, büyük ATA vermiştir...

Atatürk «Bir çocuğum olmadığına müteessirim» demişti

On bir senesini Atatürk'ün hizmetine veren Nuri Ulusu ile konuşuyoruz. Onu çok evelden tanırdım. Emniyet Müdürlüğüne uğradıkça aşırı nezaket ve efendi halile göze çarpan bir tip olarak hafızamda yer etmişti.

— «Atatürk'ün maiyetinde çalışmış polis memurlarını sorduğum zaman» işte bir tanesi hem de çok selâhiyetlisi denilerek karşıma getirilince vasıflarının menşei kendiliğinden ortaya çıkmıştı.

Nuri Ulusu, «1927 senesinde muhafız alayından asker olarak Çankaya köşküne gittim» diye başladı ve şöyle devam etti:

«Terhisimi müteakip köşke kütüphaneci oldum. 1934 senesinde de kendilerinin emirleriyle polis mesleğine girdim ve köşkte kaldım. Atatürk'ün hizmetinde o elemli günün akşamına, 10 Kasım 1938 gününe kadar çalıştım.»

Halen İstanbul Emniyet Müdürlüğünde muamelât memuru olan Nuri Ulusu'ya soruyorum: «Atanın matbuata intikâl etmiyen ve sizin hafızanızda esaslı bir yer tutmuş olan hareketi veya sözü mevcut mudur?» Hiç düşünmeden cevap veriyor:

— «1936 senesinin Temmuz ayı idi, gününü hatırlıyamıyacağım. Floryada deniz köşkünde bulunan Atatürk, beraberindeki zevatla birlikte Dolmabahçe Sarayına hareket ettiler. Sarayın üst katındaki süfera salonuna çıktılar. Burada inşa edilecek olan Meclis binasına ait yerli ve yabancı mimarlar tarafından hazırlanmış planlar sehpalara üzerine dört sıra halinde dizilmişti. Haddizatında inşaat işlerine karşı büyük alâka gösteren Atatürk bu planları esaslı bir şekilde tetkik ettikten sonra üç tanesini işaret ederek (Bunlar güzel) dedi. Planları bir kere daha gözden geçirdikten sonra bu üç plandan bir tanesini işaret ederek bir an durdu. Bazen sigarasından çok derin nefes çeker ve adeta sigarayı yerdi. Gene öyle bir nefes çekti ve:

— «Arkadaşlar yapılacak olan bu meclis binasına umumî içtima salonundan maada tâ-

li derecede iki veya üç salon daha yapılması elzemdir. Çünkü Türkiye Cumhuriyeti de bir gün demokrasi rejimini kabul edecek ve memleketimizde de müteaddit partiler meydana gelecektir. Nuri Ulusu'ya «Kızdığı zaman nasıl olurdu?» diyorum. «Çok sertleşirdi» diyor. «Kızgınlık ânında kullandığı kelimeler nelerdi?» sualimi de şöyle cevaplandırıyor: «Selânik lehçesiyle kullandığı bir kelime vardı: «E-BENNAKA» derdi. Bu ahmak, aptal manasına gelirdi.»

Nuri Ulusu «Bir husus daha vardı» diyor, «Fakat söylersem belki politik bir manâ çıkarırlar, onun için bahsetmiyelim. «Yok diyorum, senin politika yapmak arzun olmadıktan sonra çekinmeden söyle, «Hiç sevmediği bir bina vardı» diye devam ediyor, «Etnografya müzesini hiç beğenmezdi. Üzerinde kubbe bulunduğu için ne zaman önünden geçsek, «bu kubbeli bina bana medreseleri hatırlatarak âsabımı bozuyor,» derdi. Nuri Ulusu'nun Atatürk'e ait son hatırası 10 Kasım 1938 tarihinde, «Odasına saat dokuza on kala girmiştim. Koma halindeydi. Ondaki son hareket 9.05 geçte görüldü. İki eli hafif geriye doğru gittiler ve sonra yatağa düştüler...»

Emniyet 3. Şb. Md. Muzaffer Çağların da Ata'ya ait bir hatırası mevcut. O da «Trabzon'da lise talebesiydim» diye başladı. «1935-36 seneleriydi. Atatürk'ün Trabzon'a son seyahatiydi. Çifte Çamlıktaki Gazi Köşkünde bir garden parti tertip edilmişti. Ben de vazifeli talebeler arasındaydım. Muhtelif vilâyetlerden gelen ekiplerle mahallî ve millî eğlenceler yapacaklardı. Bu arada küçük yaştaki çocuklar arasında gösteriler de vardı. Atatürk küçüklerin oyunlarını seyrederken gözleri doluverdi.

Yanında bulunanlar telâşlanarak «Paşam neyiniz var?» diye sorunca. «Bu gördüğünüz çocuklara bakıyorum da hayatta bir çocuğum oldukiler onlar da, «biz de sizin evlâtlarınız» deyince birden yüzü değişti ve «Evet» dedi, sonra tekrarladı, «Evet, evet...» Hepiniz benim evlatlarımsınız!

UĞURLU RAKKAMLARLA ATATÜRK!...

Yazan: Tahsin UFUK

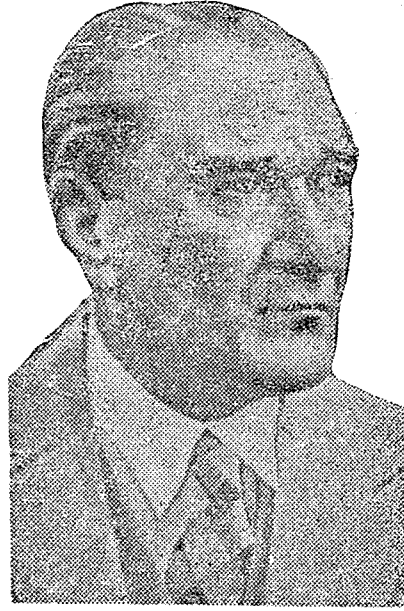
- 19 harften oluşan, M. Kemal Atatürk,
— 19. yüzyıl
— Yirminci yüzyıla 19 yıl kala, 1881'
de Selânik'te dünyaya geldi.
— Yirminci yüzyılın 19. yüzyılında.
— 19 Mayıs 1919'da Samsun'a çıktı.
— Bu tarihten; 19 yıl sonra, 10 Kasım
1938'de bir perşembe günü saat 9.05'te son-
suzluk alemine doğarak tüm dünyanın kal-
bine gömüldü, ölümsüzler arasına karıştı.
— 19 Aralık 1904'de özgürlük fikirle-
rinden ötürü Yıldız Sarayı'na çağrıldı.
— 19 Mayıs 1915'de Albay oldu.
— 19 Haziran 1919'da, Sivas Kurulta-
yının toplanmasını kararlaştırdı.
— 19 Eylül 1921'de Mareşal oldu.
— 19. Tümen, Birinci Cihan Savaşı'n-
da atanıp, O'nun bizzat yoktan yarattığı
şaheser birliklerdendir.
— 19 Kasım 1938'de, İstanbul'dan ana-
yurdun kalbi olan Ankara'ya uğurlandı.

İnsanlık tarihinin ender yetiştirdiği
mucizelerden olan ve 19 kez ölümlerden
kurtulan Mustafa Kemal Atatürk'ün yaşı-
mı ile 19 sayıları arasında düşündürücü i-
lişkiler arayanlar vardır. Şöyle ki:

- 1881 ve 1938 yılları, sayılarının kat-
larıdır. Doğumunun 100. yılı yaşanacak
1981 yılında bir 19 ve bir 9 (= 6+1) vardır.
— $3 \times 19 = 57$ eder ki, bu sayı O'nun
yaşadığı ömürdür.

- 1919 sayısında 101 tane 19 vardır.
101 top atışı, bir zaferi ve Türk Devlet Baş-
kanının gelişini selâmlar ve müjdeler.

Ey Türk Çocuğu ve Atatürk Gençliği!
Bu rakamları uğurların sembollerini unut-
ma; Kendi öz Önder'ine bağlan!.. Bu bağ
senin ölümsüz hasletin olsun! Millî ve öz-
benliğini onun yolunda bul ara... O yüce
Türk'e ramol... Atatürk'ü TANRI Türklük
için yeryüzüne indirdi... O katkısız Türk U1
lusu için savaştı... Son nefesini verinceye
kadar milletin hizmetinde ondan başka bir
düşüncesi olmadı... AZİZ ATANI HİÇBİR
ZAMAN UNUTMA VE TANI!!!

ATATÜRK'ÜN ŞİİRİ

Mustafa Kemal Atatürk'ün ele geçirildiği id-
dia edilen tek şiiri: Atamızın edebiyat dalında da,
ilmin her dalında da ihtisası bulunup kabiliyeti ol-
duğunu simgeler. O dört başı mamur bir dehâ
olarak emsalsiz kişidir. Atatürk'ün yazdığı bizzat
kaleme aldığı; tek şiiri şudur!

«Gafil, hangi üç asır, hangi on asır
Tuna ezelden Türk diyarıdır,
İblinen tarihleri söylememiş bunu.
Kalkıyor örtüler, örtüden doğacak,
Dinleyin sesini doğan tarihin,
Aydınlıkta karaltı, karaltıda şafak.
Yalan tarihi gömüp doğru tarihe gidin...
Asya'nın ortasında Oğuz oğulları,
Avrupa'nın Alplerinde Oğuz torunları
Doğudan çıkan biz, Batıda yine biz;
Nerde olsa, ne olsa kendimizi biliriz.
Hep insanlar kendilerini bilseler,
Bilinir o zaman ki, hep biriz.
Türk sadece bir milletin adı değil,
Türk bütün adamların birliğidir...
Ey birbirlerine diş bileyen yığınlar,
Ey yığın yığın insan gaffetleri,
Yurtlusun gözlerdeki gaffetten perde,
Hakikat nerede?...

YA İSTİKLAL YA ÖLÜM BENİM
KARAKTERİMDİR...

M. KEMAL ATATÜRK

Atatürk Çok Cesur Bir İnsan İdi

Tekin ARIBURUN
(Emekli Orgeneral)

Biz Türkler, Atatürk'ü hepimiz tanırız. Kimimiz kendisini görmüşüzdür, yanında bulunmuşuzdur, birlikte çalışmışızdır, kimimiz ise kendisini görmemişsek bile, onu okumuş olupamızdan veya bize anlatılmış olanlardan onu iyice tanımışızdır. Kuşkusuz her «Türküm» diyen kimse onu artık dünyaca ünlü olmuş bulunan !Ne mutlu Türküm diyene» Ata sözünden ötürü tanımakla iftihar etmektedir.

Hatta bundan böyle, «Türkün varlığı bile, Atatürk'ün manevi varlığı ile ve her zaman anılması ile kaimdir!» dersek, yerinde bir büyük inanç olur.

Atatürk aslında, hemen bütün dünya ulusları arasında da en tanınan en sayılan bir büyük Devlet adamı mahiyetindedir. Ölümlünden bir çok yüzyıllar geçse... Çünkü O, yalnız askerliği, Türklüğü ile değil uluslararası tezler ve prensipler koyması ve inkılâplar yapması ve yaptırması ile de kıymetini ve kudretini ispatlamış ve artık bir hürriyet ve istiklâl «ideali» bulunmaktadır. Biz Türklere gelince, Atatürk, gelecek kuşaklarımızın yetiştirilmesi ve talim-ü terbiyesinde, kayıtsız ve şartsız ve en başta gelen bir «örnek» ve bir prensipler ve umdeler topluluğudur.

O yetişkin bir millet için de, her zaman elzem ve zaruri olan bir (vasıflar ve karakter toplamını taşıyor ve temsil ediyordu) onda bir büyük insanı (Büyük insan) yapan herşey mevcut idi. Ezcümle, (akıl, mantık, zekâ, hâfıza, her türlü cesaret, cömertlik, hitabet, güzel yazı yazmak, güzel giyim, itina, sohbet, atılganlık, sabır, özde ve sözde doğruluk, zaman seçmede isabet, bilgi, çalışkanlık, kendine, milletine, dost ve arkadaşlarına inanç ve güven, saygı sevgi muhabbet, şefkat, ikna kabiliyeti, haysiyet, yüksek izzeti nefis, temizlik, titizlik, fikri takip, kontrol, öğretme kabiliyeti, ilh Kısacası büyük bir liderlik, bir kumandanlık için gerekli olan ne vasıflar mevcut ise cömertce miktarda herşey vardı. Onda ki olağanüstü bu gibi vasıf ve karakterlerin tahlil ve anlatılması çok uzun sürer... Biz burada, Atatürk'ün sıklık ispatlamış olduğu belli başlı ve olağanüstü yalnız bir vasıf ve karakterinden «cesaretinden» bahsedeceğiz.

Hep biliyoruz ki, Atatürk herşeyden önce çok iyi bir asker ve çok iyi bir kumandan idi. Böyle bir kişiliğin en başta gelen şartı (çok cesur) olmak gereğidir! Bu aranan «cesaret» nedir. Kısaca ve çok basit bir tarif yaparsak şöyle diyebiliriz:

— Cesaret, karşılaşılana (maddi ve manevi) bir (tehlike) anında hiç şaşılmadan, tereddüt göstermeden, çabucak en doğru hareket tarzını buup seçerek hemen icra etmek ve tehlikeyi yok etmek veya savuşturmak! diyebiliriz.

Böyle bir hareketi kendi şahsımız ve emniyetimiz için yapabiliriz. Aile fertlerimiz, dostlarımız, ar-

kadaşlarımız için yapabiliriz... Veya... hiç tanımadığımız bir kimse için, bir hayvan için, kıymetli ve mukaddes bir şey için, veyahut da saydığımız, ve inandığımız bir fikir, bir gaye, bir inanç için yapabiliriz. Bu yolda büyük bir kayıbımız bir zararımız hattâ ölümümüz bile mümkün ve vaki olabilir... Göze almış olduğumuz bir (fedakârlık)dır. Birinci şart ve vasıfta (cesarettir)... (Cesur olma)dır! ve hiç kuşkusuz da en ulvî en kıymetli, en etkin bir vasıftır.

İster maddi, ister manevi maksatla yapılmış olsun böyle bir hareket (fedakârlık) ve böyle bir (atılım) kıymetçe eşit sayılır. En makbul en hürmet yaraticıdır. Ayrıca makbul ve saygın bir (fedakârlık ve cesarettir) bir şartı daha vardır. (Yüksek bir inisyatif ve hareketin tam zamanında yapılması keyfiyeti!)

(Gecikmek) veya (çok erken davranmak) beklenen veya ümit edilen fayda veya başarı yerine, büyük bir zarar veya felâkete sebebiyet verilmiş olur ki, bu da, hem şahıs, hem millet ve vatan için en kötü bir talihsizlik olmaktan ileri gitmez!

Görülüyor ki (Cesaret nedir? Ne değildir?) vasıflandırılması çok etraflı bir konu teşkil ediyor. Bundan ötürü, biz konuyu Atatürk'e ait bir iki misal vermek sureti ile daha kısa ve kestirme bir yoldan anlatmış olacağız! Ve kıymetlendirilmesini okuyucularımıza bırakacağız.

A — Atatürk ilkokul çağında, küçük Mustafa iken inisyatif sahibi ve medeni cesareti olan, kendi geleceği için karar vermesini bilen «cesaret» örnekleri vermiştir. Onun sarıklı Hocalar idaresindeki mahalle okuluna gitmemekte ısrar etmesi sonra da Selanik'teki askeri Rüştiye okuluna kendiliğinden yazılması, bir yandan ailesine karşı haklı bir «emri vaki» olmuş ise de, aslında inisyatifi, doğru yönde ve iyi bir zamanlama takdiri ile güzel bir medeni cesaret örneğidir. Nitekim bu husustaki başarısı Atatürk'ümüzün askerlik yönünden kendisine mühim fırsatlar ve imkânlar açmış ve küçük Mustafa'nın «cihan çapında bir kumandan ve Devlet kurucu büyük lider olmasının kapılarını açmıştır!»

B — 1911 yılında İtalya'nlar «Trablusgarb» eyaletimizi işgal etmek üzere taarruza başladıkları zaman derhal ve hiç tereddüt etmeden, gönüllü olarak oraya koştu. İtalya'nlar Akdeniz, İngilizlerde Mısır yolunu kapamış olmalarına rağmen büyük sıkıntı ve tehlikeleri yenerek çölleri aşmış ve Trablus'a ulaşmıştır.

Oraya varınca bir avuç subay ve Türk askeri ile, yerli halktan ve Şeyh Süresi kabilesinden devşirdiği gençlerden kıtalar, birlikler kurmuş, bir yandan onları Askeri Talimü terbiyeye alırken, öte yandan ani baskın taarruzları ile büyük bir faaliyet göstererek İtalyanları sahile mıhlamıştır.

ATATÜRK 3. DÜNYAYI AÇTIĞININ FARKINDA OLMADAN MI AYRILDI?...

Prof. Dr. Sabahattin PAYZIN

Hakikaten Atatürk, Üçüncü Dünyanın öncüsü olduğunu idrâk etmeden dünyamızdan ayrılmış mı idi? Yoksa bunu çok iyi idrâk mi etmişti?

Bu soruları, gençlerimizi aydınlatmak için bizzat Atatürk'ün kendi ağzından, kendi söylevleri ile cevaplandırmayı uygun buldum.

Yıl 1921, Sakarya Meydan Savaşı yeni kazanılmıştır. Ukrayna Başkomutanı Ankara'ya dostluk antlaşması imzalamak için gelmiştir. Onun nutkuna cevap verirken, Atatürk, hem Asya'da hem de Afrika'da Üçüncü Dünyaya Sakarya harbi ile öncülük ettiğimizi bakın nasıl söylüyor:.

«İşbu tezahürat Türkiye halkının Sakarya muharebesinde bilcümle akvamı şarkıyyenin selâmeti için mücadele ettiğini mezkûr kavimlerin de müdrik olduğunu ispat eder.» (Hâkimiyeti Milliye, 22 Aralık 1921).

S.S.C.B. BÜYÜKELÇİLİĞİNDE

Gene İran Elçisi Mümtazüddeve şerefine S.S.C. Birliği Büyükelçiliğin 7 Temmuz 1922 de verilen şöleninde Atatürk, «... Türkiye'nin bugünkü mücadelesinin yalnız Türkiye'ye ait olmadığını, bütün arkadaşlarımız ifade etmişler ise de, bunu bir defa daha teyid etmek lüzumunu hissediyorum.

Türkiye'nin bugünkü mücadelesi yalnız kendi nam ve hesabına olsaydı belki daha kısa, daha az kanlı olur ve daha çabuk bitebilirdi.

Türkiye azim ve mühim bir gayret sarf ediyor. Çünkü müdafaa ettiği bütün mazlûm milletlerin, bütün Şarkın dâvasıdır ve bunu nihayete getirinceye kadar Şarkın dâvasıdır ve bunu nihayete getirinceye kadar Türkiye, kendisi ile beraber olan Şark milletlerinin beraber yürüyeceğinden emindir. Türkiye şimdiye kadar mevcut tarih kitaplarının icabatını değil, tarihin hakiki icabatını takip edecektir. Filhakika mevcut tarihlerin kaydettiği hâdisat milletlerin hakiki iefkâr ve amallî harekâtı değildir.»

«Şark milletleri kendi iradeleri, kendi hisleri ile hareket etmiyorlardı. Onların başlarında bir takım müstebit, keyfi hareket eden Çarlar, Hüdavendler vardı. Mazbutatı tarihye daha ziyade onların tatmini hürsü için yaptıkları vekayidir. Biz onların hepsini yırtacağız ve yeni bir tarih yapacağız» (Hâkimiyeti Milliye, 9 Temmuz 1922)

AFRİKA İÇİN NE SÖYLEMİŞTİ?

Atatürk Afrika için de, onun da bir gün sömürgecilerin elinden kurtulacağı kanısını ve kehânetini belirtmiştir. Ukrayna başdelegesinin şöleninde bakınız ne diyordu:

«Efendiler,

Dünyadaki hâdisei ahirenin, Harbi Umuminin intibahı yalnız Rusya'da, Türkiye'de değildir. Bütün beşeriyetin zihninde mühim intibalar hasıl etmiştir. Gerçi bu intibahatı hisseden milletlerin başında hâlâ müstebit dimağlar istibdatlarını kuvvetleri ile yaşatmak için çabalyor. Fakat az zaman zarfında bütün dünya hakkın ne tarafta olduğunu, teslim edecek ve heyeti içtimaiyyeler birer kitlesi âliyyeyi beşeriye (yüksek insan kitleleri) haline inkılâp edecektir. İşte o zaman milletlerin bütün gayesini insaniyet ve muhabbeti müteakkibile teşkil edecektir.»

«Bu harekâtı dimağıyyenin kuvvetli eserlerine Şarkta, Asya'da tesadüf ettiğimiz gibi, Frunse Yol-daş'ın dediği gibi, Afrika'da da aynı hareketi fikriyyenin mevcut olduğunu görürüz. Bizzat, bir sene devam eden bir muharebe esnasında Afrika'da o mücadeleyi yapan insanlar içinde bulundum. Onlarla yakından temasım, fikirlerine derin vukufum vardır. Afrika insanları belki hürriyeti şahsiyyelerini daha evvel idrâk etmişlerdi. Fırsat bulamadılar. Müstevliler ve onların mütecaviz orduları kendilerini tazyikten hiçbir vakit hâli kalmadı. Fakat bu tazyik ne kadar kuvvetli olursa olsun, bu fikir hareketine karşı duramayacaktır. İnsanlığa müteveccih fikir hareketi er-geç muvaffak olacaktır. Bütün mazlûm milletler bir gün zalimleri mahv ve nâbüd edecektir. O zaman dünya üzerinden zalim ve mazlûm kelimeleri kalkacak, insanlık kendisine yakışan bir haleti içtimaiyyeye mazhar olacaktır. Bizim milletlerimiz o zaman bu gayeye vasil olan milletler arasındaki tekadümüyle cidden iftihar edecektir... Bugün aralarında tecanüs bulunduğunu gördüğümüz devletler mazlûmları daha sıkı zinciri esarete bulundurmak ve bu suretle onların emeklerinden ettikleri istifadelerle zevklerini tatmin etmek için aralarında birçok muahedeler yapmışlardır. Fakat bu muahedeler, kıymeti olmayan bir kâğıt parçasından başka bir şey değildir. Hakka tecavüzü tazammun eden kâğıtların azimkâr milletlerin üzerinde hiçbir tesiri olmayacaktır. Milletlerimiz ancak bunları parçalamakla saadeti beşeriyenin kabil olacağına iman etmişlerdir. Bu, kendileri için bir saadettir.» (Hâh, Mil., 4 Ocak 1922)

S O N U Ç :

Tüfeğin tetiği çekilince mermi düz hat boyunca gitmez, eğri çizer. Ama, hedefe iyi nişan alındı ise mermi, hedefe bu eğriyi çizip ulaşır. Atatürk iyi nişan almış, tetiği çekmişti. Türkiye belki bir süre mermi gibi düz hatta uzaklaşarak bir eğri çizdi, ama Atatürk iyi nişan almıştı ve Türkiye hedefe ulaşmaktadır. Atatürk Üçüncü Dünyayı görmüş, yolunu çizmişti. Bu sözleri bugün için de doğru değil mi?

Atatürk'ün kendi karizması karşısındaki tutumu

Yazan: Prof. Emre KONGAR

Gerçek bir lider olmanın birinci koşulu, hiç kuşkusuz, insanın kendi karizmasına inanmamasıdır. Bunu kendi kültürümüzün deyimiyle söylersek, «kerametine» inanılan lider, kendi «kerametine» kendisi inanmamalıdır.

Aslında, «karizma»ya «keramet» terimleri hemen hemen aynı anlama gelir. Bilindiği gibi, «Karizma» bir insanda var olduğu sanılan insanüstü, doğaüstü niteliklerdir. «Keramet» ise, ermişlerin, velilerin gerektiği zaman gösterdikleri olağanüstü yetenekler ya da ermişcesine yapılan iş, yahut söylenen söz anlamına gelir. Türkçe'de «keramet sahibi insan», ermiş demektir. Hızır Aleyhisselam'ın kerametlerinden söz edilir. Ya da ikinci anlamında, dalkavukların bir söz karşısında, «Keramet buyurdunuz efendimiz» diye yanıt vermelerinde görüldüğü gibi kullanılır. Hiç kuşkusuz, keramet de, bütün doğaüstü anlamlı sözcükler gibi dinsel kökenlidir.

İşte bir liderin birinci niteliği gerçekçilik olduğuna göre, gerçekçi bir kişinin, kendisinin doğaüstü yeteneklere sahip olduğuna inanması beklenmez. Üstelik, kendisinde insanüstü yeteneklerin ve niteliklerin bulunduğu inanan bir insanın uzun süre kendisini ve çevresini buna inandırması olanaksızdır. Ancak gerçekçi bir liderin gerçekçi değerlendirmelerinde ve eylemlerinde görülen isabet, ona, çevresi tarafından «yanılmazlık» gibi, insanüstü niteliklerin efsanevi bir biçimde yaıştırılmasına yol açabilir.

Gerçekten de tarihe baktığımızda, deliller ya da sapıklar dışında hiçbir liderin kendi «keramet»ine ya da kendi «karizma»sına inanmadığını görürüz. Fakat, büyük liderlik için bu da yeterli değildir. Çünkü, insanın kendi karizmasına inanmaması, onu bir büyüklük kompleksinden (megalomani) kurtaramaz. Bir liderin açısından düşünüldüğünde büyüklük kompleksi ile kendi kerametine inanmak arasında, sonuçları bakımından pek de büyük bir fark yoktur. Her iki nitelik de, insanın kendi gücünü abartmasına ve sonuç olarak yanılmasına yol açar.

Mustafa Kemal Atatürk'ün liderliği, devrim toplumbilimi açısından değerlendirilirken, hiç kuşkusuz, kendisinin bu liderliği nasıl gördüğü, nasıl ürettiği ve nasıl kullandığı çok önemli öğeler olarak ortaya çıkar. Bir liderin kendisini nasıl gördüğünü bilmeden, onun liderlik eylemini değerlendirmek olanaksızdır.

Atatürk'ün yaşamı dikkatle incelendiğinde, liderlikle ilgili tutum ve davranışları üç ayrı bölümde insanın gözüne çarpar. Birinci bölüm, hazırlık aşamasıdır. İkinci bölüm, kendisinin kendi bireysel niteliklerini nasıl gördüğü ve değerlendirdiğidir. Üçüncü bölüm ise, topluma mal etmek, ulusal niteliğe büründürmek istediği değerlerle ilgili davranışlarıdır.

M. Kemal, her durumda ve her fırsattan yararlanarak, kendisini liderliğe hazırlamıştır.

Mustafa Kemal'in ilk şansı Selanik'te eski usul mahalle mektebine gitmek yerine, o zamanki koşullara göre devrimci bir eğitim uygulayan Şemsi Efendinin okuluna gitmesidir. Ezbercilik yerine aktif metodu uygulayan Şemsi Efendi, okulun bir de kız bölümünü açmış aydın bir eğitimciydi. 1873 yılında Selanik'te valiliğe başlayan Mithat Paşa, başarılarından dolayı, kendisine Padişah nişanı bile verdimişti.

İşte Atatürk'ün 10 Ocak 1922 tarihli Vakit'te yayınlanan kendi anılarına göre, evde annesiyle babası arasında bir tartışma konusu olan okul seçimi, sonunda, böyle bir okula gitmesiyle noktalanmıştı.

Bu şansını iyi değerlendiren Mustafa Kemal, ilkokuldan sonra, annesinin karşı koymasına bakmaksızın, kendi girişkenliği ile subay olmaya karar veriyor. Bu da subay seven bir çocuğun bilinçsiz bir taklitçiliği sonucudur. Mustafa Kemal, kendi anlatışına göre, komşusu bir binbaşının Askeri Rüştiye'ye giden çocuğunun okul elbisesine özendiği için Askeri Rüştiye'ye gider.

Buraya dek şans ögesinin etkileri görülmüştür. Askeri Rüştiye'den başlayarak, şansın azaldığını, bilinçli hazırlığın arttığını görüyoruz. Aslında, Askeri Rüştiye'ye giriş de çok bilinçsiz bir seçim değildir. Hiç kuşkusuz bu olay, Mustafa Kemal'in kişilik niteliğini ortaya koyar...

**TÜRK VE DÜNYA TARİHLERİNİN EN
KAHRAMAN ASKERİ ARSLAN TÜRK
MEHMETÇİĞİDİR...**

G.M.K. ATATÜRK

ATATÜRK'LE İLGİLİ BİR ANİ

Samsun'a çıktığı zaman üstü başı yırtık, papuçları patlak, silahsız bir nefer gördü. Yüzünün rengi bakıra dönmüş olan bu asker, ağlıyordu. Atatürk:

"- Asker ağlamaz arkadaş, sen ne ağlıyorsun?"

Nefer irkildi, başını kaldırdı. Bu sesi taniyordu ve bu çehre ona hiç de yabancı değildi. Hemen doğruldu, Anafartalar'daki Kumandanını çelik yay gibi selâmladı. O سوالini tekrar etti:

— Söyle ne ağlıyorsun?

İç Anadolu'nun yürekli çocuğu içini çekti:

— Düşman memleketi bastı, hükümet beni terhis ediyor. Silahımızı elimizden aldılar. Toprağıma giren düşmanı şimdi ben ne ile öldüreceğim?

Büyük Kumandan:

"— Üzülme çocuğum, gel benimle" dedi ve Samsun deposundan nefere silâh verdirdi. Atatürk'ün yanına katılan ilk bahtlı Mehmetçik budur.

Prof. Dr. İsmail Hakkı Baltacıoğlu'nun Atatürk, Yetişmesi, Kişiliği, Devrimleri adlı kitap 74. sayfa

Aziz Atamızın Büyük Söylevi

Prof. Dr. Ferudun ERGİN

ATATÜRK muhalefet cephesine karşı kendi eylemini ve eserini büyük söylevde titizlikle savunmaktadır.

Kurtuluş Savaşı'nın önde gelen adları, komutanlar ve siyaset adamlarının portreleri büyük dikkatle çizilir.

Atatürk'ün dikkat çekici yönlerinden biri, içinde yaşadığı tarih olaylarının belgelerini daha olaylar tazeliğini korurken değerlendirmesi, bunlara dayanarak kolayları akılcı, eleştirici bir görüşle yorumlamasıdır. Anafartalar Savaşıyla ilgili olarak yazdığı «Anafartalar Hatıraları» yıldırım orduları Komutanıyken kaleme aldığı «Mütareke Defteri» bu tutumunun Kurtuluş Savaşı öncesine ait ürünlerindendir. Savaş için de ve kurtuluştan sonraki yıllarda sırası geldikçe eylemini Mecliste veya halkın önünde geniş ayrıntılarıyla açıklamış, olayların yorumunu vermiştir. Örneğin TBM M'nin açılışının ertesi günü yaptığı uzun konuşmaya mütarekeden Meclisin toplanmasına kadar geçen zaman içindeki siyasal olayları konu edinir. Sakarya Savaşından Ankara'ya dönüşünün ertesi günü Mecliste uzun söylevinde meydan savaşının ayrıntılarını dile getirir. Büyük Zaferden sonraki konuşması ikinci yıldönümünde Dumlupınar'daki törende yaptığı konuşma cephe hareketlerini kendi gözlemlerini ve siyasal stratejisiyle bir arada ortaya koyar 1 Aralık 1921'de Bakanlar Kurulunun görev ve yetkileriyle ilgili görüşmedeki konuşması Meclisin 3 toplanma yılını açış konuşması siyasal çalışması gelişmelerini belgeleri ve ayrıntılarıyla açıklar.

Böyle söylev Atatürk'ün eylemini ve öğretisini dile getiren bu tür si-

yasal tarihsel metinlerin en ünlüsü ve önemlisidir. Söylevde 1919-1927 yıllarının olayları zengin belgelerle anlatılır yargıya bağlanır. 1919 senesi Mayısının 19'uncu günü Samsun'a çıktım. Vaziyet ve manzara-i umumiye... diye başlayan metin yeni harflerle son basımlarında belgeleriyle birlikte 1280 sayfalık üç ciltten oluşmaktadır.

Söylevde Mütarekeden sonraki Türkiye'nin genel görünüşü, siyasal ve askeri durumunu kurtuluşu sağlamaya çalışan örgütler söz konusu edilen kurtuluş yolları anlatıldıktan sonra 3. Ordu Müfettişi Mustafa Kemal'in Samsun'da başlayan eylemi adım adım tanıtılır. Amasya genelgesi Erzurum - Sivas Kongreleri Misakı Milli İstanbul'da Mebusan Meclisinin toplanması, İnönü Savaşları Sakarya ve Başkomutanlık Savaşı Londra Konferansı kara İltiafnamesi Mudanya Konferansı Lozan Andlaşması Saltanatın kaldırılması Cumhuriyetin ilanı Hali felğin kaldırılması Medeni Kanunun kabulü ve o tarihe kadar uygulanan devrim hareketleri...

Bütün bunlar gerçekleştirilirken karşılaşılan güçlükler, direnmeler, muhalefet hareketleri de söylevde geniş biçimde yansıtılmıştır. Ali Galip olayı, Sivas Kongresinde söz konusu edilen Amerikan Mandası sorunu, Bozkır, Anzavur, Düzce, Yozgat, Konya İsyanları, Yeşilordu girişimi, Çerkez Etem olayı ve benzerlerinin eylemi yer yer ve zaman zaman aksatışları fakat durduramayışları hikâye edilir.

MUHALEFETE KARŞI SERT ELEŞTİRİLER

Savaş boyunca karar, komuta, yetki sorunları yüzünden belirmiş anlaşmazlıklar, birbirine veya lide-re karşı cephe alan komutanlar, si-

yaset adamları söylevde geniş biçimde konu edinilmiştir. Bunların tutum ve görüşlerini eleştirdiği, yar gılandığı sayfalar Söylevde büyük bir yer tutar. Kâzım Karabekir, Rauf Orbay, Ali Fuat Cebesoy, Refet Bele gibi Kurtuluş Savaşının önde gelen adları: Nurettin Paşa, Ali İhsan Sabis, Kara Vasıf, Celâlettin Arif, Bekir Sami beyler gibi komutanlar ve siyaset adamlarının portreleri çizilir. Bunlardan bir kısmı muhalefet cepheleri oluştururlar. İkinci grup Terakki Perver Cumhuriyet Fırkası gibi hareketlere katılırlar. Söylevde yer yer sert eleştiriler yönelttilerek bu kişilere ve hareketlere karşı Atatürk kendi eylemini ve eserini savunur.

KURTULUŞ SAVAŞIMIZA YÖN VEREN İLKELER

Bunu yaparken tam bağımsızlık, halkçılık, devrimcilik, ilkelerinden, hiç uzaklaşmaz, ödün vermez. Yargıları ilkeleriyle, tutarlılık içindedir. Hareketin mantığı, kaynağını bugün de geçerli ilkelerden aldığı için hareketi anlatan, belgeleyen Söylev bugün de önem taşıyan bir metindir. Önda Kurtuluş Savaşımızın ve ilk devrim adımlarının hikâyesiyle onlara yön veren ilkelere ve liderin kişiliğini yansıtan kuvvetli çizgilerle karşılaşırız.

Türkiye Cumhuriyetinin Kuruluşunun 63. Yıldönümünde, Cumhuriyet tarihinin bu önemli metnini yeniden gözden geçirecek aydınların, yeni Türkiye'yi daha sağlıklı biçimde tanıyacağına inanıyoruz.

ATATÜRK VE BİLİM

Prof. Dr. Ahmet MUMCU

Osmanlı Türk toplumunun hemen hemen bütün kurumlarıyla, 17. yüzyılda büyük bir durgunluk içine girdiği, 18. yüzyılda ise bir çökme sürecine kaydığı bilinir. Sağlam kurulmuş, dayanıklı bir devlet, bu çökmeyi önlemek için çırpınmış ama buna bir türlü engel olamamıştır. Bu çöküşü devletin engelleyememesi pek çok sebeplerle açıklanmaya çalışılmıştır. Çoğumuzun bildiği bu sebepleri burada açıklamamız gereksizdir. Pek çok okul kitaplarında alt alta sıralanan bu sebeplerin üzerinde etraflıca durulaz. Bu arada en önemli çökme sebebi de daha yan sebeplerle birlikte iki kelime içinde anlatılır. Halbuki bu çöküş nedeni, bu güne kadar geçirdiğimiz toplumsal, ekonomik ve kültürel bunalımların da temel etkenidir. Bunu, bilim etkinliklerinden uzak kalmak, bilimin gerçek anlamını bir türlü tam olarak kavrayamamak biçiminde kısaca belirtebiliriz.

Klasik felsefeyi canlandırıp, ona yepyeni bir yön veren İslam bilginlerinin içinde Türkler de vardır. 11. yüzyılda doruk noktasına varan bu gelişme ile İslam filozofları akılcı bir görüşle insanın, maddenin özünü araştırmışlar, özellikle doğa bilimleri alanında önemli sayılabilecek ip uçları elde etmişlerdir. Bir kültür alış-verişi ile bu birikimin batıya eriştiği de bilinir. İslam bilginlerinin katkısı ile batıya akan bu bilgi birikimi, oradaki rönesansın temel sebeplerindendir.

Batıdaki rönesansı hazırlayan İslam felsefesi, ne yazık ki 11. yüzyıldan sonra hızla kabul değiştirmeye başladı. Akılcılığa fazla güvenemeyen bir mistisizm içine dalan İslam bilginleri, kendilerine erişen bilgileri işleyemediler. Bunun da pek çok sebepleri var. Ama bu kısa yazıda anlatılamaz. Fakat gerçek odur ki, İslam rönesansı gelişmiş ve durgunluğa doğru hızla kaymıştır.

Osmanlı devleti kurulduğu sırada, bu durgunluk da iyice artmıştı. Sen derece zeki, akıllı, beceri sahibi ilk Osmanlılar, çok güçlü bir devlet kurdular. Devlet yönetiminde bir sanatçı gibi davranma geleneği açtılar. Hentüz kendini toparlayamayan, bilimsel gelişmenin eşliğindeki batı devletlerinden her bakımdan üstündü bu İmparatorluk. Ama ne yazık ki, İslam dünyasındaki bilimsel durgunluk da bir toplumsal yasa gereği Osmanlılara geçmişti. Evet, Osmanlılar bilime değer verdiler, ama kendilerine geçen durgun İslam skolastiği idi bu bilim. Böylece Osmanlı bilim kurumlarında, İslam rönesansı dönemindeki üstün bilginlerde yetişemedi. Eski, parlak İslam bilim anlayışına dönmek isteyen büyük Osmanlı hakanı II. Mehmet; yani alışılmış adıyla Fatih (1451-1481),

sağlığında bu yolda, önemli adımlar attı. Ama o nun bu çabaları, kendinden sonra gelen hükümdarlarca tam anlamı ile değerlendirilemedi. Batıda Kopernikus (1473-1553), Tycho Brahe (1546-1601) Kepler (1571-1630) gibi, doğa bilimlerinin büyük dahileri çıkarken, Osmanlı skolastiğinin temsilcileri bu gelişmenin farkında bile değillerdi. Kuşkusuzdur ki, Batıdaki din de bu gelişmeye direnmiştir. Galilei'nin (1564-1642) başına gelenler bilinir. Ama XVI. yüzyıl sonlarında, Batıdaki hükümdarlar da kesinlikle bilimin yanına geçmişler, kilise baskısı giderek azalmış ve dev bilimsel gelişme, akıl almaz boyutlara ulaşmıştır.

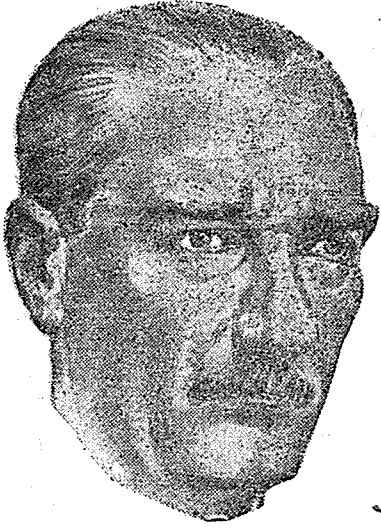
Sürekli ve hızla büyüyen bilimsel gelişmeye paralel olarak teknoloji de aynı biçimde ilerlemiştir. Batı devletleri güçlenmişler ve bir doğa yasası gereği «güçsüzleri ezmeye» başlamışlardır.

Bu yolda ezilen onurlu bir ulus Japonlar, XIX. yüzyıl ortasında Batıyı Batı yapan esrarı keşfettiler. Bu, özgür bilimsel düşüncedir. Japonlar, hiçbir önyargıya kapılmadan bu düşüncenin içine girdiler. Sonuç ortada idi: Osmanlı Devleti XIX. yüzyıl başında yıkılırken, Japonya büyük devletler arasındaki yerini alıyordu.

XIX. yüzyıl Osmanlı toplumu da bir arayış içindedir. Reform istekleri su yüzüne çıkmaktadır. Ama yöntem belirmemiştir. Özgür bilim düşüncesine geçiş sancılıdır, acıdır ve çok yavaştır. Osmanlı aydını yapılan önemli işlere rağmen, henüz yolunu tam anlamıyla çizebilmiş değildir.

İşte bu sırada Atatürk ortaya çıkıyor. Türk ulusu üstün yeteneğini, zekâsını, becerisini O'nun önderliğindeki Kurtuluş Savaşı ile gösteriyor. Kurtuluşun sonra geriye dönmek, tereddütlü Osmanlı kafasına güvenmemek gerekir. Neye güvenilecektir? Akıl ve bilime. Atatürk'ün Türk ulusuna en büyük hizmet, özgür bilim düşüncesine anlamayı ve yaymayı, inkılabına temel yapmış olmasıdır. Bugün büyük zenginliklerine rağmen, pek çok komşu ülke bizden bilgin ve uzman ithal ediyorlarsa, bunun tek sebebi Atatürk'ün açtığı ışıklı bilim yolunda yürünmesidir. «Dünyada her şey için, medeniyet için, hayat için, muvaffakiyet için en hakiki mürşit ilimdir, fendir. İlimin ve fennin haricinde mürşit aramak gaflettir, cehalettir, delalettir» Akıl ve bilime dayanmadan, onları tartışmasız rehber yapmadan hiçbir gelişme olmaz.

Tekrar yıkılışın eşğine dönmemek için, özgür bilimsel düşünceye sıkı sıkıya sarılalım. Gelişmek için başka hiçbir çare yoktur. Bunun da kanıtı, insanlık tarihinde yatmaktadır. Tarih, akıl dışına sapan tohumların acıklı sonlarını gösteren binlerce olayla doludur.

Atatürk'ün 10 Yılda Söylediği Nutuk

Türk milleti!

Kurtuluş savaşına başladığımızın 15 nci yılındayız. Bugün Cumhuriyetimizin onuncu yılını doldurduğu en büyük bayramdır. Kutlu olsun!

Bu anda büyük Türk milletinin bir ferdi olarak, bu kutlu güne kavuşmanın en derin sevinci ve heyecanı içindeyim.

Az zamanda çok ve büyük işler yaptık. Bu işlerin en büyüğü, temeli Türk kahramanlığı ve yüksek Türk kültürü olan Türkiye Cumhuriyetidir.

Bundaki muvaffakiyeti Türk milletinin ve onun değerli ordusunun, bir ve beraber olarak azimkârane yürümesine borçluyuz.

Fakat yaptıklarımızı aslâ kâfi göremeyiz. Çünkü daha çok ve daha büyük işler yapmak mecburiyetinde ve azmindeyiz. Yurdumuzu dünyanın en mamur ve medenî memleketleri seviyesine çıkaracağız. Milletimizi en geniş refah, vasıta ve kaynaklarına sahip kılacağız. Millî kültürümüzü muasır medeniyet seviyesinin üstüne çıkaracağız.

Bunun için bizce zaman ölçüsü geçmiş asırların gevşetici zihniyetine göre değil, asrımızın sür'at ve hareket mefhumuna göre düşünülmelidir. Geçen zamana nisbetle, daha çok çalışacağız. Daha az zamanda, daha büyük işler başaracağız. Bunda da mu-

vaffak olacağımıza şüphem yoktur. Çünkü, Türk milletinin karakteri yüksektir.

Türk milleti çalışkandır. Türk milleti zekidir. Çünkü Türk milleti milli birlik ve beraberlikle güçlükleri yenmesini bilmıştır.

Türk milletine çok yaraşan bu ülkü, onu, bütün beşeriyete hakikî huzurun temini yolunda, kendisine düşen medenî vazifeyi yapmakta, muvaffak kılacaktır.

Büyük Türk milleti, on beş yıldan beri, giriştiğimiz işlerde muvaffakiyet vaaden çok sözlerimi işittin. Bahtiyarım ki, bu sözlerimin, hiç birinde milletimin, hakkımdaki itimadını sarsacak bir isabetsizliğe uğramadım.

Bugün, aynı inan ve katiyetle söylüyorum ki, millî ülkeye, tam bir bütünlükle yürümekte olan Türk milletinin büyük millet olduğunu bütün medenî âlem, az zamanda, bir kere daha tanıyacaktır.

Asla şüphem yoktur ki, Türklüğün unutulmuş büyük medenî vasfı ve büyük medenî kabiliyeti; bundan sonraki inkişafı ile, âtinin yüksek medeniyet ufkundan yeni bir güneş gibi doğacaktır.

Türk milleti,

Ebediyete akıp giden her on senede, bu büyük millet bayramını daha büyük şerefle huzur ve refah içinde kutlamamı gönülden dilerim. Ne mutlu Türk'üm diyene.

Atatürk'ün İnkılâpları

Yazan: Prof. Dr. Özer OZANKAYA

TÜRKİYE Cumhuriyeti, büyük Atatürk'ün eşsiz önderliğinde gerçekleşen ulusal bağımsızlık ve çağdaşlaşma yönünde bir toplumsal yeniden biçimleşme sürecini yaşamaya başlamıştır ve yaşıyagelmıştır.

Bu yeni toplumsal biçimleşme bağımsızlık ve özgürlük ilkelerini kendisine temel almıştır. Bağımsızlık ve özgürlüğün vazgeçilmez gereği olarak da laik dünya toplum ve insan anlayışını kendisine merkez yapmıştır.

Ulusal bağımsızlık ve özgür düşünce bir rönesans hareketidir; bir toplumsal aydınlanma atılımıdır; bilimsel düşüncü insan ve toplum yaşamının bilinebilir her alanına uygulama çabasıdır.

Atatürk'ü ve O'nun eserine temel olan düşünce ilkelerini evrensel ölçüde gerekli kılan ve O'na tüm insanlığın saygısını kazandıran işte böyle bir Aydınlanma'ya Türk toplumuna getirmesi; Türk toplumunda bu yönde demokratik toplumsal dayanışma sağlanmış olmasıdır. Başka uluslara-özellikle başka geri kalmış uluslara da bu aydınlanmayı gerçekleştirmenin örneğini göstermesi ve umudunu vermesidir.

BAĞIMSIZLIK İLKESİ

Türkiye Cumhuriyeti'ne temel kimliğini kazandıran ruh, ulusal bağımsızlık ruhudur. Atatürk'ün kendi deyişiyle «Ne kadar varlık ve gönenc içinde olursa olsun bağımsızlıktan yoksun bir ulus, uygar insanlık önünde uşak olmak mevkiinden daha yüksek bir muameleye layık olamaz.» Bağımsızlıktan anlaşılan şey de hem siyasal bağımsızlıktır; hem de kendi kaynaklarımızı ulusal yararlarımızın gerektirdiği yönlerde özgürce kullanabilmeyi ve geliştirebilmeyi amaçlayan ekonomik bağımsızlıktır. Ancak o takdirde kültürümüzü de, ulusal kimliğimizi de geliştirip pekiştirecek bi-

çimde çağdaşlaştırabilirdik. Yine Atatürk'tün sözleriyle belirtelim: «...eski dönemin boş inançlarından ve doğal özelliklerimizle hiç de ilişkili olmayan yabancı düşüncelerden, Doğudan ve Batıdan gelebilen her türlü etkilerden tümüyle uzak, ulusal ve tarihsel karakterimize uygun bir kültür» ancak böyle bir bağımsızlık ortamında geliştirebilirdik.

Bir aydınlanma çağı değerinde olan Cumhuriyet döneminin bu bağımsızlık ilkesi temeli üzerinde olanaklı kıldığı toplumsal ve kültürel gelişmeleri şöylece özetleyebiliriz:

ULUSAL EGEMENLİK — ULUSAL AND

Önce Cumhuriyeti de içeren ulusal gemenlik ilkesi bir yandan Türk halkına tarihinde ilk kez olmak üzere kendi kaderini kendisi belirlemek yolunu açmıştır. Böylece top-

lunda kaynaştırıcı, birleştirici, insancıl ulusal kimlik bilinci; sınırları Misak-ı Milli ile belirlenmiş bir yurt anlayışı oluşmuştur. Bunlarla başka ulusların yurtlarında gözükmüş olmadığı konusunda onlara güvene verildiği gibi Türk halkına da bütün maddi ve manevi gücünü kendi yurdunu geliştirip kalkındırmaya yöneltmek yolu da açılmıştır. Cumhuriyetin bu sağlam temeli sayesinde ki yüzyıllardan beri ilk kez Türk halkının dışarda düşmanı kalmamıştır. Lozan Andlaşması da 60 yıla yakın bir süre boyunca sapaşlam ayakta kalabilen ve kalmaya devam edecek olan hemen tek uluslararası andlaşmadır.

HUKUK DEVLETİ

Hukukun üstünlüğü ve hukuk devleti ilkesi ile keyfi yönetimin sona erdirilmesi Cumhuriyet döneminin, Bağımsızlık Savaşının daha ilk

günlerinden başlayarak özenle gözetildiği bir başka toplumsal gelişme atılımıdır.

Erzurum Kongresi günlerinde Kurtuluş Savaşının amansız düşmanı Sultan Vahdettin Erzurum'a yeni bir vali gönderir. Mustafa Kemal, yeni valinin Kurtuluş hareketine zarar verecek bir kimse olması durumunda Trabzon'dan İstanbul'a geri çevrilmesini isterken Kongre'nin Rize'li bir üyesinin «Paşam üzülmeysin, gerekirse Ziganalarda ya da Kop dağında temizlenir!» demesi üzerine, acı bir tepkiyle «Ne diyorsun? eşkiya gibi dağıda, komiteci gibi sokakta adamı vurduracağız? Bizim devlet anlayışımızda bu yoktur. Bundan sonra bu ülkede yurttaş ancak mahkeme kararıyla cezalandırılır. Sizin de böyle düşünmeniz gerekir» yanıtını vermiştir.

TOPLUMSAL DAYANIŞMANIN TEMELİ: ÖZGÜR, LAİK DÜŞÜNÜŞ

Saltanat ve hilafetin kaldırılmasından başka, mahalle mektepleriyle medreselerin, tekke ve zaviyelerin kapatılması, şeyh, seyyit, derviş, mürit, mansıp gibi sanların kullanılmasının ve bu sanları taşıyan kimselerin faaliyetlerinin yasaklanması, eğitimin ulusal nitelikte bir eğitim kılınması ve birleştirilmesi, topluma düşünce, inanç ve bilim özgürlüğü yolunu açmıştır. Devletin dinden bağımsızlaştırılması ve dinin yalnızca bireylerin vicdanındaki yerine bırakılması hem kültürümüzün çağdaş uygarlık düzeyine yükseltilebilmesi için, hem de toplumda yeni koşullara uygun adaletli bir düzenin gerçekleştirilebilmesi için gerekli olan düşünce ve davranış ortamını sağlamıştır. İnançların insan vicdanlarına bırakılması sayesinde, değişik inanç ve düşüncelerdeki yurttaşların toplumsal barış ve dayanışma içinde yaşamaları ve işbirliği yapabilmeleri sağlanmıştır. Laik devlet, laik eğitim Türk ulusunun siyasal, toplumsal, ekonomik yaşamında, düşünce eğitiminde bilim ve tekniği tek kılavuz durumuna getirmiştir. Bu yolda Atatürk'ün düşünceleri şöyledir: «...hiç bir mantıksal kanıta dayanmayan bir takım geleneklerin, inançların korunmasında direnen ulusların ilerlemesi çok güç olur, belki de hiç

olmaz.» «Ulusal ahlakımız uygar ilkelere ve özgür düşüncelerle beslenmeli ve güçlendirilmelidir. Korkutmaya dayalı ahlak bir erdem olmaduktan başka güvenilebilir de değildir.» «Cumhuriyet, düşüncesi, kültürü, vicdanı özgür kuşaklar ister.» «Uygarlığın buluşları, tekniğin harikaları dünyayı değişmeden değiştirmeye uğrattığı bir çağda, yüzyıl-lık çağı geçmiş düşüncelerle, eskiye bağlılıkla varlığını korumak olanaksızdır.»

Eğitim ve öğretimin işlemsel ve uygulamalı olması ve araştırmaya dayandırılması Atatürk'ün Türk Milli Eğitimine kazandırmak istediği temel özellikler arasındaydı. 1930 lu ve 1940'lı yılların Eğitimci yetiştirme programları ile Köy Enstitüleri uygulamaları bu anlayışın ürünleriydi.

KADIN HAKLARI

Türkiye Cumhuriyeti'nin bir Aydınlanma Çağı olduğunun en güzel ve temel kanıtlarından biri de Kadın Hakları konusunda dünyaya örnek olacak değerlerde atılımlar yapmış olmasıdır. Her insanın kişiliğinin ve zekâsının, yeteneklerinin temelleri ana kucağında atıldığına göre, bir toplumun nüfusunun yarısını oluşturan kadınların toplum yaşamının dışında, gerilik, bilgisizlik, zulüm içinde ezilmeğe bırakılması kendi can damarını kesmiş olmasından farksızdı. Türk Kadınlarının özgürlüklerine ve insan haklarına kavuşması kuşkusuz Cumhuriyet Türkiye'sinin Türk ulusuna kazandırdığı bir hayat kaynağıdır. Atatürk'ün bu konudaki düşünceleri

de anılmaya değer «Bir toplumsal kuruluş, bir ulus erkek ve kadın denilen iki cins insandan kuruludur. Mümkün müdür ki bir topluluğun yarısı toprakalara zincirlerle bağlı kaldıkça öbür bölümü göklere yükselebilsin? Kuşkusuz ilerleme adımları dediğim gibi iki cins tarafından birlikte, arkadaşça atılmalı ve ilerleme ve yenilik alanında aşamalara birlikte ulaşılmalıdır.» «Türk kadını dünyanın en aydın, en erdemli ve en ağır kadını olmalıdır.»

TÜRK DİLİNİN ÖZGÜR GELİŞİMİ

Cumhuriyetin Türk toplumunda gerçekleştirdiği çok önemli bir gelişme de Türk dilinin yabancı diller boyunduruğundan kurtarılması, Türkçenin bir bilim ve sanat dili düzeyinde yükseltilmesi, bir de yöneticilerle halkın aynı dili konuşması sayesinde devleti kendi devleti olarak özümleyip benimsemesidir. Arapça, Farsça egemenliğindeki yönetim ve yazı dilinin ortadan kalkışı ve Türkçenin onun yerine yönetim, bilim ve sanat dili olarak gelişmesinde hiç kuşkusuz Latin kökenli yeni Türk alfabesi en önemli katkıyı yapmıştır.

GÜZEL SANATLAR

Yukarıda saydığım tüm toplumsal, ekonomik, kültürel gelişmelerin öncülüğünde ve eşliğinde Türkiye'de güzel sanatlar alanında da Cumhuriyet dönemi, ulusal yaratıcılık güç ve yeteneklerinin baskı ve yasaklamalardan kurtarılarak özgür anlatım ve gelişme olanaklarına kavuşturulduğu dönem olmuştur. Atatürk'ün önder düşüncelerinin ve e-

seri olan Türkiye Cumhuriyeti'nin gerçekten evrensel düzeyde değerli olan bir özelliği de güzel sanatlara verdiği bu değerdir. Edebiyatta, resim ve heykelda, sinema ve tiyatrodaki, müzikte uluslararası düzeyde değerli eserler Atatürk Cumhuriyeti'nin sanata saygı ilkesi eşliğinde yetişen sanatçılarımızın ürünleridir.

Gerçekten sanat faaliyetlerinin toplumumuzdaki yeri Atatürk'le birlikte gerekli boyutlara ulaşabilmiştir. Edebiyat Atatürk'le birlikte Türk dili edebiyatı olmuş; resim, heykel üzerindeki dinsel baskılar kalkmış, Türk müziği çok sesliliğin zengin anlatım olanaklarına kavuşturulmaya başlamış, Türk halk müziği derlenip yayınlanmış, orkestralar konservatuvarlar kurulmuş, yetenekli öğrenciler yurt içinde ve yurt dışında özenle eğitilmişlerdir. Bunların hemen hepsi uluslararası düzeyde birer ünlü sanatçı, Türk sanat elçileri olarak toplumumuzu dünyada temsil etmektedirler.

TÜRK AYDINLANMASININ ÖZÜ: LAİKLİK

Bir kez daha belirtmek gerekir ki bütün bu çağdaşlaşma atılımlarının temelinde, ruhunda laik dünya, toplum ve insan anlayışı yatar. Bu atılımların hepsi bir yönüyle laikliğin gerçekleşmesi için başvurulmuş, bir yönüyle de laikliğin gerçekleşmesinin sonucunda mümkün

olmuş ya da laiklik ilkesinin kuvvetli bir şekilde yürütülmüştür.

Sonuç olarak, 100. doğum yıldönümü dolayısıyla tüm insanlığın anmakta olduğu Atatürk'ün kurduğu Türkiye Cumhuriyeti bu özellikle gerçekten çok üstün düzeyde bir sanat eseri niteliğindedir. Zaten kalıcı, sağlam bir devlet kurmak ve yaşatmak bilime dayalı olduğu kadar, yüksek sanatçı yeteneği de gerektiren bir iştir. Bu gün toplumu-

muzun her kesimindeki yurttaşlara düşen görev, bu Türk Aydınlanmasının birikimlerini, bilim ve sanat alanlarında yaratıcılığa açtığı yolları, demokratik bir toplumsal dayanışmaya temel olmak üzere oluşturduğu laik, ulusal toplum üyeliği bilincini, yurttaşlık bilincini, o büyük insanın, ölümsüz Atatürk'ün kendi kişiliğinde örneğini bizzat verdiği düzeye çıkarmaya çalışmak olacaktır.

ERİŞENTUR

Touristik AG

Mit besten Empfehlungen

With compliments

Saygılarımızla

Rıhtım Cad. Derya İş Merkezi No:28.30 KADIKÖY
Tel: (01)3375194-3384539 Tx: eturtr İSTANBUL-TÜRKİYE

LUCKY

Spor Giyim Sanayi ve Ticaret Kollektif Şirketi

Merkez:

Samanyolu Sok. No: 18
Osmanbey / İSTANBUL
Tel: 141 11 78 - 147 21 73

Fabrika:

Kuleli Yıldırım Beyazıt Cad. No: 12
Yenibosna - İSTANBUL
Tel: 575 79 03

Ve Biz Onunla Aydınlandık

Kıvanç SOMEREN

Erişilmezliğimizi kazandığımız olgu, düşünmek... kişi olmanın özgünlüğü, soyuta biçim, somuta anlam kazandırma ve düşünsel etkinliklerimiz sonucu, kaçınılmaz bir toplum, çevre kavramı gelişen... Toplumsallaşma süreci, örgütlenecek yaşama biçimleri ve tek tek kişilerin değil, toplumların değer kazanması, tarihsellik özelliğini toplumların üstlenmesi, toplumların söz konusu olması... ve kişi olmanın kaçınılmazlıkları: çıkar arama, çıkar ya da ortak erek için çabalaması...

Tarih kendini yazdıkça, toplumlararası çıkar çatışmaları ve savaşlar ortaya çıktıkça da, toplumların bünyesinde önem kazanan kişiler; toplum kuran, yıkan ve çağlarının akışını değiştiren, düşünsel ve siyasal alanda devrimler yapan, toplumların yaşam biçimlerini alt üst eden ve çağımızda bu niteliği taşıyan kişilerin en büyüğü, Atatürk, salt toplumunun yazgısını değiştirmesi değil onu yüceleştiren gerçekleştirdikleriyle dünyadaki diğer tüm uluslara, uluslarının çıkarı amacını güden kurtuluş eylemlerine girebilme, savaşımalarını verebilme alanında öncü ve örnek olması, bir dünya görüşü ve ideoloji niteliğini taşımaya hak kazanan Atatürkçülük öğretisine adının verebilmesi...

Nedir Atatürkçülük? Ve neden Atatürkçülük? Atatürkçülüğü açıklayabilmek için onun somut anlamda gerçekleştirdiklerini ve gerçekleştirdiği sürecinde kendine ilke tuttuğu noktaları incelemek gerekir. Ne yaptı Atatürk? Yüzyılların dinsel ve sömürsüz baskıları altında, tümüyle çökmeye yüz tutmuş bir toplumsal yapı, salt sınır genişletmek ve ün artırmak amacıyla ve düşüncesizce girilen ancak gitgide ekonomik yorgunluklara neden olmaya başlayan savaşları, gelirinin sürekli arttığı vasat bir saray çevresi, bunun yanında tümüyle eğitimsizlik ve eşit olmayan bir gelir dağılımı sonucu yoksulluk çukuru na itilmiş bir halk... ve bu çökmüş ekonomik ve toplumsal yapıyı fırsat bilerek, anamalcı nitelikleri yanı sıra işgalci bir nitelik kazanma hevesine kapılan emperyalist ülkeler... 20 yy. başlarındaki Türkiye... Bunların yanı sıra yurt içi bölünmeler... İşte Atatürk, özgürlüğün bilincinde olarak ulusunu çökmüş dağıl-

mış yapısını onarmak, kurtuluşa bağımsızlığa doğru ilk adımları atmak çabasıyla yanıp tutuşan... ve işte Atatürk, İstanbul'daki çıkarıcı, sömürücü ve manda düzenine yağ çeken hükümete meydana okuyarak, Anadolu'nun kurtuluş ve özgürlük isteklisi orta sınıf ve zavalı halkı, topluca bir Kurtuluş Savaşına çağırarak ve tarihte sömürüye anamalcılığa, kapitalizme ve emperyalizme ilk kez toplu bir ulusal bilinç geliştirerek, bu bilinci yerinde ve en başarılı biçimde kullanarak, savaşımı kazandıran... İşte, Atatürk'ün dünya çapındaki önemini hazırlayan en önemli etken budur. Ulusal Kurtuluş savaşı bilincini ve eylemini harekete geçirmek.

Salt bir Kurtuluş Savaşı, bağımsızlığa ulaşma ama savaştan anlamda yeterli olamayacaktı elbette... Yüzyıllardır çökmeye bırakılmış toplumsal yapıyı onarmalı, yeni ve geçerli bir yaşama düzeni kurmalı, halkı uyusukluğa ve susmaya itmiş doğusalıktan kurtarmalı, dinin düşüncü üzerindeki yokedici baskısını kaldırmalıydı ve Cumhuriyet... Halkın bağımsızlığının ve yönetiminde tek söz sahibi olmasının en güzel uygulandığı, yönetim biçimi Cumhuriyet... Bu da değildi onun gelmek istediği yer, bu kadarla kalamazdı. Toplumun yapısı değişmeli, ilerlemesini, düşünmesini engelleyen etmenler kaldırılmalıydı ortadan... ve devrimlerini uygulamaya koydu Atatürk... Devletin yönetimindeki bağlayıcı ve geriletici en büyük etkeni, dini ayırmakla başladı yönetimden, hilafeti kaldırdı...

Okuma - yazma olayının gerçekleştirmemesine, dolayısıyla yaşamsallığı, uygarlığı tanınamasına neden olan arapça yazıyı kaldırarak latin harflerini getirdi ve Cumhuriyetle açtığı batı penceresinden ilerledi ve sonra kadının bir toplumun yarısı

birakılır, yarısının elinden tutulursa o toplum gelişmez diyerek sehlendiği kadının haklarını verdi. Yüzyıllarca kara peçe ve kafes ardına gizlenen kadının pençesini attı, kafesinden çıkardı, giyside yaptığı diğer büyük yeniliklerle batılılaşma sürecinde önemli bir aşamaya getirdi. Türk ulusunu ve devrimler, onu yücelten daha niceleri sürüp gitti...

Somut olarak gerçekleştirdikleri bunlardı... Ama Atatürk'e en büyüklük niteliğini kazandıran başka etkenler de vardı; düşünsel alandaki üstünlüğü... yaptıklarını, düşüncelerini belirli ilkelere bağlamış, bu ilkelere ışığında davranmıştı, her biribirine bağlı, tümüyle somut gerçeklere dayanan ve sonuçta bir ideolojiyi, bir dünya görüşünün, Atatürkçülüğün temelini oluşturan ilkelerin... Çağdaş uygarlık düzeyine, Cumhuriyet düzeni içinde ulaşmak olan bir Cumhuriyetçilik, sürekli yeniyi ve ileriye, gerçeğe ve doğruya yönelik atılımların ve değişikliklerin yapılmasını içeren bir devrimcilik, ulusal bilinç, ulusal kişiliğin öncelik kazanması ve bağımsız kendi içinde tümüyle uyumlu bir toplum olmayı amaçlayan bir ulusçuluk, dinin bağlayıcı etkisini devlet yönetiminden ayırmak, dini kişi ve Tanrı arasında bir sorun haline getirmek, ve devletin kişileri arasında ulusal bir ayrıcalık gözetmemesine, kişilerin ve belli toplulukların tüm ekonomiyi ellerinde bulundurarak bozuk bir düzen yaratılmasının, eşit olmayan bir gelir dağılımının önlenmesini amaç tutarak, ekonomiyi devletin eline almasını öngören bir devletçilik ve de halkın mutlak otoriteye, egemenliğe sahip olmasını amaçlayan bir halkçılık.

Bu ilkelerin doğrultusunda yaşamayacak bir toplumu, tutunamayacak bir toplumsal yapı düşünülemez ve işte ilkeleri nevenselliği buradan gelmekte, Atatürk çağımızda en büyük kişi niteliğine bu yüzden erişmektedir ve toplumsallık sürdükçe de Atatürk aynı niteliğini koruyacak, Atatürkçülüğü kendine temel ve amaç edinen toplumlar olacaktır. Bizler aydınlandığımız gibi, tarih boyunca çok ulus aydınlanacaktır onun ışığıyla, sönmemesine, erişilmezliğimizi düşünebilmemizle kazandıkça.

Atatürk, bilindiği üzere, Türk toplum hayatının bütün safhalarında hemen her hususa temas etmiştir. O'nun tavsiye ve telkinlerinde en muğlak idare ve siyaset nazariyelerinden devlet mekanizmasının en basit tatbikatına kadar her şeyde yol gösterici bir ışık bulmak mümkündür. Fakat bilhassa temel unsur vazifesini gören iki nokta vardır ki, Atatürkçülüğe ölümsüzlük değeri kazandıran bu noktalardan biri «istiklâl» mefhumu, diğeri «millî devlet» idealidir. Atatürk'ün bu temel unsurlar hakkındaki görüşleri, millî mazimizin binlerce yıllık akışını temsil etmek itibarıyla, harikulâde bir tarihîlik karakterini taşır. Atatürk Anadolu'nun istilâya uğradığı o karanlık günlerde Türk milletinin istiklâle olan bağlılığını şöyle ifade etmiştir «Türkiye halkı asırlardan beri hür ve müstakil yaşamış bir kavmin kahraman evlâtlarıdır. Bu millet istiklâlsiz yaşamaz ve yaşamayacaktır». Bu sözler M. Ö. I. yüzyılda kalabalık müstevilere karşı Türk milletinin istiklâli uğruna kendini feda etmiş olan Hun - Türk İmparatoru Çi - Çi'nin ve VII. yüzyılda entrikacı Çinlilerden istiklâl almağa azmeden İleriş Hakan'ın duygularını en güzel şekilde aksettirmektedir. Gök Türk kitabelerinde Türk yurdunun mukaddes olduğu yazılıdır. Atatürk de Türk milletinin istiklâl aşkını iman mertebesine yükseltmiştir: «Türk devletinin istiklâlî mukaddestir». Yine Atatürk'e göre, millî mücadele yıllarında Türk'ün sine-sinden fıskıran Kuvâ-yı Milliye ve Müdâfaa-i Hukuk Cemiyetleri Türk milletinin «hakiki temayülü» olan İstiklâl hissinin alevlendirdiği «medeni» ve «kanunî» teşkilâtlanmalarından başka bir şey değildir. Atatürk akıllara durgunluk verici muvaffakiyetini tereddütsüz millete mal ederken de tamamen, Türk'ün refah ve saâdeti için «gece uyumadan, gündüz dinlenmeden» çalıştığı halde bunu vazifesi icabı yaptığını millete narz eden eski Türk başbuğlarını andırır: «Şunu bir hakikat olarak bilin ki, şeref hiç bir zaman bir adamın değil, bütün millettir». Ve «İlham ve kuvvet kaynağı milletin kendisidir» diyen Atatürk'ün: «Millete efendilik yoktur, hizmet etmek vardır. Millete hizmet eden onun efendisi olur» sözü ile XI.

yüzyılda yazılmış ünlü Türk felsefî siyaset kitabı **Kutadgu Bilik**'teki «Hizmet et, bey olursun» şeklinde özetlenen Türk hâkimiyet telâkkisi arasında mevcut aynılık, ayrıca belirtilmesi gereken hususlardan biridir.

Hürriyet ve demokrasi prensiplerine dayanan millî devlet fikrinde de Atatürk Türk milletinin «hakiki temayüllerine» tercüman olmuştur.

Bilindiği gibi, **TÜRK TARİHİ MU-AZZAM BİR HÜRRIYET MÜCADELESİ DESTANINDAN İBARETTİR. BİNLERCE YIL DEVAMINCADIR, TÜRK KENDİ HÜRRIYETİ İÇİN, YAHUT DÜNYA MİLLETLERİNE HÜRRIYET GÖTÜRMEK İÇİN CAN VERMİŞTİR.** Şanlı zaferler ve ihtişamlı fetihlerle dolu millî tarihimizin başka türlü izahı mümkün olamamaktadır. Büyük Türk hükümdarları Motun, Atilla, İleriş, Alparslan, Melikşah, Kanunî, kâh Türk istiklâl ve hürriyetine, el u-zatmak küstahlığında bulunan den-sizleri terbiye etmek, kâh yabancı ülkelerden zulüm, haksızlık, istis-mar altında inleyen zavallılara hürriyet bahşetmek için çarpışmışlardır. Türk tarihinin sesi insan hay-siyetinin hürriyet atmosferinde var olabileceğini haykırır, tıpkı Atatürk gibi: «Her terakkinin ve kurtuluşun anası hürriyettir». Atatürk bunu, medenî olduğunu iddia eden milletlerden çoğunun dikta rejimlerine taptıkları yıllarda söylemiştir ki, yegâne ilham kaynağı Türk milleti olan Büyük Ata'nın tarihten devraldığı millî hasletinin yüceliği böylece bir kat daha belirmektedir.

HÜRRIYET SEVGİSİNİ KUTSAL ATA YADİGARİ OLARAK RUHUNUN DERİNLİKLERİNDE BESLEYEN TÜRK MİLLETİ ANCAK HÜRRIYET BAĞÇESİNDE ÇİÇEKLENEN DEMOKRASİYİ DE PAYIDAR KILACAKTIR. Zira, diyor Atatürk: «Biz Türkler ruhen demokrat doğmuş bir milletiz». Tarihi Türk gerçeğini bu suretle, hem de hürriyetleri ve demokrasiyi kayıt altına almanın marifet sayıldığı bir devirde ifade eden Atatürk bu görüşünü daha da kesinlikle şöyle açıklarken şüphesiz derin bir haz duymuştur: «Şuna emin olabilirsiniz ki dünya üzerinde yaşamış ve yaşayan milletlerarasında ruhen demokrat doğan yegâne millet Türklere'dir».

Fakat yeryüzünde hürriyetin de, demokrasinin de hasımları vardır. Bunlar insanlığın yüz karası ve ilk fırsatta avının üstüne atılmak üzere pusuya çekilmiş örümcek tabiatlı kimseler ve toplumlardır ki, milletin bir gaflet ânında hürriyet ve demokrasiye pençe atmaktan çekinmezler. Bu gibilerle, zafere ulaşmaya kadar, mücadele etmek de Türk milletinin tarihi vazifeleri arasındadır. Atatürk meşhur hitabesi ile Cumhuriyeti emanet ettiği vatanperver Türk gençliğini bu düşmanlardan da haberdar etmiştir.

Atatürk'e göre düşmanların en tehlikelisi «Her görüldüğü yerde ezilmesi» gerekli komünizmdir. Felsefî doktrin veya fikir cereyanı kisvesi altında Türk gençliği arasında nüfuz ederek mâsum dimağları zehirleyen bu «Türk âleminin en büyük düşmanı» üzerine seçkin devlet ve siyaset adamı Atatürk'ün dikkati çekmesi bizi daima uyanık tutacak en kesin direktif mâhiyetindedir. Atatürk bu hususta yine Türk tarihi gerçeklerine dayanarak şunları söylemiştir: «Memleketimizin içtimalî şartları komünizme müsait değildir», «Biz bir milletiz, kendimize mahsus an'anelerimiz, prensiplerimiz vardır ve biz bunlara sâdikız». Bu muzir cereyanı reddederken Atatürk'ün ileri sürdüğü gerekçe ilmi yönden de tevili imkânsız bir hakikat ihtiva eder: «Biz ne bolşevik, ne komünist; ne biri, ne diğeri değiliz. Çünkü milliyetperveriz», «Türkiye komünist olmayacaktır, çünkü Türk hükûmetinin gayesi halka hürriyet vermektir».

Görüldüğü ki, Atatürkçülükte istiklâl, millî devlet, hürriyet ve demokrasi mefhumları, temel görüş olan milliyetçilik etrafında toplanmaktadır. Buna göre her fikir, her icrâat Türk milletinin şanla, şerefle yaşamasına, Türkün ilimde, sanatta yükselmesine, Türk millî kültürünün dünya medeniyet seviyesinin üstüne çıkarılmasına hizmet edecektir. Bu itibarla Atatürkçülüğün tarihi gerçek açısından ortaya koyduğu hüküm şudur: Atatürk milliyetçiliği hakiki Türk milliyetçiliğidir, hakiki Türk milliyetçisi de gerçek Atatürkçüdür ve işte Atatürk'ün gürleyen sesinden Türk gençliğinin madde ve mânâ hüviyeti «Biz Türkünüz, tam mânâsı ile Türkünüz, işte o kadar!».

Atatürk-Uluslararası Düzen

Yazan: Hasan Esat IŞIK

(Eski Dışişleri Bakanı)

Atatürk'ün uluslararası düzen anlayışı milletleri esas alan ve milletlerin varlık ve özelliklerini korumalarına önem veren bir anlayıştır. Diyebiliriz ki De Gaulle «Milletler Avrupası» fikrini ileri sürmeden çok evvel Atatürk «Milletler Dünyası» fikrini ortaya koymuştur. Nitekim bir konuşmasında şöyle der:

Muhtelif milletleri müşterek ve umumi bir ünvan altında cem etmek ve bu muhtelif unsur kütlelerini aynı hukuk ve şeraî altında bulundurarak kavi bir devlet tesis etmek parlak ve cazip bir noktai nazır siyasiyedir. Fakat aldatıcıdır. Hatta, hiçbir hudut tanımayarak dünyada mevcut bütün Türkleri dahi bir devlet halinde birleştirmek gayri kabili istihsal bir hedeftir. Bu, asırların ve asırlarca yaşamakta olan insanların çok acı, çok kanlı hadisat ile meydana koyduğu bir hakikattir.

Panislamizm, panturanizm siyasetinin muvaffak olduğuna ve dünyayı sahai tatbik yapabildiğine tarihte tesadüf edilememektedir. Irk farkı gözetmeksizin bütün beşeriye-te şamil cihangirane devlet teşkili hırslarının netayici de tarihte mazbuttur. Müstevli olmak hevesleri mevzuumuzun haricindedir. İnsanlara her türlü hissiyat ve revabıtı mahsusalarını unutturup, onları uhuvvet ve müsavâtı tamme daire-sinde birleştirerek insanî bir devlet kurmak nazariyesi de kendine mahsus şeraite malikdir.

Bizim vuzuh ve kabiliyeti tatbi-kiye gördüğümüz mesleki siyasi, milli siyasettir.»

Gerçi bu konuşma, görüldüğü gibi, daha çok Türkiye'yi amaçlayan, Türk Milletinin ne nitelikte bir devlete ve siyasete sahip olması gerektiğini belirtmek isteyen bir konuşmadır. Fakat Atatürk'ün uluslararası düzen için neyi makul ve mümkün gördüğünü de ortaya koymak-

tan geri kalmamaktadır. Bu sözler iyice göstermektedir ki, Atatürk fertleri arasında yeterince bir yakınlık, bir ortak değer ölçüsü, bir mukadderat birliği bilinci oluşmuş toplulukları, ister millet ayırımı yapılmaksızın olsun, ister sadece bir ırk mensuplarının tümünü amaçlasın, bir araya getirerek kurulmak istenecek bir devletin kalıcılığına inanmadığı gibi, dünya düzeninin, gerek zor kullanarak gerek rıza yolu ile, tek bir devlete dayandırılabilmesine de olanak görmemektedir.

Tarihte ne kadar gerilere gidersek gidelim zorbalığın, kurnazlığın ve din, ırk ve ideolojinin toplumları kalıcı şekilde bir araya getirebildiğine, aralarındaki anlaşmazlıkları söndürebildiğine bir örnek bulamamaktayız. Çok sonradan bilincine varılmış bir kavram olmasına karşın gene de devamlı birleştiricilikte en önemli etken «millet» gözükmektedir. Elbet Atatürk'ün Türk milletini tanımladığı anlamda bir millet kavramı kastediyorum. Atatürk şöyle der:

Türk halkı ırken veya dinen ve harsan yekdiğerine karşı hürmeti müteakabile ve fedakârlık hissiyatı ile meşhun ve mukadderat ve mehafii müşterek olan bir hey'eti içti-maiyedir.»

Atatürk'ün anladığı anlamdaki millet hüviyetini kazanmış toplum-larda, çeşitli unsurlar arasında, hat-ta kopma arzusuna işaret ettiği iddia edilebilecek ölçülerde gelişme-lere, anlaşmazlıklara rastlanabilse de, içten kaynaklanan gerçek kop-malara pek tanık olunmaz. Oysa, yukarıda saydığımız millet dışındaki kavramların etkisi altında gerçekleştirilmiş olan birleşmeler uzun süre devam edememişlerdir, yalnız dış etkiler değil, kendi bünyeleri içinde oluşan farklılaşma eğilimle-ri ve azmî bu toplumları parçala-

mıştır. Ayrıca —bu da kaydedilme-ye değer bir oluşumdur— bu toplulukları oluşturmuş olan çeşitli unsurlar bir arada iken «Birbirle-rine karşı devamlı bir tahammül-süzlük halinde iken, birbirlerinden kopup ayrı birimler haline geldik-ten sonra aralarında yakın işbirli-ği, hatta dostluk kurulabilmıştır. Herkes buna misaller anımsayabi-lir.

Atatürk, milletlerin benliklerini koruyacakları uluslararası bir dü-zen öngörmekle birlikte bir gün milletlerin belirli değer kavramla-rı etrafında birleşebileceklerini de olanaksız görmüş değildir, hatta di-yebiliriz ki bunu dilemiştir. Ata-türk daha çok bunun bir yandan mutlaka çok zaman alacağına ina-nır, bir yandan da toplumlardan birinin veya bazısının böyle kavram-lar oluşturup diğerlerinin, gönül rı-zası ile veya zorla bunlara sonra-dan katılmaları yolu ile gerçekleşt-i-rilebileceğine ihtimal vermez, ancak tüm milletlerin ortak çabası ile ve karşılıklı etki ile oluşturulacak de-ğer kavramları etrafında kalıcı bü-tünleşmelere gidilebileceği inancın-dadır. Atatürk için bu bakımdan en geçerli ölçü değerleri de insanlık-tır, uygarlıktır. Atatürk'ün millet-leri uygarlığa, insancılığa ve bu a-lanlardaki gelişmelere devamlı şe-kilde katkıda bulunmaya çağırma-sı, dünyada bir tek uygarlık vardır o da tüm milletlerin malıdır deme-si böyle düşündüğüne işarettir. A-tatürke göre, daha uzunca bir sü-re için «dünya düzeninin milletlere dayandırılmasından başka yol yok-tur. Fakat milletler de değer ölçü-lerini birbirlerininine yaklaştı-rmaya ve dünya uygarlığını ortak çabaları ile daima daha üst düzey-lere çıkarmaya özen göstermelidir-ler. Bir deyimle dünya yavaş yavaş «Milletler Topluluğundan» «Birleş-miş Milletler» haline gelmelidir.

Diyebilir ki, Atatürk «Cemiyeti Akvamdan» (Milletler Topluluğundan) «Birleşmiş Milletler» kuruluşuna geçişe memnun olurdu, fakat bugün için bunu bir isim değişikliğinden ibaret bir girişim olduğunu düşünmekte nede geri kalmazdı. Bugün için de geçerli bir değerlendirmedir bu.

DÜNYA ÖLÇÜSÜNDE İŞBİRLİĞİ VE BARİŞ :

Atatürk milletlerin gerçek ve kalıcı mutluluğa başka milletler üzerinde egemenlik kurarak değil, birbirleri ile anlaşarak, çıkarlarını bağdaştırma yollarını bulup eşit koşullar altında işbirliği yaparak erişebilecekleri düşüncesindedir. Fakat bunun da ancak zamanla ve milletlerin ortak çabaları ile gerçekleştirilebileceği kanısındadır. Atatürk'ün uluslararası düzen ve dış politika görüşü bu inançtan kaynaklanır, onun için de millî bir temele dayandığı halde, bencillikten hizipçilikten uzaktır, devletler arasında eşitliğe dayalı dünya ölçüsünde işbirliğinden, dünya ölçüsünde barıştan yanadır. Pek çok konuşma ve nutukları bunu gösterir, hatta her davranışı bunu kanıtlar. Konuşmalarından bir kaçını anımsatalım:

«Gerçi bize milliyetçi derler. Ama biz öyle milliyetçileriz ki, bizimle işbirliği eden bütün milletlere hürmet ve riayet ederiz. Onların milliyetlerinin bütün icaplarını tanırız. Bizim milliyetçiliğimiz herhalde hodbince ve mağrurca bir milliyetçilik değildir.»

«Barış Türkiye'nin olduğu kadar dünya milletlerinin de muhtaç olduğu bir değerdir. İnsan mensup olduğu milletin varlığını ve saadetini düşündüğü kadar bütün cihan milletlerinin huzur ve refahını da düşünmeli ve bu hususta çalışmalıdır. İnsanları mesut etmek için onları savaşa sürüklemek insanlıkla alakası olmayan teessüfe şayan bir sistemdir.»

«Harici siyasetimizde sulh ve iyi münasebet gayesi samimiyetle takip olunmaktadır... Dostluğa vefakar olan ve hiçbir milletin aleyhinde bulunmayan açık ve salim meslek ve zihniyetimiz gittikçe daha iyi anlaşılmaktadır.»

«Beynelmilel alanda her devlette iyi münasebette bulunmada müsbet semereler elde etmekteyiz. Türkiye'nin emniyetini gaye tutan, hiç bir

devletin aleyhinde olmayan bir sulh istikameti daima düsturumuz olacaktır.»

«Bizim kanaatimizce beynelmilel siyasi emniyetin inkişafı için ilk ve en mühim şart, milletlerin hiç olmaz ise sulhu muhafaza fikrinde samimi olarak birleşmeleridir.»

MİLLETLER HER ZAMAN HAKLARINA SAHİP ÇIKMALIDIR

Atatürk içtenlikle dünya boyutunda işbirliği ve barıştan yanadır. Fakat bu boyutta bir amaca bugünden yarına varılamayacağını, buna ancak aşamalarla erişilebileceğini bilir ve bu aşamalar sürecinde milletlerin sadece dileklerine, inançlarına göre değil, başka ulusların tutum ve niyetlerini de göz önünde bulundurarak, mevcut koşullara ve olanaklara göre davranışlarını düzenlemelerini zorunlu görür. Atatürk gerçekçidir, fakat ürkek değildir. Gerçekçiliği, olasılardan en fenasını düşünp olasıya göre hareket etmek şeklinde anlamaz ve özellikle bazı değerler için, içinde bulunulan koşullara bakılmaksızın mutlaka sonuna kadar savaşım verilmesini zorunlu görür. Atatürk gerçekçiliği: cesaret ve atılım için bir tavanı olan, fakat ödün ve özveri için de de bir tabanı olan, hem üstten hem alttan sınırlı bir gerçekçiliktir. İşte sözleri:

«Her taarruza karşı daima mukabil taarruz düşünmek lâzımdır. Mukabil taarruz ihtimalini düşünmeden ve ona karşı emniyete şayan tedbir bulmadan hareket edenlerin akıbeti mağlup ve münhezim olmaktadır.»

«Siyaseti hariciyemizde ahar bir

devleti hukukuna tecavüz yoktur. Ancak hakkımızı, hayatımızı, memleketimizi, namusumuzu müdafa ediyoruz ve edeceğiz... Bizi davayı millimizi takipten yıldıracak hiç bir vasıta, hiç bir kudret mutasavver değildir. Milli davamız bizim hayatımızdır. Hayatına suikast edilen en zayıf mahlukun bile bu kasta karşı isyan ve nefretle son nefese kadar kendisini müdafaaya çalışmasından daha tabii bir şey yoktur.»

«Bir milletin ruhu zapt olunmadıkça, bir milletin azim ve kudreti kırılmadıkça o millete hakim olmanın imkânı yoktur... Mahkûm olmak istemeyen bir milleti tahtı esarette tutmaya muktedir olacak kadar kuvvetli müstebitler artık dünya yüzünde kalmamıştır. Türk Milleti son mücadelatle bilhassa burada (Dumlupınar) ihraz ettiği zaferle, ihraz ettiği azim ve irade ile malûm olan bu hakayığı bir defa daha sinei tarihe çelik kalemle hak etmiş bulunuyor.»

Atatürk'te Milletlerin, topraklarının tümü üzerinde özgürce, bağımsız ve egemen yaşayabilmelerini sınırlayacak veya tehdit edebilecek durumlarda herhangi bir ödün veremeyecekleri inancı çok kesindir. 26. ölüm yıl dönümü vesilesi ile Prof. Fahir Armaoğlu'nun Sümerbank Dergisi'nde (sahife 147) çıkan yazısındaki şu sözleri buna çok iyi bir kanıttır: «Bekir Sami Bey'in 1921 Mart'ında Londra'da imza ettiği İngiltere, Fransa ve İtalya'ya çeşitli ekonomik imtiyazlar veren anlaşmaları, Dışişleri Bakanı'nın bunları diplomatik bir maharet olarak kabul etmesine rağmen, (Atatürk) red etmekte tereddüt göstermemiştir» Atatürk Fransa ile anlaşmaya atfettiği büyük öneme karşın Franklin Bouillon'a karşı da aynı direnişi göstermiştir.

«İstiklâl-i tam, bizim bugün deruhte ettiğimiz vazifenin ruh-u aslisidir. Bu vazife bütün millete ve tarihe karşı deruhte edilmiştir... İstiklâl tam denildiği zaman bittabi siyasi, mali, iktisadi, adli, askeri, harsî ve ilâ... her hususta istiklâlî tam ve serbesti-i tam demektir. Bu saydıklarımın herhangi birinde istiklâlden mahrumiyet millet ve memleketin, mâna-yı hakikisiyle bütün istiklâlinde mahrumiyeti demektir.»

ATATÜRK MİLLİYETÇİLİĞİ VE UYGARLIK :

Görülüyor ki Atatürk milli haklar üzerinde son derece hassastır, millet kavramına büyük önem verir, fakat bu, tüm milletlerin de huzurunu düşünmesine, dünya sorunlarına insancıl bir açıdan bakmasına engel değildir. Atatürk'ün uluslararası düzen görüşü hem insancıldır, hem milliyetçidir. Elbet bu milliyetçilik ırk üstünlüğüne, hatta toplum veya millet imtiyazına dayanmaz. Atatürk milliyetçiliği başka milletleri sömürme aracı değildir, herşeyden evvel kendini başka milletlere sömürtmeme azmidir. Bu nedenle de insancılığa ters düşmez ve uluslararası dünya ölçüsünde işbirliği yapılabilmesine bir engel değildir. Atatürk'ün içinde insancılık ve milliyetçilik birbiri ile çelişen değil, birbirini tamamlayan, güçlendiren kavramlardır. Atatürk için milletler insancılığa önem verdikleri, uygarlık alanında ilerledikleri ölçüde yarınlarını, mutluluklarını en sağlam şekilde güvence altına almış olurlar.

İşte Atatürk'ün milliyetçilik ve uygarlık hakkındaki sözleri:

«Biz doğrudan doğruya milliyetperveriz, ve Türk milliyetçisiyiz. Cumhuriyetimizin dayanağı Türk toplumdur. Bu topluluğun fertleri ne kadar Türk kültürü ile dolu olursa, o topluluğa dayanan cumhuriyet de o kadar kuvvetli olur.»

«Türk milliyetçiliği, ilerleme ve gelişme yolunda ve milletlerarası temas ve münasebetlerde, bütün çağdaş milletlere muvazi ve onlarla bir ahenkte yürümekle beraber, Türk içtimai hey'etinin hususî seciyelerini ve başlı başına müstakil hüviyetini mahfuz tutmaktır.»

Prof. Bekir Sıtkı Baykal «gerçekte Atatürk'ün milli seciye olarak muhafaza etmek istediği şeyler sonradan karışmış sun'î ve batıl inançlar ve hurufeler dışında kalan hakiki milli değerlerdir» der.

«Milletimizin hedefi, milletimizin mefhuresi bütün cihanda tam manası ile medeni bir hey'eti içtimaiye olmaktır. Bilirsiniz ki dünyada her kavmin mevcudiyeti kıymeti, hakkı hürriyet ve istiklâli malik olduğu ve yapacağı medeni eserlerle mütenasiptir. Medeni eser vücuda getirmek kabiliyetinden mahrum olan kavim-

ler hürriyet ve istiklâllerinden tecrit olmaya mahkumdurlar.»

Büyükelçi Apdulahat Akşin Atatürk'ün uygarlığa verdiği önemi şu heyecanlı sözlerle vurgulamaktadır:

«Ata'nın bir büyüklüğü ve o zamana kadar memleket mukaddera-tına hakim olmuş ve zamanın parlak bir adamı gibi görünmüş devlet adamlarının hiç birine nasip olmamış bir imtiyazı vardır. O memleketin kurtuluşunu yalnız askerlik bakımından ele almamış, düşmanları vatan sınırları dışına atmakla yetinmemiş, üçyüz yıldanberi cöküntü halinde olan imparatorluktan arta kalan ve Türk'ün öz yurdunu teşkil eden yerlerin medeni milletler yanında yer alabilmesi için ne yapılmak gerektiğini de düşünmüş, planlamış ve yavaş yavaş, imkân ve şartların müsaadesi nisbetinde, bunları uygulamıştır.»

Dr. Abdurrahman Çaycı «Atatürk'ün temel özelliği «medeniyetçiliktir» diyor. Elbet Atatürk çapında, Atatürk kadar çok yönlü ve boyutlu bir insanı tek bir sözcükle tanımlamak olanağı yoktur. Fakat Atatürk'ün kişiliğinin en kalın çizgisi nedir deseler «Atatürk için uygarlık milliyetçilik yerine geçen bir kavram değildir, onu tamamlayan dünya boyutuna ulaştıran bir kavramdır» diye vurgulayarak Çaycı'nın değerlendirmesine ben de katılıyorum.

Milletlerin iç bünyeleri ile dış ilişkileri arasında bir bağ vardır. Milletlerarasındaki doğrudan yakınlıklar hükümetler arasındaki yakınlıklardan daha önemlidir:

Atatürk bir devletin iç teşkilâtı ile dış politikası arasında yakın bir bağ bulunduğu, hatta bir devletin dış ilişkilerinin ister istemez iç bünyesine göre yön alacağı inancındadır.

«Harici siyasetin en çok alakadar olduğu ve istinat ettiği husus devletin dahili teşkilâtıdır. Harici siyaset dahili teşkilâtla mütenasip olmak gerekir.»

«Dünyada mevcut bilcümle medeni devletlerin kanunu medenileri hemen yekdiğerinin pek yakındır. Bizim milletimiz ve hükümetimiz fikri adalet ve zihniyeti adalet noktasından hiç bir medeni kavimden aşağı değildir. Belki tarih bu noktada yüksek olduğumuza şahadet e-

der. Buna binaen bizim dahi mevzuatı kanuniyesinden nakıs olması caiz değildir.»

«Milletleri muahedelerden ziyade hisler bağlar.»

Açıkça görülmektedir ki Atatürk'ün içinde hukuk düzeni, adalet fikri, iç teşkilât milletler için sadece bir iç sorun değildir, milletler arasında yakınlıklar uzaklaşmalar oluşmasında etkisi olan dış politika ile de ilgili bir yönü vardır. Milletlerin fert olarak birbirine yakınlık duymaları, ulusal hakların savunulması, ulusal güvenliğin pekiştirilmesi açılarından dış ilişkilerde azımsanamayacak bir etkidir.

Fakat, yakınlığın sadece hükümetler düzeyinde gerçekleştirilmesi yetmez. Milletler, hükümetlerinin politikalarının dışında da, kendilerini iç güdülerini birbirinin yanında hissetmelidirler. Hükümetler düzeyinde dostluklar da kırıncılıklar da çabuk oluşur çabuk unutulur. Milletler için aynı şey söylenemez. Milletlerin birbirine ısınmaları belki zaman alır, fakat vefaları da hükümetlerininkiyle kıyaslanamayacak ölçüde sağlamdır. Bir toplum içinde gerçekten saygın bir mevkiye sahip olunmak isteniyorsa, hükümetler düzeyindeki iyi ilişkiler yanında, doğrudan milletler arasında karşılıklı dostluk ve saygı duyguları mevcut olmasına da önem verilmelidir. Buna elverişli bir ortam yaratılabilmesinde, kabul etmeli, zihniyet, teşkilât, mevzuat benzerliği de önemli bir rol oynar.

Cumhuriyetin kuruluşu döneminde İttifak devletleri Osmanlı İmparatorluğu döneminde elde etmiş oldukları kapitülasyon haklarından hiç olmazsa bir kısmını koruyabilmek istiyorlardı. Atatürk yasalarımızda Batıdan esinlenen değişiklikler yaparak bu alandaki ısrarların mesnetsiz hale getirilmiş olacağını düşünmüş olabilir, hatta mutlaka bunu da düşünmüştür. Fakat Atatürk konuyu daha geniş bir açıdan ele alıp bunun Türkiye'nin en üst uygarlık düzeyindeki milletler arasında yer alması yolunda bir aşama olacağına kanaat getirmemiş olsaydı, Batı ısrarlarından kurtulma dürtüsü yetmezdi yasalarımızda bilinen doğrultuda değişiklikler yapılmasına karar vermesine. Nitekim mali alandaki baskılara boyun eğmemiştir.

Özgürlüğün Simgesi, Gençliğin Meşalesi ATATÜRK

Yeşim YALÇIN

Giresun Atatürk Lisesi

SEVGİ; Tanrının insana verdiği en güzel, en ince bir duygudur. Ulusca yürekte duyduğumuz Atatürk sevgisinde, bunun en yücesini, en kutsalını buluruz.

Daha okula yeni başladığımız sınıflarda bile, kalbimizde yanan Atatürk sevgisi bize, «En Büyük Türk Atatürk» sözünü söyletir durur. Biraz daha büyüdüğümüzde O'nun bir dahi, bir kahraman olduğunu anlatırız. Sonunda da, O'nsuz bir Türkiye'nin düşünülmediğini, O'nu bir çok dünya devletlerinin dahi örnek bir insan olarak gördüklerini söyleriz. İyi ama, O'nu bu denli yücelten şeylerin neler olduğunu biliyor muyuz? Atatürk ilke ve inkılaplarını, O'nun Türk ve Dünya Uluslarına kazandırmış olduğu değer kavramlarını biliyor muyuz?

Bugün sık sık kavgalarımız ve köklü sorunlarımız olmasına karşın, bir ulus halinde yaşıyorsak bunu hiç kuşkusuz Cumhuriyet yönetimine ve Ulu Önder Atatürk'e borçluyuz?

Bugün sık sık kavgalarımız ve köklü sorunlarımız olmasına karşın, bir ulus halinde yaşıyorsak bunu hiç kuşkusuz Cumhuriyet yönetimine ve Ulu Önder Atatürk'e borçluyuz.

Ulusal Kurtuluş Savaşı'mızın önderi Yeni Türk Devletinin kurucusu Atatürk, engin insanlık sevgisiyle, kurtarıcı ve yol gösterici dehasıyla, tüm dünyada ezilmiş yıkılmış ve darda kalmışların önderi olmuştur. Tüm bunlar bile Atatürk'ü sevmemiz ve yüceltmemiz için yeterlidir.

Atatürk, Türk milletinin yabancı kaldığı Batı medeniyetine bağlanmasını gerekli buluyordu. Böylece inkılaplar doğdu. Atatürk Türk inkılapları için şöyle der: «Uçurumun kenarında yıkık bir ülke... Türlü düşmanlarla kanlı boğuşmalar... Yıllarca süren savaş... Ondan sonra içeride ve dışarıda saygı ile tanınan yeni vatan, yeni sosyete, yeni devlet... ve bunları başarmak için arasız inkılaplar... İşte Türk inkılabının kısa bir deyimi.»

İnkılâpçı Atatürk'ü daha iyi tanımak için O'nun inkılâp hareketlerini de gözden geçirmek gerek.

Atatürk herşeyden önce Türkiye idaresinin Cumhuriyet olması gerektiğini çok iyi biliyordu. Böylece kısa bir süre içinde bu da gerçektir. Artık yeni Türk Devletinin uygarlık meşalesinin ilk alevleri yanıyordu.

«Yaşasın Cumhuriyet»

«Yaşasın Mustafa Kemal»

Daha sonra halifeliğin ve saltanatın kaldırılmasıyla, uygarlıkta ilk adımlar atılmış oluyordu.

Birçok kitaplardan okumuştur. Peçeli, çarşafli kadınlar, takkeli şalvarlı adamlar Atatürk bu inkılabını gerçekleştirirken; «Fikrimiz, zihniyetimiz, tepeden tırnağa medeni olacaktır» demiş ve medeni kıyafetin, ülkemize lâyık olduğunu anlatmıştır. Bir şapka devrimiyle halkın kafasında ki, geri zihniyeti atmıştır.

Atatürk «Biz, her noktai nazardan medeni insan olmalıyız» diyerek, inkılaplarına tekelerin kapatılmasıyla devam etmiştir. Bu inkılâpta iyi fikirleri baltalayan kötü kişiler, halkın kafasından yavaş yavaş çıkarılmıştır.

Hukuk inkılabında ise, medeni kanunun kabul edilmesiyle, modern, çağdaş, hukuk sisteminde yeni bir devir açılmıştır. Atatürk bunu Avrupa'nın en ileri ülkelerinden almıştır. Böylece, bu kanunla memleket, Batıya yönelik, Avrupai bir ülke haline gelmiştir.

Biz Türk Gençliği olarak, Cumhuriyeti kuran ve yaşamasını sağlayacak ilkelere kavuşturan Atatürk'e sevgi ve saygıyla bağlıyız. Atatürk ilkeleri, biz ve bizden sonraki nesiller için, bir Atatürk kadar önemli, bir Atatürk kadar değişmez yere sahiptir. O halde bizim için bu denli önemli olan Atatürk ilkelerini, çok iyi bilmek, unutmamak ve saygı duymak gerekir.

Atatürk ilkelerinin başında Miliyetçilik gelmektedir. Atatürk milliyetçiliği şunu ge-

rektirir. Türk Ulusu milli sınırlar içinde, gelenek ve görenekleri ışığı altında ve milli birlik içinde varlığını koruyup mutluluğa erişmiştir. Bugün bir ulus halinde yaşıyorsak, bunu da Atatürk milliyetçiliğine borçluyuz.

Türk Ulusu hiç bir zaman bir şahıs devleti değildir. Halkımız kendi gücü kudreti kadarıyla, kendini yönetmektedir ki bu da, Atatürk'ün halkçılık ilkesi ışığında gerçekleşmiştir. İşte ülkemizde bu nedenle hür ve bağımsız bir ülkedir.

Atatürk Türkiye'si lâik bir devlettir. İlke zorba hükümdarlara, dini alet edinen hoca kıklıklı çıkarıcıya yer vermez. Günümüzdeki tüm çağdaş ve medeni devletler başta bu ilkeyi benimsemişlerdir.

Bugün bağımsız, hür, özgür ve egemen bir ülke de yaşıyoruz ki, yine bu da Atatürk Cumhuriyetçiliği ışığı altında gerçekleşmiştir.

Yine harap, çökük, hasta bir Türkiye'de Atatürk'ün inkılâpçılık ilkesi ve her yöndeki inkılâplarıyla iyileşmiştir.

«Tüm uluslar O'nun ilkelerini benimsemiş olsa idi, bugün daha iyi bir dünyada yaşıyor olunurdu» diyen birçok dünya liderleri, O'nun yalnız Türkiye'nin değil, dünyasında tanıdığı en büyük insan olduğunu vurguluyorlar.

Ulu önder Atatürk, memleketimizin yüzünü Batı'ya çevirip, Avrupa'lı bir devlet haline koymakla, Türkiye, dünkü düşmanlarının hepsini, bugün birer birer dost olarak kazanmıştır. Böylece hızla yükselerek, milletlerarasında sözü dinlenir, eşit haklara sahip onur sahibi bir devlet olmuştur.

Atatürk Türk Ulusun'da olduğu gibi dünya uluslarınca da sevilen sayılan bir devlet adamıydı. Acaba O'nu dünyada da müstesna bir yere getiren şey nedir?

Büyük Önder ,herşeyden önce barışçıydı, yapıcıydı, birleştiriciydi. «Yurtta Sulh Cihanda Sulh» ilkesi O'nun barışçı bir kişiliğe sahip olduğunu açıkça belirtmektedir. O tüm insanları akraba olarak veya bir insanın organları gibi görüyordu. Bir organın rahatsızlığı demek, tüm insanların rahatsızlığı demektir. İşte O'nun bu barışçı ilkesi dünyanın en büyük adamlarına bile ışık tutmaktadır.

Bilindiği gibi bu yıl, Türkiye'ye dünyanın birçok ülkesinden mektuplar gelmekte. Bu mektuplar Atatürk'ün doğumunun 100. yıla

lı dolayısıyla ülkelerin Atatürk hakkındaki düşüncelerini, dile getirmekte. İşte Pakistan'dan gelen bir mektup şöyle diyor: «Atatürk için duyduğumuz sevgi ve hayranlığı anlatacak kelimeler bulamıyoruz. O geçmişte ve günümüzde yokluk ve baskıya karşı savaşanların önderi olmuştur. O bize kardeşliği, barışı aşıladı. Doğumunun 100. yılını kutlamanın en iyi yolu, O'nun ilkeleri ışığında ilerlemektir.» İşte böyle diyor Pakistanlılar Atatürk için. Bunun yanında bir Brezilya, Japonya, İngiltere, İspanya ve Norveç'de Atatürk'e karşı hayranlıklarını ve iyi düşüncelerini dile getiriyorlar.

Tüm bunların yanında Birleşmiş Milletler de bu yıl Atatürk sempozyumu konu edilmekte. Bu da bizim için gurur verici bir olay.

Dünyanın her ülkesinde hatta her kıtasında olduğu gibi Asya'da da yaptığı zaferlerle İran'da mefkûre, Çin'de sanem Hindistan'da mabut diye tapılıyor, Atatürk'e. Asya halkının O'na duyduğu minnet Atatürk'ün Asya halkını kölelikten kurtarmış olmasıdır. Bu ülke ancak böylece rahat bir nefes almıştır. Bugün birçok dünya ülkeleri gibi Asya halkıda, O'nun inkılâp ve ilkelerini kendilerine yol olarak seçmişlerdir.

İşte tüm bunlar Atatürk'tür. Atatürk bir tarihtir, Atatürk herşey demektir.

Atatürk bir hatiptir. Zaferlerinden önce konuşmasıyla halkın güvenini kazanır. Atatürk bir kılavuz kuşudur. Mücadeleciliği ve atılcanlığı ile zaferlerinde halka güven verir. Atatürk bir fırtına kuşudur. Zaferlerinde hep kazanır. Ve Atatürk bir dahidir. Tüm dünyanın hayret ve sevgisini kazanmıştır. Atatürk'ün bu tariflerine «Çanakkale geçilmez» ve «İlk hedefiniz Akdeniz'dir ileri» canlı birer örnek tir.

Mustafa Kemal Paşa bir güneş gibi parlıyor daima; büyüklüğünü tüm dünyaya kabul ettiriyor. Her şeyiyle büyük bir insan olan Atatürk'ü her zaman Türk Ulusunun en ünlü evlatlarından biri saymakta devam ediyoruz.

Kalplerimizde yanan Atatürk ateşine bir kıvılcım daha atarak, sonsuzluğa kadar yanmasını istiyoruz.

«Ona hicranla... hayır, sade taabütle eğil» Ölüdür, doğru; fakat öldüğü hiç belli değil» diyen Mithat C. Kuntay bu iki dizesiyle tüm Türk Ulusunun duygularına tercüman olmuştur.

Atatürk ve Milliyetçilik Anlayışı!...

Prof. Dr. Cavit Orhan TÜTENGİL

«Benim yaptığım işler, biri diğerine bağlı ve lüzumlu olan şeylerdir» diyen Atatürk'ün milliyetçilik anlayışı da, düşünce ve eylem plânında kendini göstererek Atatürk Devrimi dediğimiz «bütün» içindeki yerini alır. Makedonya şehirlerinde geçen çocukluk ve ilk gençlik yıllarının izlerini taşıyan milliyetçi duyguların Kurtuluş Savaşı yıllarında ve Yeni Türkiye'nin kuruluşunda gerçekçi düşünce ve eylemlere dönüşerek Kemalizmin dayanaklarından biri halini aldığı görülür. CHP'nin «Altı Ok»u arasında ikinci sırayı dolduran «milliyetçilik» ilkesi, giderek 1924 Anayasasına da girerek devletimizin temel niteliklerinden biri olur.

Wilson Prensipleri'nin yankılandığı 1919 Türkiye'sinde Mustafa Kemal Paşa, olaylara tarihin gerçekçi açısından bakar: «Tarih, vükuat, hâdisat ve müşahadat hep insanlar ve milletler arasında, hep milliyetin hâkim olduğunu göstermiştir. Ve milliyet prensibi aleyhindeki büyük mikyasta fiilî tecrübelerle rağmen yine milliyet hissinin öldürülmediği ve yine kuvvetle yaşadığı görülmektedir.» Bu gerçekçi gözlemden sonra 1920 yılında, ömrü boyunca düşünce ve eylem plânında yürekten bağlı kaldığını gördüğümüz bir açıklamada bulunur: «Bize milliyetperver derler. Fakat biz öyle milliyetperverleriz ki, bizimle teşriki mesai eden bütün milletlere hürmet ve riayet ederiz. Onların bütün milliyetlerinin icabatını tanırız. Bizim milliyetperverliğimiz herhalde hodbinane ve mağrurane bir milliyetperverlik değildir.» 1923 Martında A.B.D. Elçisi Bristol ile yaptığı görüşmede konumuzla ilgili olarak söyledikleri, Makedonya izlenimlerinin yanısıra Osmanlı İmparatorluğunun parçalanmasının tarihi açıklanmasın da ortaya koymaktadır: «Bizim milletimiz, milliyetinden tegafül edişinin çok acı cezalarını gördü. Os-

manlı İmparatorluğu dahilindeki akvamı muhtelif hep millî âkidelere sarılarak, milliyet mefkûresinin kuvvetiyle kendilerini kurtardılar. Biz ne olduğumuzu, onlardan ayrı ve onlara yabancı bir millet olduğumuzu sopa ile içlerinden koğulunca anladık. Kuvvetimizin zaafa uğradığı anda bizi tahkir, tezvil ettiler. Anladık ki, kabahatimiz kendimizi unutmaklığımızmış.»

DOKUZ UMDE

Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti'ni «Halk Fırkası»na dönüştürecek olan 1923 seçimlerine «Dokuz Umde» ile giren Gazi Mustafa Kemal Paşa, Cumhuriyet tarihimizin bu ilk seçim bildirgesinin birinci «umde»sinde, «EGEMENLİK KAYITSIZ ŞARTSIZ MİLLETİNDİR. HALKIN KENDİ KENDİSİNİ İDARE ETMESİ ESASTIR. MİLLETİN GERÇEK VE TEK TEMSİLCİSİ TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ'DİR» diyordu.

Bu «umde» ler ibir kitapçığında yorumlayan Ziya Gökalp'e göre, «Eski teşkilâtımızda milletimizin adı bile ortadan kaldırılmıştı.. Bu gün yalnız hususî surette lisanımıza, edebiyatımıza, milletimize (Türk) adını vermekle kalmıyoruz, resmî ve kanunî bir surette, hattâ devletimize, vatanımıza, hükümetimize de (Türk adını vermekteyiz. İşte, millî hâkimiyetimizin en bâriz alâmeti budur.» Gerçekten, bir ölüm - dirim savaşının eşiğinde «devletü kurulurken, «milliyetçi» görüşün aydınlığında kendi adına da kavuşuyordu.

«Cumhuriyet Halk Fırkası» 1931 Kongresinde, aralarında «milliyetçilik» de bulunan «Altı Umde» ye ilk olarak programında yer verdi. «Cumhuriyet Halk Partisi'nin 1935 Kurultayı ise «Altı Umde» nin Anayasaya girmesini kararlaştırıyordu. Böylece, 5 Şubat 1937

tarihli Anayasa değişikliği ile «Altı Ok» 1960'a kadar yürürlükte kalacak olan 1924 Anayasa-sının 2. maddesi oldu: «Türkiye Devleti, cum-huriyetçi, milliyetçi, halkçı, devletçi, lâik ve inkılâpçıdır.»

Atatürk'ün milliyetçilik anlayışı, bir yan-dan topraklarımız gibi istilâya uğramış «Türk milletinin mazisi, medenî hüviyeti ve insanlık değerleri»ni yeniden ortaya koymak, bir yan-dan da «Türklerin asırlardan beri takip ettiği hareket devamlı bir istikamet muhafaza etti. Biz daima Şarktan Garbe yürüdük» sözlerin-de ifadesini bulan çağdaş «medeniyet ailesi» içindeki yerimizi almak amaçlarına yönelmiş-tir. Haklı olarak işaret edildiği gibi, «Atatürk, kültürde milliyetçiliğin bir cephesini teşkil eden Harf Devriminden sonra Türk milletinin zaman içindeki medenî oluşunu ve gelişmesi-ni anlatacak olan tarih alanına dikkatini çe-virdi». 3 Kasım 1928'de TBMM'de kabul edilen Türk alfabesi, felsefî bir terimle söylememiz gerekirse Türk aydınlanmasının ilk belirtisi oldu. Bir yıl sonra okullardan Arapça ve Fars-ça dersleri kaldırılıyor, 1930'larda «Encümen» çalışmalarıyla başlayan Türk Tarih Kurumu ve Türk Dil Kurumu, Türk aydınlanması için-deki yerlerini alıyordu. 1 Kasım 1936 tarih-inde yaptığı Meclisi açış konuşmasında Ata-türk'ün bu çalışmaları nasıl değerlendirdiğini görüyoruz:

«Türk Tarih Kurumu ile Türk Dil Kuru-mu'nun, her gün yeni gerçek ufukları açan, ciddi ve sürekli çalışmalarını övgüyle anma isterim. Bu iki ulusal kurum, tarihimizin ve dilimizin karanlıklar içinde unutulmuş derinliklerini, dünya kültüründeki analıklarını, red-dolunmaz bilimsel belgelerle ortaya koyduk-ça, bunların yalnız Türk Uluşu için değil bü-tün bilim dünyası için de, dikkatleri çeken ve uyanmayı sağlayan, kutsal bir ödev yapmak-ta olduklarını güvenle söyleyebilirim».

BİZE KALIRSA

Atatürk'ün düşünce ve eylem plânında gerçekleştirdiği «milliyetçilik» anlayışı, bize kalırsa, CHP'nin programında açık-seçik ifa-de edilmistir:

«Partimiz, Türk milletini, dil, kültür, ül-kü ve tarih birliği ile saadet ve felâket ortak-lığına inanmak, ortak yurt sevgisi taşımak

gibi tabii ve ruhi bağlarla birbirine bağlı yurt-taşların kurduğu sosyal ve siyasal bir bütün olarak kabul eder. Bu birliğin üzerinde kurul-duğu kutlu vatan toprakları da hiçbir kayıt ve şart altında ayrılık kabul etmez bir bütün-dür. Partimiz, milliyetçiliği, Türk milletinin bütünlüğünü ve bunun dayandığı millî ruh ve millî şuuru yaşatmak ve korumak mânasına alır... Bizim milliyetçiliğimizin hiçbir millet için zarar verici bir mahiyeti yoktur.»

Kemalizmin ideologlarından biri olan Te-kin Alp, «Kemalizmin esasını teşkil eden ve onun dinamik unsuru olan Türk milliyetçili-ği» konusunda dikkate değer bulduğumuz işa-retlerde bulunuyor. Ona göre, başka ülkeler-de miliciliğin «en kuvvetli muharriki» olan mistikliğin Kemalist harekette yeri yoktur. Tekin Alp, Kemalist miliciliği korunma içgü-düsüne dayandırmaktadır.

«Türk miliciliğine karakteristik bir isim vermek» gerekirse ona «aksülâmel miliciliği» (tepki miliciliği) denmelidir.

Yeni bir çalışmada da, «Felsefî plânda, Türk devriminin temelinde sistemleştirilmiş bir pozitivizm mevcuttur» yargısına varılır-ken, Tekin Alp'in üzerinde durduğu mistik olmama özelliğine yaygınlık kazandırıldığını görüyoruz.

KÜLTÜR MİLLİYETÇİLİĞİ

Atatürk'ün milliyetçilik anlayışı «kültür milliyetçiliği» olarak nitelendirilebilir. Başlıca özellikleri, «mistik» değil «realist», «dogma-tik» değil «rasyonalist» oluşu ve «irredentis-men»e yer vermediğidir.

Öte yandan, Atatürk öğretisinin temel ta-şı olan lâyıklıkla bütünleşme halinde bulun-duğu için de, yaygın milliyetçilik anlayışına aykırı olarak din» faktörü Atatürk milliyet-ciliğinin dışında bırakılmıştır.

Ayrıca, «ırk» faktörü de bu milliyetçilik anlayışının dışında kalmıştır. «Hiçbir delil-i mantığıye istinat etmeyen birtakım ananele-rin, akidelerin muhafazasında ısrar eden mil-letlerin terakkisi çok güç olur; belki de hiç olmaz» (Ekim 1922) diyen Atatürk'ün milli-yetçilik anlayışı, «geçmiş»e değil «çağdaş» olana ve «gelecek»e dönüktür!

Eğitim ve Öğretimin Laikleşmesi

Yazan: Prof. Dr. Özer OZANKAYA

Atatürk'ün Türk Devrimine eğitim ve öğretim alanında temel yaptığı görüşleri, eğitim ve öğretimin laikleşmesinin gerekçelerini ve yararlarını anlatacak özelliktedir.

Sakarya Savaşı sırasında 16 Temmuz 1921'de, Türkiye'nin eğitim işlerinin bir programını hazırlamak amacıyla Ankara'da toplanan «Eğitim Kongresi»ni açış konuşmasında özellikle şu noktaları vurgulamaktadır:

Yüzyıllar süren derin bir yönetsel savsaklamanın devlet yapısında yol açtığı yaraları iyileştirmek için harcanacak emeklerin en büyüğünü hiç kuşkusuz eğitim ve ekin alanında göstermemiz gerekir...

Ancak geniş ve yeterli koşul ve araçlara sahip oluncaya değin geçecek savaş günlerinde bile yetkin bir dikkat ve özenle işlenip çizilmiş bir ulusal eğitim programı ortaya koymaya ve varolan eğitim örgütümüzü bugünden verimli bir etkinlikle çalıştıracak temelleri hazırlamaya bütün gücümüzle çalışmalıyız.

Şimdiye değin izlenen öğretim ve eğitim yöntemlerinin ulusumuzun gerileme tarihinde en önemli bir etken olduğu kanısındayım. Onun için bir ulusal eğitim programından söz ederken eski dönemin boş inançlarından ve doğal özelliklerimizle hiç de ilişkisi olmayan yabancı düşüncelerden, Doğudan ve Batıdan gelebilen her türlü etkilerden tümüyle uzak, ulusal ve tarihsel karakterimize uygun bir ekini anlatmak istiyorum. Çünkü ulusal dehamızın gelişimi ancak böyle bir ekinle sağlanabilir. Gelişigüzel bir yabancı ekini, şimdiye değin izlenen yabancı ekinlerin yıkıcı sonuçlarını yineliyebilir. Ekin (düşünsel yol, töre) ortamla ilişkilidir. O ortam ulusal karakteridir.

Çocuklarımız ve gençlerimiz yetiştirilirken onlara özellikle varlığı ile, hakkı ile, birliği ile çatışan tüm yabancı öğelerle mücadele gereği ve ulusal düşünceleri her şeyi bir yana bırakarak her karşı düşünce önünde şid-

detle ve özveriyle savunma zorunluluğu telkin edilmelidir. Yeni kuşağın bütün ruhsal güçlerine bu niteliklerin ve yeteneğin mal edilmesi önemlidir. Sürekli ve korkunç bir mücadele biçiminde beliren uluslararası yaşamın felsefi, bağımsız ve mutlu kalmak isteyen her ulus için bu nitelikleri şiddetle istetmektedir.

İşte biz bu kongremizden yalnız, çizilmiş eski yollarda basitçe yürümenin biçimi üzerinde düşünce alışverişinde bulunmayı değil, belki belirttiğimiz koşulları yerine getiren yeni bir sanat ve hüner yolu bulup ulusal göstermek ve o yolda yeni kuşağı yürütmek için kılavuz olmak gibi kutsal bir hizmet bekliyoruz.

Mustafa Kemal 27 Ekim 1922'de Bursa'da öğretmenlere seslenen konuşmasında laik öğretimin gerekçelerini açıklamayı şöylece sürdürmektedir:

...Bir toplumun hastalığı ne olabilir? Ulusu ulus yapan, ilerletip aydınlatan güçler vardır: düşünce güçleri ve toplumsal güçler...

Düşünceler anlamsız, mantıksız uydurmalarla dolu olursa, o düşünceler hastalıklıdır. Bunun gibi toplumsal yaşam akıl ve mantıktan yoksun, yararsız ve zararlı bir takım inançlar ve geleneklerle dolu olursa kötürüm olur.

Önce düşünce ve toplum güçlerinin kaynaklarını temizlemekle işe başlamak gereklidir. Ülkeyi, ulusu kurtarmak isteyenler için, yurt sevgisi, iyi niyet, özveri en zorunlu olan niteliklerdendir... Ama bir toplumu çağın gereklerine göre ilerletebilmek için, bu nitelikler yetmez; bu niteliklerin yanında bilim ve teknik gereklidir.

Bilim ve teknik girişimleri (için) okul gereklidir. Okul adını hep birlikte saygıyla, ağır-layarak analım. Okul genç kafalara insanlığa saygıyı, ulus ve ülkeye sevgiyi, şerefi, bağımsızlığı öğretir... Bağımsızlık tehlikeye düştüğünde onu kurtarmak için izlenmesi uygun olan en iyi yolu belletir... Ülke ve ulusu kur-

tarmaya çalışanların aynı zamanda mesleklerinde birer namuslu uzman ve birer bilgin olmaları gerekir. Bunu sağlayan okuldur...

...Ulusu yetiştirmek için asıl olan okullarımızın, Üniversitelerimizin kurulmasında (bilim ve teknik ilkelerini kılavuz yapacağız). Ulusumuzun siyasal, toplumsal yaşamında düşünce eğitiminde de kılavuzumuz bilim ve teknik olacaktır... Okulun vereceği bilim ve teknik sayesinde ki Türk ulusu, Türk sanatı, ekonomisi, Türk şiir ve edebiyatı, bütün güzel yaratımlarıyla gelişir.

...Bir ulusun gerçek kuruluşu ancak böylece olur... Bence (eğitim) programımızın temel noktaları ikidir.

1 — Toplumsal yaşamımızın gereksinimlerine nyması

2 — Çağın gereklerine uygun düşmesi.

...Hiçbir mantıksal kanıta dayanmayan birtakım geleneklerin, inançların korunmasında direnen ulusların ilerlemesi çok güç olur, belki de hiç olmaz. İlerlemede kayıtları, koşulları aşamayan uluslar yaşamı akla uygun ve işlemsel olarak gözlemliyemez. Yaşam felsefesini genişliğine gören ulusların egemenliği ve tutsaklığı altına girmeye mahkûmdur.

Hanımlar ,beyler! İtiraf edelim ki biz üçbuçuk yıl öncesine değin cemaat halinde yaşıyorduk. Bizi istedikleri gibi yönetiyorlardı. Dünya bizi temsil edenlere göre tanıyordu. Üçbuçuk yıldır, tamamıyla ulus olarak yaşıyoruz...

31 Ocak 1923 günü İzmirliyle kousurken medreselere ilişkin bir soruya şu yanıtı veriyordu:

Bizde en çok göze çarpan bir nokta vardır ki, o da herkesin bu gibi sorunlara değinmekten kaçınmasıdır. Medreseler ne olacak, dediğinizde hemen bir direnmeyle karşılaşsınız. Bu direnmeyi yapanların ne hak ve yetkiyle yaptıklarını sormak gerekir. Bizim dinimiz bunlara tamamıyla uygundur. İslâm toplumsal yaşamında hiç kimsenin bir özel sınıf durumunda varlığını sürdürmeğe hakkı yoktur... Bizde ruhbanlık yoktur. Hepimiz eşitiz ve dinimizin hükümlerini eşit biçimde öğrenmek zorundayız. Her birey dinini, diyanetini, inancını öğrenmek için bir yere gerek duyar. Orası da okuldur.

Ulusumuzun, ülkemizin kültür evleri bir olmalıdır. Bütün ülke çocukları, kadın ve erkek, aynı biçimde oradan çıkmalıdır. Ama nasıl ki her hususta yüksek okul ve uzman kişiler yetiştirmek gerekliyse, dinimizin felsefi gerçeklerini inceleme, araştırma ve telkin bilimsel ve teknik gücüne sahip olacak seçkin ve gerçek, saygı değer bilginleri de yetiştirecek yüksek kurumlara sahip olmalıyız.

Yine Üniversite konusunda 1 Mart 1924' de T.B.M.M.'ni açış konuşmasında şu düşünceleri belirttiğini görüyoruz:

...Eğitim ve öğretimin birleştirilmesi ilkesini nan yitirilmeden uygulanması gereğini gözlemliyoruz... Üniversitenin varlığına, gelişimindeki kesin etkisine özellikle dikkati çekerim. Türkiye'nin eğitim ve öğretim siyasetini her derecesinde tam bir açıklık... ile anlatıp uygulamak gerekir.

Laik temellere dayalı çağdaş bir eğitimi gerçekleştirecek olan öğretmenlere tarihsel seslenişi ise şudur:

Öğretmenler,

Yeni kuşağı; Cumhuriyetin özverili öğretmen ve eğitimcileri, sizler yetiştireceksiniz; yeni kuşak sizin eseriniz olacaktır... Cumhuriyet; düşünce, bilim, teknik, beden bakımlarından güçlü ve yüksek karakterli koruyucular ister. Yeni kuşağı bu nitelik ve yeteneklerde yetiştirmek sizin elinizdedir.

Öğretmenler!

Erkek ve kız çocuklarımızın aynı yoldan bütün öğrenim derecelerindeki öğretim ve eğitimlerinin işlemsel olması önemlidir. Ülke çocukları, her öğrenim derecesinde ekonomik yaşamda etkin, verimli ve başarılı olacak biçimde donatılmalıdır. Ulusal ahlâkımız, uygar ilkelerle ve özgür düşüncelerle beslenip güçlendirilmelidir. Bu çok önemlidir, özellikle dikkatinizi çekerim : korkutma temeline dayalı ahlâk, bir erdem olmadıktan başka güvenilebilir de değildir.

Medreselerin Kapatılması

Daha önce incelediğimiz nedenlerle büyük keşiflerin, icatların reform ve rönensans hareketlerinin dışında kalan Türk toplumunda yüksek öğrenim kurumları konumundaki

medreselerde de büyük bilginler yetiştiremez olmuştı. Çünkü sıkı sıkıya geçmişe ve katı dinsel görüşlere saplanıp kalan, akla yer veremeyip yalnızca «nakle» dayanan, içtihat kapılarını kapatan, «Çin'den bilim almak» söyle dursun, her türlü yeniliği kafirlik sayan kurumlara dönmüştü. Bundan ayrı olarak Türkçeyi hiçe sayan, Arapça, Farsça dışında yabancı dillere yer vermeyen kurumlar olarak kalmışlardı.

Yüksek kamu görevlilerine ve bu arada dinsel mevkilere de babadan oğula geçme yoluyla atamalar yapılmış, medreselerde böylece «beşik uleması» türetilmişti. «Ulemayı rüsum» (Resmi bilginler) deyiimiyle gerçek niteliği pek güzel özetlenen bu tür sözde-bilim adamları, iki yüzlülüğü ve baskıcı yöneticilerin her isteğine göre, çıkar ve mevki karşılığında fetva vermeği bu sözde bilim kurumlarında yaygın uygulamaya dönüştürmüş bulunuyorlardı. Yerlerine «naip» yolluyarak oturdukları yerde maaş alan kadılar, duahanlar türemişti. Mısır'ın El-Ezher medresesinde bile pozitif bilimlere yer verilmeğe başlandığı bir sırada Abdülhamit böyle ulemaya dayandığı için onları gücendirmemeye özen göstermişti. Türkiye'de medreselere pozitif bilimlerle yabancı dil öğretiminin girmesi ancak 1909'dan sonra olabilmektedir.

Şer'îye ve Vakıflar Bakanlığının kaldırılması üzerine Eğitim Bakanlığına geçen bu medreseler daha sonra kapatıldı. Onların yerine daha sonra İlahiyat Fakültesi ve İmam - Hatip okulları açılması öngörülmüştü. Atatürk'ün sağlığında, O'nun yukarıda açıkladığımız «bilim ve teknolojinin ışıklarıyla dupduru olmuş din anlayışı» özleminin gerçekleşemesi, bu öğrenim kurumlarının kurulmasına da elvermemişti. II. Dünya Savaşı sonrası dönemde çok partili siyasal yaşama yeniden ve bu kez daha uzun süreli olacak biçimde girilince aşağıda değinileceği üzere, Türkçeleştirilmiş olan ezanın yeniden arapça okutulması da içinde olmak üzere daha önce belirttiğimiz anlamda siyasal amaçlı bir «dinsel uyarılış hareketi eşliğinde İlahiyat Fakültesi, Yüksek İslâm Enstitüleri İmam - Hatip okulları, ekonominin eğitim kurumlarından beklediği işgücü gereklerine uygunluk gözönüne alınmaksızın, mantar gibi çoğaldı. Türk çocuklarına Kur'anı anlamadan ve Arap harfleriyle okumayı öğreten Kur'an Kursları ile yine A-

rapça Kur'anı Türk çocuklarına anlamadan ezberleten hafız kursları ülke yüzeyine yaygınlaştırıldı.

Bizim incelediğimiz, büyük Atatürk'ün 100. doğum yıldönümünde yalnızca O'nun özgürleştirici, insancıl, çağdaşlaştırıcı, düşüncelerinin, ilkelerinin, yöntemlerinin kalıcılığını ve evrenselliğini göstermek, bugün de Türk ulusuna çevresinde toplumsal dayanışma ve demokratik ortak eylem gerçekleştirme olanağı verebilecek tek kılavuz-düşünce-sistemi değerinde olduğunu ortaya koymaktır. Bu nedenle bu incelemede, büyük önderin ölümünden sonra, özellikle 1946'dan başlayıp adım adım genişleyen, bir Cumhuriyet Başbakanının Said-i Nursi'nin elini öpmesine değin varan, seçim toplantılarında Kur'anı öperek konuşmaya başlama adetlerine ulaşan «din oyunları» üzerinde durmayı uygun görmüyorum.

Yalnız Atatürk'ten sonra açılan dinsel öğretim ve eğitim kurumlarının niteliği konusunda General Fahri Belen'in belirttiği görüşü özetle anmakla yetiniyorum:

...Medresenin adını değiştirmek yeterli değildir. İlahiyat Fakültelerinden, İslâm Enstitülerinden yetişenlerin hezeyanları bu kanımızın doğruluğunu kanıtlıyor. Hafızlık kurumu da yazının türlü türlü okunduğu bir dönemde Kur'anın yanlış okunmaması ve ayetlerin aynen korunması gibi yüksek bir amaçla kurulmuştu. Basımcılığın çok ilerlediği bir zamanda Türk çocuklarına bütün Kur'anı anlamadan ezberletmek, dinin amacına ve gerçeğine uygun değildir.

Mustafa Kemal'in 22 Eylül 1924 günü Samsun öğretmenleriyle yaptığı konuşmada eğitimin laikleşmesi yolundaki sarsılmaz görüş ve iradesini, temel dünya ve toplum anlayışını anlatmaktadır:

Dünyada her şey için, uygarlık için, başarı için en doğru yol gösterici bilimdir, tekniktir. Bilimin ve teknolojinin dışında yol gösterici aramak aymazlıktır, bilgisizliktir, sapkınlıktır. Yalnız bilimin ve teknolojinin yaşadığımız her dakikadaki aşamalarının evriri kavramak ve ilerlemelerini zamanla izlemek şarttır. Bin, ikibin, binlerce yıl önceki bilim ve teknik dilinin çizdiği ilkeleri, şu kadar bin yıl sonra bugün aynen uygulamaya kalkışmak kuşkusuz bilim ve teknolojinin içinde bulunmak değildir.

...Bütün dönemlerde Türk kendi ruhunu, benliğini, yaşamını unutmuş; nereden geldiği belirsiz bir takım başların bilinçsiz aracı olmak durumuna düşmüştür... varlığıyla herhangi bir amaca, sonucu aşağılık olan, tutsaklık olan, boş yere köle olmaya varan aşağılatıcı bir hedefe sürüklenmiştir... Bütün bu bağımlılıkların, aldığı ulusallığa-aykırı eğitimin gereği olduğunu kavramaksızın, sağlam bir eğitimin eseri olduğu kanısıyla uyguluyordu...

...Bununla birlikte, hatırlamak gerekir ki, o baskı altında bile bizi bugün için yetiştirmeye çalışan gerçek ve özverili öğretmenler, eğitimciler eksik değildir...

...En önemli, en temel nokta eğitim sorunudur. Eğitimidir ki bir ulusu ya özgür, bağımsız, şanlı, yüksek bir toplum durumunda yaşatır, ya da bir ulusu tutsaklık ve düşkünlüğe bırakır.

Efendiler eğitim sözcüğü yalnız olarak kullanıldığı zaman herkes kendince amaçlanan bir anlayışa gider. Ayrıntıya girilirse eğitimin hedefleri türlülenir. Örneğin dinsel eğitim, ulusal eğitim, uluslararası eğitim... Bütün bu eğitimlerin hedefleri başkadır. Ben burada yalnız yeni Türk Cumhuriyeti'nin yeni kuşağa vereceği eğitimin ulusal eğitim olduğunu kesinlikle belirttikten sonra öbürleri üzerinde durmayacağım.

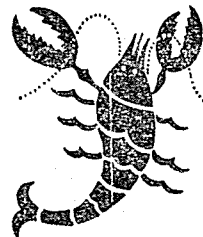
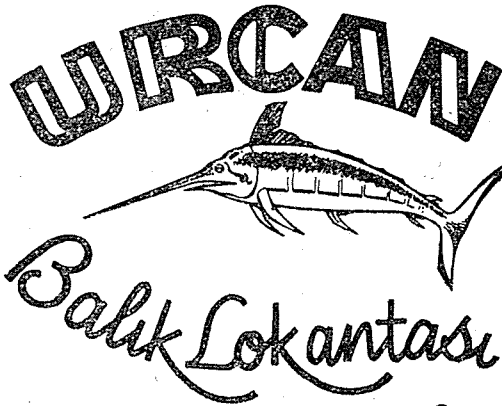
...Ne yazık gerçek durum şudur ki yeryüzündeki üçyüzmilyonu aşkın Müslüman yığın-

ları şunun ya da bunun tutsaklık ve düşkünlük zincirleri altındadır. Aldıkları manevi eğitim ve ahlâk onlara bu tutsaklık zincirlerini kırabilecek insanlık niteliğini vermemiştir, veremiyor. Çünkü eğitimlerinin hedefi ulusal değildir.

Efendiler ulusal eğitimin ne demek olduğunu bilmekte artık hiç bir türlü karışıklık kalmamalıdır. Bir de ulusal eğitim ilke olduktan sonra onun dilini, yöntemini, araçlarını da ulusal kılmak zorunluluğu tartışma götürmez. Ulusal eğitim ile geliştirilip yükseltilmek istenilen genç kafaları bir yandan da paslandırıcı, uyuşturucu, düşsel gereksizliklerle doldurmaktan dikkatle kaçınmak gerekir.

...Ömrünü medreselerde din bilimleri öğrenip öğretmekle geçiren bir kimse bir kitabın bir satırını (Kur'andaki «vettini vezzeytuni...» cümlesini, Ö.O.) Türkçe anlatabilmek için böyle bir gereksinim (yarım saat düşünmek) belirtirse ulus, ulusun üyeleri ne desin? Onun için efendiler, genç kuşağın kafasını yormadan, onun her şeyi alıp yutmaya açık levhaları (beyni, Ö.O.) gerçeğin izleriyle süslenmelidir.

Mustafa Kemal'in 1 Mart 1922 günü T.B. M.M.'ni açış konuşmasında eğitim üzerine belirttiği düşünceler, bugün tüm ileri toplumların eğitim alanında bayrak yaptıklarını gördüğümüz «kuramsal öğretimin kesinlikle uygulama ve araştırmayla birlikte yürütülmesi gerektiğini» de içermekteydi.

Uğurcan Elmas

☎ : 142 03 67
: 142 16 77

ORTAÇEŞME CAD. 2/1
SARIYER - İSTANBUL

Atatürkçü Çağdaşlaşma Yöntemi

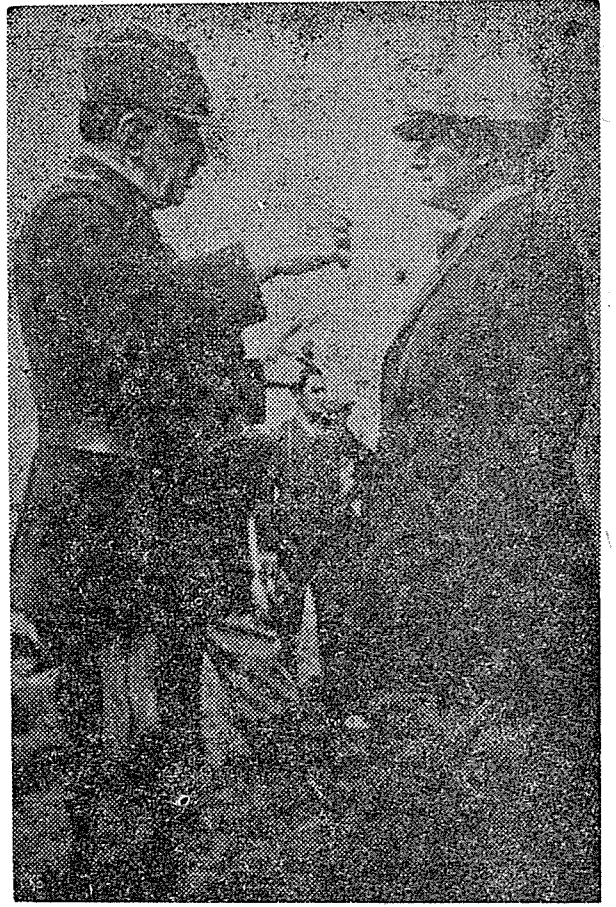
Yazan: Em. Tüm. Turhan Ocaytu

TÜRK ulusu binlerce yıllık tarihi içerisinde çeşitli kültür ve uygarlık aşamalarından geçerek bugünlere gelmiştir. Atatürkçü çağdaşlaşma yöntemini belirlemek ve ortaya koymak için önce çağdaş kültür ve uygarlığı oluşturan bazı temel öğelerin neler olduğunu sıralamak yararlı olacaktır. Genellikle kültürü oluşturan öğeler şunlardır:

- Ulusların sözlü ve yazılı hukuk kuralları,
- Dinsel düşünceler dışındaki özerk kurallar,
- Hertürlü sanatta ve alanda yaratıcılık,
- Yaşam kurallarını ve biçimini görüntüleyen sosyal yapı,
- Üretim biçimi ve ilişkilerini görüntüleyen sosyal yapı,
- Üretim biçimi ve ilişkilerini görüntüleyen ekonomik yapı,
- Toplumun gelişimini ve değişimini sağlayan kalkınma bilinci,
- Özgür düşünce sürecini başlatan lâyük devlet anlayışıdır.

Atatürk, Türk toplumunu çağdaşlaştırmaya yöneltirken yukarıda sıraladığımız öğelerden herbirini; Osmanlı toplumunun benimsediği tutucu geleneksel bir statik yapıdan koparak, batılılaşmanın ya da diğer bir deyimle çağdaşlaşmanın gerektirdiği dinamizme kavuşturmuştur.

Osmanlı Türk toplumu 20. Y.Y. başlarından Atatürk'e kavuşuncaya kadar batı uygarlık aleminin içinde sıklıkla bir düşünce ya-

pısına bağlı, statik bir şekilde hiç kıpırdamadan durup kalmıştır.

Günümüzün toplum bilimine göre çağdaşlaşma hareketinde ulusal kültür ile uygarlığı birbirinden ayırmak çoğu kez mümkün değildir. Aynı zamanda bir ulusun kültür ve uygarlığının evrenselleşmesi de o ulusun lâiklik süreciyle doğrudan orantılıdır.

Lâiklik denilince: Din ve devlet işlerini birbirinden ayırarak eğitimin, devlet yönetimi ile kamu hizmetlerinin yürütülmesini dinsel kurumların otoritesinden arııp bağımsız hale getirilmesi ve böylece bireylerin özgür akılcı bir gözle, inanç ve itikat gibi dinsel sorunlara da din gözüyle bakmak demektir.

Atatürk, bir seri inkılaplarıyla Türk toplumunu çağdaşlaşmaya yöneltirken Osmanlılığın skolastik düşünceye bağlı teokratik devlet yapısını ve düzenini yıkmış onların yerine çağdaş kurumları koyarak ulusumuzu 20. yy. uygarlık düzeyine çıkarmayı amaçlamıştır.

Çağdaşlaşma amacıyla yıkılan kurumlar ve yapılan inkılaplar şunlardır:

— Önce saltanata, daha sonra hilafete son verilmesi,

— Evkaf ve şer'îye vekâletlerinin (Bakanlıklarının) kaldırılması,

— Tevhidi Tedrisat Kanununun kabulü,

— Tekke, Zaviye ve Türbedarlığın kaldırılması,

— Tarikatların yasaklanması,

— Dinin, politik amaçlarla kullanılması-
nın yasaklanması,

— Ünvanların kaldırılması (bey, paşa, zade, şeyh derviş, seyyit, dede, mürit gibi)

— Din görevlilerinin kıyafetlerini düzenleyen yasanın çıkarılması (sarığın sokaktan kurtarılaraq dinin gerektirdiği onur mevkiine yükseltilmesi ve şapka inkılâbı gibi)

— Mecellenin yerine medeni kanunun ve diğer çağdaş kanunların kabulü,

— Medreselerin kapatılarak her derecedeki okulda lâik eğitimin başlatılması,

— Büyücülük, üfürükçülük ve muskacılığın yasaklanması,

— Vatandaşların dinsel baskılardan kurtarılarak herkese dini inanç ve itikat özgürlüğünün tanınması,

— Yazı inkılâbı yapılarak Arapça'nın (Kur'an yazısı oluşu nedeniyle) adeta kutsallaştırılmış olmasına son verilmesi ve okur yazarlığın kolaylaştırılması,

— Şeyhülislamlığın kaldırılarak fetva müessesesine son verilmesi,

— Din işlerinin, devlet teşkilatı içine alınarak «Diyanet İşleri Başkanlığı'nın» kurulması,

— Hurafe ve safsatalarla mücadele ve bu gibi değişim ve atılımlarla Osmanlılığın teokratik (dinsel) devlet yapısını düzeninin yerine lâik devlet anlayışı ve lâik dünya görüşünün konulması, gibi inkılâplar Türk toplumunun çağdaşlaşma sürecini kısaltmış ve hızlandırmıştır.

Uygarlığın ve çağdaşlaşmanın bir tek metodu vardır. O da; bilim-deney-gözlem-yaratıcılık ve bunların sonucu olan teknoloji yaratma yoludur.

Atatürk, lâiklik inkılâbıyla Türk ulusuna bu yolu açmıştır. Çünkü, sıraladığımız bu uygarlık öğelerinin hiçbirisi dinsel görüşlerle bağlantılı değildir. Olamaz da...

Ortaçağın karanlık Hristiyan dünyası, ancak kilise baskısını kıran reform ve onun yarattığı Rönesans ile (bilim, sanat ve kültürde yeniden doğuşla) yeni çağın aydınlığına çıkabilmiştir.

Konuya bu açıdan bakıldığında Atatürk'ü Türk Rönesansının kurucusu ve kuramcısı olarak kabul etmek gerekir.

Dünya uygarlık tarihine bakıldığında orta ve yeni çağ dönemlerinde kültürel karıştırılmak istenen «Dinsel öğelerin» dünya toplumlarını birbirlerinden kopararak hatta birbirlerine karşı düşmanca cephe alan kültür bölgelerine ve adalarına ayırmış olduğu açıkça görülür.

Doğuda da batıda da bu dinsel esaslı kültür çatışmaları, yüzlerce yıl sürmüş ve dünyayı içinde yaşanmaz bir hale sokmuştur. Hristiyanlıkla, Müslümanlığın ve bu her iki dinin içindeki çeşitli mezheplerin, kendi içinde ve aralarındaki çatışmalarının günümüzde bile sürüp gittiğini acı örnekleriyle görmekteyiz. Bu nedenledir ki, uygarlığın ve çağdaşlaşmanın gerçekleşmesi için lâik düşüncenin kesinlikle egemen olmasına zorunluk vardır. Bu, her ulusun milli birlik ve beraberliğini sağlamada yurtlarında ve cihanda barışın sağlanmasında da ön koşuldur.

Atatürk'ün lâiklik inkılâbının temelinde yatan esas felsefe de budur. Bu nedenle lâiklik, Atatürk inkılâp ve ilkelerinin olduğu kadar Türk toplumunun çağdaşlaşmasında da bir kilit taşı teşkil eder. Bu taşı yerinden oynatırsak dünya başımıza yıkılır.

Modernleşme anlamında kullandığımız çağdaşlaşmanın ilk koşulu millileşmektedir. «Milli Devlet» olunmadan, Milli Birlik sağlanmadan modernleşmeye, çağdaşlaşmaya, uygarlığa ulaşmaya olanak yoktur. Tarihe bakıldığında Almanya, İtalya, Amerika vb. daha bir çok batılı devletler geçmiş yüzyıllarda önce milli devlet olma; ulusal birliklerini sağlama yolunda çaba sarfetmişler ve bunu sağlayarak milli kültürlerini yarattıktan sonra da uygarlık alanında hızla yükselebilmişlerdir. Sov-

yet Rusya ve Çin gibi Marksist düşünceleri kabul eden milletlerde de millileşme süreci ve milli kültürü yaratma ve geliştirme hızı hiçbir zaman kesintiye uğratılmamıştır.

Batı uygarlığına (çağdaşlaşmaya) yönelmeyi amaçlayan Atatürkçülük; lâik düşünce plantformunda yaratıcılığı, özgür düşünceyi, demokrasi terbiyesini, toplum-insan-devlet ilişkilerini bilim ve teknoloji ile dengeleyip bir bütün olarak görmüş, yücelmenin ve yükselmenin tek koşulu olarak lâikliği bir dünya görüşü olarak benimsemiştir. Lâiklik, Atatürk'ün bütün inkılâp ve ilkelerinin beynini teşkil eder. Beyin, insan vücudunda ne derece önemli ise lâiklik de Türk toplumunda o derece önemlidir.

Atatürk yaptığı bu atılımlarla ulusumuzu batı taklitçiliğinin (tanzimat döneminde olduğu gibi) aşağılık duygusundan kurtarmış ve ortaya koyduğu ilkeleriyle marksçı, leninci ya da maocu doktrinleri aşarak bu gün yer yüzünde uygulanmakta olan ve birbirine karşıt sosyal ve ekonomik sistemlerin çıkmazlarını parçalamış, yeni ufuklar açmıştır. Ne var ki, marksist kökenli doktrinlerin Türkiye'de Atatürkçülük ile karşılaştırılması yapılarak yeterince irdelenmemesi; bu görüşlerin temeldeki çürüklüğün ve tutarsızlığının anlaşılmasına yol açmış, daha kötüsü büyük insanlık ideali tam bağımsızlık, ulusal egemenlik, evrensel barış amaçlarına bağlı bir milliyetçilik yolu olan Atatürkçülüğün ilke ve değerlerinin bu yüzden güç yitirmesine neden olmuştur.

Atatürkçülüğün bu güç yitirmesine, sosyal bilimcilerimizin tembelliği ve politikacıların güncel ve kısır parti çıkarları da başlıca etken olmuştur. Son yıllarda özellikle 1973 seçimlerinden sonra dinci görüşlere sarılan bazı çıkar çevreleri, Türk politik hayatında bir geriye dönüş hareketi başlatmışlardır. Bu dinci görüş sahipleri vatandaşlarımızı milli ve evrensel bir çatışmanın içine sürüklemekte olduklarını fark etmez görünmektedirler.

Çağdaşlaşma temposunun diğer bir ögesi de «Elit Dikey bütünlüğü» ile «Toplumsal yatay bütünlüğü» arasındaki dengedir. 1950'li yıllardan başlayarak çok partili döneme girildikten sonra Türk toplumunun «Elitleri» dediğimiz aydın kesim içerisinde dikey bütünlük bozulmaya başlamıştır. Örneğin ülkenin kalkınma felsefesi, lâik düşüncede yanlış yorum-

lar, çağdaşlaşma gayretlerindeki çelişkiler, batı ile ilişkilerin farklı şekilde değerlendirilmesi, dinin politik amaçlara alet edilmesi, din sömürüsü, Atatürk inkılâplarından tavizler (d-dünler), Atatürk ilkelerinin sapıtılması gibi konularda aydınlar arasındaki dikey parçalanma, ulusumuzun yatay toplum bütünlüğünü de sarsmış, hatta bölerek parçalanmasına yol açmıştır.

Uygarlık ise uluslararası müşterek bilim ve tekniğin nesnel değerler toplamıdır. Bu nedenle ulusların her alandaki sanat etkinlikleri (müzik, heykel, resim, şiir, görsel sanatlar vb.) ile örf, âdet ve geleneklerinin ortaya koyduğu nesnel değerler her ulusun, ulusal kültürünü oluşturur. Kültür, insanların kendi aralarında ve toplumla olan sosyal, siyasal ve ekonomik ilişkilerinde yön verici bir rol oynar, yaşam biçimini koşullandırır, bireysel davranışları da biçimlendirir. Kültürün en uç noktasında da kişilik denilen bireysel kurum oluşur. Bilimsel çalışmalar, teknik ve teknolojik bütün buluşlar ise uygarlığın müşterek bir malı olup uluslararası niteliktedir. Bu nedenle kültür, ulusaldır. Uygarlık ise bütün insanlığa aittir.

Çağdaşlaşmanın diğer bir kuralı da; ulusal kültürü koruyup geliştirirken uluslararası uygarlığı özümseyip o uygarlığa katkıda bulunmaktır. Atatürkçülüğün özü de budur.

Atatürk'ün inkılâp hareketi Osmanlı islahat hareketleri gibi «geleneksel Osmanlı toplumu» çağdaşlatırmayı öngörmemiştir. Türk inkılâbında Atatürk'ün güttüğü amaç milli Türk devletini bir bütün olarak çağdaşlaşmaya yönetmektedir. Böylece yüzyıllar boyu ümet olarak yaşamak zorunda bırakılmış bir toplum, millet olarak yaşatacak kurum, kavram ve sistemler getirilmiştir. Bu nedenlerle Atatürk'ün dünya görüşü, Batı uygarlığının Türk toplumu tarafından kabulü görüşünün de dışına taşar.

Yazıma, Atatürk'ün şu sözleriyle son vermek istiyorum: «Efendiler, Türkiye Cumhuriyetini kuran Türk halkı uygardır. Tarihte uygardır; gerçekte uygardır. Fakat, Uygarım diyen Türkiye Cumhuriyeti halkı fikriyle zihniyetiyle uygar olduğunu isbat ve göstermek mecburiyetindedir. Uygarım diyen Türkiye Cumhuriyeti halkı aile hayatıyla, yaşayış tarzıyla, uygar olduğunu göstermek mecburiyetindedir...»

Atatürk'ün Dünyadaki Etki ve Yankıları

Ali GÜLER Öğ. Tğm.

Devletimizin kurucusu Atatürk, lider, komutan, devlet ve fikir adamı olarak sadece ülkemizde değil, dünyada da büyük yankılar uyandıran ve etkiler yapan bir şahsiyet olarak belirmektedir.

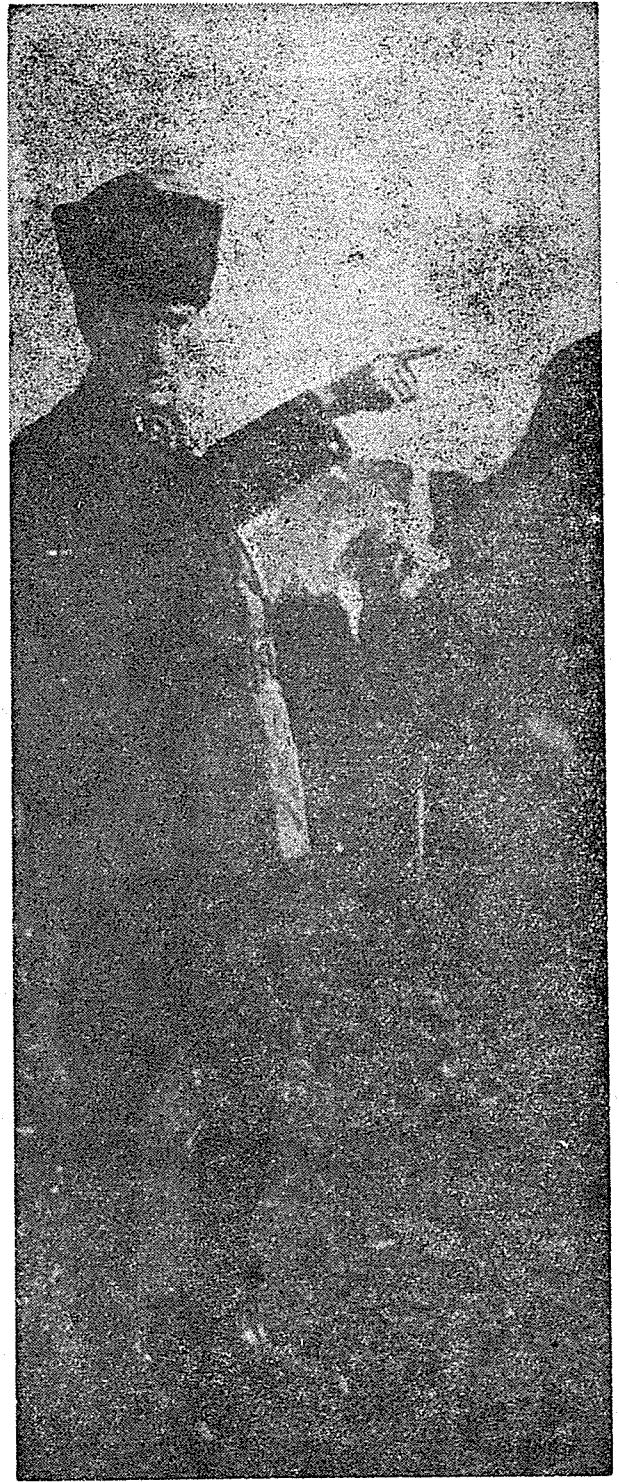
Tarihî akış içinde, Atatürk'ün şahsiyeti ile ilgili özellikleri dünyada yankılar uyandırırken, O'nun önderliğinde milletimizin gerçekleştirdiği Türk İstiklâl hareketi de gelişmekte olan milletlere örnek olmuştur.

Atatürk'ün etki ve yankıları konusunda dikkatimizi çeken ilk husus, onunla zamanında kıyasıya bir mücadeleye girişmiş bulunan düşmanlarının bile onu methetmek zorunda kalmış olmalarıdır. İngiltere'nin Türk düşmanı olarak bilinen başbakanı Lloyd George bunlardan birisidir: İngilizlere Türk İstiklâl Harbi sırasında Yunanlıları destekleme siyasetini benimseten ve bunun sorumluluğunu üstlenen işte bu Lloyd George'dur. 1922'de Türk orduları Yunanlıları İzmir'de denize dökmüş, İşçi Partisi lideri Mc Donald Parlamentoda devrin başbakanı için, «Hazineden bu kadar para harcandı. Hani Anadolu taksim edilecek, hani boğazlar bizim olacaktı? Gelsin hesap versin» der. Güneşi batmayan imparatorluğun Türk düşmanı başbakanı aşağıdaki sözlerden sonra istifa etmek zorunda kalır:

«Arkadaşlar, yüzyıllar nadir olarak dâhi yetiştirir. Şu talihsizliğimize bakın ki, o büyük dâhi çağımızda Türk milletine nasip oldu. Mustafa Kemal'in dehasına karşı elden ne gelirdi?»

İşte, bu dehanın Türk milletinin faziletleri ve güçlü Türk kültürünün değerleri ile bütünleşmesi, bütün dünyanın şaşkın bakışları arasında Türk İstiklâl Harbi denen yirminci yüzyılın mucizevî olayını yaratacaktır.

Nitekim, Yugoslav Elçisi Branco Aczmo- viç, «Atatürk dehası, tarihte Türk milletinin taşıdığı ruhun faziletine en yüksek örneklerden birini teşkil edecektir» derken, Rumen indepedance Gazetesi de, «Atatürk tarihte teş-

kilatçı bir dâhi, bir milletin harikalar yaratan yöneticisi ve memleketin kurtarıcısı olarak kalacaktır» diye yazıyordu.

Atatürk'ün dünyadaki etki ve yankılarını incelerken dikkatimizi çeken diğer bir husus da onun çağdaşı liderlerle yapılan mukayesede «Yüzyılımızın lideri» olarak ortaya çıkmasıdır.

1923 - 1933 yıllarında, Atatürk'ün sağlığında Birleşik Amerika Büyükelçisi olarak Ankara'da bulunan ve çeşitli görüşmeler, mü-lakatlar sonucunda «Bir Elçiden Gâzi Mustafa Kemal» adı ile bir de eser yazan General Charles H. Sherril kitabının başında, «Büyük adamlar yetiştiren bir ırk, herhalde büyük bir ırktır. Bir milleti anlamak için onun liderle-rini tetkik etmekten daha isabetli bir vasıta yoktur. Devrimizde kendisinden daha üstün bir başka devlet adamı bulunmayan M. Ke-mal kadar büyük, liyakatlı bir insanı Türkler ender yetiştirmişlerdir...» diyerek, Atatürk'ü Roosevelt ve Mussolini ile mukayese eder.

Alman tarihçi ünlü Prof. Herbert Melzig de bu konuda şunları söylüyor: «Tarihte çok defa büyük bir millet, büyük bir devir kendi-lerine uygun büyük adamı bulamazlar ve fe-lakete sürüklenirler. Veyahut büyük adam kendisine faaliyet sahası arzeden bir millete ve bir devre rastlamayıp, boş yere savaşır ve söner. Kemâl Atatürk'ün şahsındaki büyük a-dam milletini ve büyük millet, adamını bul-muştur. Türkiye'ce bilindiği gibi, bir gün büt-ün dünyaca da anlaşılacaktır ki, yüzyılımızın gerçek önderi Atatürk'tür.»

Amerikalı General Douglas Mac Arthur da, «Bu asker devlet adamı, çağımızın en bü-yük liderlerinden biri idi. Kendisi Türkiye'nin dünyanın en ileri memleketleri arasında hak ettiği yeri almasını sağlamıştır. Ben Atatürk'ün sadık arkadaşlarından biri olmaktan bü-yük gurur duyuyorum» demiştir.

Atatürk'ün çağdaşı olan Amerika Birleşik Devletleri Başkanı Franklin D. Roosevelt, «Rus Dışişleri Bakanı Litvinof ile görüşürken kendisine, onun fikrine bütün Avrupa'nın en değerli ve ilgi çekici devlet adamının kim olduğunu sordum. Bana verdiği cevapta Av-rupa'nın en büyük devlet adamının bugün Avrupa'da yaşadığını, bunun Türkiye Cum-hurbaşkanı Mustafa Kemal olduğunu söyledi» diyerek bu konudaki hissiyatını dile getirmiş-tir.

Bükreş Üniversitesi öğretim üyelerinden olan Prof. Mihail Guboğlunun naklettiğine göre, «Büyük devlet adamı Atatürk'ün dün-yaya gözlerini kapamasından takriben bir iki yıl sonra Romanya ufuklarının Hitlerizm afe-tiyle kararmaya başladığı bir devirde bazı ga-

zeteciler ünlü Romen tarihçisi Nikolae İorga'ya Avrupa'daki Musolini ve Hitler gibi dikta-törler hakkında fikrini sordukları zaman, hiç irkilmeden şu cevabı vermiştir: Tarihte Ata-türk kalacaktır. Bu sözlerin doğruluğunu ta-rih bize ispat etmiştir.»

Prof. Dr. Aydın Taneri de fikir adamı A-tatürk'ü eser yazan bazı devlet adamları, Ken-nedy, Churchill, Lenin, Hitler vs. ile mukaye-se etmiş ve ilmi ölçülere vurulduğu vakit Ata-türk'ün Nutku ile hemen sivrildiğini belirt-miştir. Sayın Taneri, Nutuk'tan kelime ve kav-ram olarak üçbin adet fiş çıkardığını söyle-mektedir ki, dikkat çekicidir.

Burada belirtmemiz gereken bir husus da şudur: Bildiğimize göre Atatürk, yabancı devlet adamları ile mukayese edilmekten hoş-lanmıyordu. O, bizzat kendisini Türk büyük-leri ile mukayese etmiştir.

Mesela Fatih Sultan Mehmet'e ait şunla-rı söylemiştir: «Çok kereler Fatih'in karşısın-da kaldığı meseleleri düşündüğüm zaman, ben de aynı hal çarelerine varmışımdır. Yalnız, Fatih, benim karşısında kaldığım hadiseleri nasıl hallederdi? Bunu merak ederim. Fatih Mehmet, büyük adamdı, büyük.»

Atatürk'ün etki ve yankılarından birisi de, onun fikir ve uygulamalarının gelişmekte olan veyahut sömürge durumunda bulunan milletlere örnek teşkil etmesidir. Atatürkçü düşünce sisteminin ve Türk İnkılâp hareketi-nin cihanşumül bir etki yaratması daha çok bu özelliğinden ileri gelir.

Fransız Profesörü, Maurice Baumant bu durumu şöyle ifade ediyor: «Mustafa Kemal yüce bir eser ortaya koymuştur. Türk milli-yetçiliğinin zaferi bütün Asya'da meyvesini vermiş ve Atatürk'ün parlak başarıları bütün sömürgeler için bir örnek olmuştur.»

Asrımızın ünlü nîgiliz tarih felsefecisi o-lan ve Atatürk hakkında da bir eser yazan Prof. Dr. Arnold Toynbee, Atatürk'ü mazlum milletlerin öncüsü olarak tavsif etmektedir: «Atatürk, bugün bir milli kahramanın da öte-sindedir. O, bugünkü tarihinin de önde gelen-lerindendi. Çünkü, Atatürk öncüydü. 1920'den sonra Atatürk'ün Türk milleti ile başardıkları diğer, ülkelerine yardımcı olmak isteyen lider-ler tarafından örnek alınmıştır.»

Mustafa Kemal diyor ki!...

«...Aslâ şüphem yoktur ki, Türklüğün unutulmuş büyük medenî vasfı ve büyük medenî kabiliyeti, bundan sonraki inkişafı ile, âtinin —geleceğin— yüksek medeniyet ufkunda yeni bir güneş gibi doğacaktır. Ne mutlu Türküm diyene!»

Atatürk; herşeyden önce Türk ulusu ve sonra da bütün dünya uluslarının kamuoyundaki ilgi çeken yeri ve durumuyla; siyasal olduğu kadar sosyal, ekonomik ve özellikle fikrî devrimciliği gibi yönlerden seçkin bir kişiliğe sahiptir. Bu nedenle O'nun çeşitli konulardaki görüşlerini bir defa daha hatırlamamızda yarar vardır.

Atatürk'ün sorunlara bakışı, Türk toplumunun o günlerde içinde bulunduğu özel koşulların çok ötesinde, zaman ve mekân (yer) sınırlarının çok ilerisindeki ve üstündeki düşünceleri yansıtmaları bakımından da büyük bir değer taşımaktadır. Başka bir deyimle Atatürk'ün görüş ve düşünceleri, sadece Türk toplumu için değil, bütün insanlığı kapsayan, hepsi için geçerliliğini koruyan bir derinlik ve genişliktedir. Bu nedenlerle Atatürk'ün düşünceleri bir yönüyle sonsuz... Diğer yönüyle de evrenseldir.

Şimdi kendisini dinleyelim.

İkinci Dünya Savaşı Diktatörleri İçin Diyor ki:

Bütün insanlığın varlığını kendi kişiliğinde gören adamlar bedbahtlardır (kötü talihli-

dirler). Besbelli ki o adam fert sıfatıyla mahvolacaktır. Herhangi bir kişinin yaşadıkça memnun ve mesut olması için gereken şey; kendisi için değil kendisinden sonra gelenler için çalışmaktır. Makul bir adam, ancak bu suretle hareket edebilir. (1937'de yabancı devlet temsilcileriyle görüşmesi.) (Ulus Gazetesi 11 Mart 1937).

Sosyal Bünyenin Hastalıkları İçin Diyor ki:

Bir ulusun felâketle karşılaşmış olması demek, o ulusun hasta ve marız olması demektir. O halde kurtuluş; sosyal bünyedeki hastalığı inceleme ve tedavi etmekle elde edilir. Hastalığın tedavisi bilimsel ve fennî bir şekilde olursa şifa verici olur. Yoksa, aksine hastalık müzminleşir ve tedavisi mümkün olmayan bir hale gelir. Bir sosyal kurulun hastalığı ne olabilir? Ulusu ulus yapan, ilerleten ve yükselten kuvvetler vardır: Fikir kuvvetleri ve sosyal kuvvetler... Fikirler, anlamsız, akıldışı safsatalarla dolu olursa, o fikirler hastalıklıdır. Bunun gibi sosyal yaşantı; akıl ve mantıktan uzak, faydasız, zararlı bir takım inanç ve geleneklerle dopdolu olursa felç olmuş sayılır.

Önce fikir ve toplumsal kuvvetlerin kaynaklarını temizlemekle işe başlamak gerekir. Ülkeyi ve ulusu kurtarmak isteyenler için yurtseverlik, iyi niyet, fedakârlık, en gerekli niteliklerdendir. Fakat her toplumsal kurul-

daki hastalığı görmek, onu tedavi etmek, toplumsal kurulu çağın gereklerine göre ilerletebilmek için bu nitelik yeterli olamaz. Bu niteliğin yanında bilim ve fen gereklidir.

Ulusumuzun siyasal, sosyal yaşantısında, ulusumuzun fikrî eğitiminde de rehberimiz, bilim ve fen olacaktır. (27 Ekim 1922 Bursa konuşmasından).

Devlet Adamları İçin Diyor ki:

Bir ulusu, tutulduğu herhangi bir felâketten kurtarmakta, bir ulusu aydınlatmakta mevki isahibi kişilerin taşıdığı önemi inkâr etmek mümkün değildir. Hatta denebilir ki, ulusça güzel günü görmek; ulus yöneticilerinin dürüstlüğü ve namusu, vatansever milliyetçi çabaları ve bilhassa çıkarlarını gözetmemek sayesinde mümkün olur. (27 Ekim 1922 Bursa konuşması).

Devrim İçin Diyor ki:

Bizim yolumuzu çizen içinde yaşadığımız yurt, bağrından çıktığımız Türk ulusu ve bir de uluslar tarihinin binbir facia ve ızdırıp kaydeden yapıklarından çıkardığımız sonuçlardır.

Gençlik İçin Diyor ki:

Gençler, siz almakta olduğunuz terbiye ve irfan ile insanlık meziyetinin, vatan muhabbetinin, fikir özgürlüğünün en kıymetli sembolü olacaksınız. (30 Ağustos 1924 Zafer-tepe Nurku'ndan).

Savaş İçin Diyor ki:

Harp, muharebe, nihayet meydan muharebesi yalnız karşı karşıya gelen iki ordunun çarpışması değildir. Ulusların çarpışmasıdır. Meydan muharebesi ulusların bütün varlıklarıyla, bilim ve fen alanındaki seviyeleriyle, ahlâklarıyla, kültürleriyle, özetle bütün maddî ve manevî güç ve faziletleriyle ve hertürlü araçlarıyla çarpıştığı bir sınav alanıdır. (Ağustos 1924) (Söylev ve Demeçler C. II).

Ülke Bütünlüğü İçin Diyor ki:

Ulusal sınırlar içinde bulunan bütün vatan vatan bir küldür (tümdür). Yekdiğerinden ayrılamaz. (Temmuz 1919 Erzurum Kongresi zabıtlarından).

Tam Bağımsızlık İçin Diyor ki:

Tam bağımsızlık, bizim bu gün üstlendiğimiz vazifenin asıl ruhudur. Bu vazife bütün ulusa ve tarihe karşı yüklenilmiştir... Tam bağımsızlık denildiği zaman, elbette siyasal, mâli, ekonomik, adli, kültürel ve ilâ... her hususta tam bağımsızlık ve tam serbestlik demektir. (M. Kemal'in, Franchin Bouillon'a verdiği cevap).

Mehmetçik ve Türk Ordusu İçin Diyor ki:

Biz de Mehmetçigimizi anmak için büyük, çok büyük anıtlar yapmalıyız. Fakat bu bir zaman ve imkân meselesidir... Bu toprakların Türk sınırları içinde kalmasıyla Mehmetçik en büyük anıtı bizzat kurmuştur. (1935 Atatürk'ün, Afet İnan ile konuşması).

Basın İçin Diyor ki:

Basının genel yaşantıda, siyasi yaşantıda ve cumhuriyetin gelişmesi ve ilerlemesinde taşıdığı yüksek görevleri belirtmek isterim. Basının, tam ve geniş özgürlüğü iyiye kullanmasının ne derecede nazık bir durum olduğunu belirtmeye lüzum görmem. Her türlü yasal kısıtlamalardan evvel bir kalem sahibinin bilime, ihtiyaca ve kendi siyasi inançlarına olduğu kadar, vatandaşların hukukuna, memleketine ve her çeşit özel inançlarının üstünde olan yüksek çıkarlarına da dikkat ve hürmet etmedeki manevî mecburiyeti; asıl bu mecburiyettir ki, genel düzeni sağlayabilir. Bununla beraber bu yolda yanlışlık ve kusur olsa bile bu kusuru düzeltecek etkin araç; asla geçmişte olduğu gibi basın özgürlüğünden doğacak sakıncaların giderilme aracı, yine basın özgürlüğünün kendisidir, kanaatindeyiz. (Ekim 1923 Söylev ve Demeçler C. I).

TURİSTİK OTEL DUYGU

* BAR AMERİKAN

* KALORİFER

* ASANSÖR

* BANYOLU ODALAR

Tel. : 167 41 - 230 16 - 125 16

İnönü Cad. 14/1

ADANA

ATATÜRK'TEN FIKRALAR

NÜKTELER • FIKRALAR • HATIRALAR...

AKIL

Atatürk, sabah kahvesini içerken yorgun bir sesle mırıldandı:

- Bu gece hiç uyumadım...
- Rahatsız mıydınız Paşam?
- Hayır... Kadınlarda akıl var mıdır diye düşündüm.
- Pekiyi... Neye karar verdiniz efendim.
- Var... Var ama kullanmıyorlar!

İsmail Hakkı Baltacıoğlu, bir gün merhum Atatürk'ün meclisinde bulunuyordu. Ata içire içire terbiyeciyi sarhoş ettikten sonra sordu:

- Doğru söyle, sen mi daha büyüktün, ben mi daha büyük adamım?

İsmail Hakkı meşhur medenî cesaretine kavuşmuştu:

- Ben daha büyüğüm, Paşam, dedi.

Herkes tıss! Mustafa Kemal sükünü hiç bozmadı:

- Anladım, dedi; uzunum demek istiyor!..

SİLİN!

Gazi yanında Fevzi Paşa ile 2 Eylül 1922 pazar günü ikindi üzeri, Uşak'a geldi. Önce, yılançı Mehmet bey'in evine giderek el ve yüzünü yıkadıktan sonra, kaftancıların Adil bey'in evine misafir oldu. Yemekleri, mebus Raif Bey'in evinde pişiyordu. Bu evin mavi, beyaz renge boyanmış olduğunu gören Gazi:

- Bu renk ne?
- Düşman yaptı.
- Hemen, silin! dedi.

ADAM KİTLİĞİ!

Ağaoğlu Ahmet, İsmet Paşa'ya, seçtiği vekillerden şikâyet ediyordu.

Başvekil, sesi biraz öfkeli:

- Ne yapalım, dedi, adam yok!

Ağaoğlu:

- Hayır Paşam, dedi, bunu söylemeyiniz...

— Neden?

— İttihat ve Terakki de «adam yok» dediği zaman pekâlâ Atatürk de vardı, siz de vardınız!

ATEŞ!

1934 yılı gezilerinde Bergamaya geldi. Kışla kapısından girince, o sıra, top talimi yapmakta olan bir subaya:

- Şimdi kapıdan düşman suvarisi giriyor, ne yaparsın?

Teğmen toplara:

— Nişangâh bastır, ateş serbest emrini verirken kendi de, tabancasını çekerek kapıya doğru koştu. Bu olaydan çok hoşlanan Ata:

— Sizin gibi uyanık, cesur asker oldukça buraya düşman değil, kuşlar bile giremez, dedi ve subaya, bir dileği olup, olmadığını sorarak iltifatta bulundu.

ÇENE

Atatürk bir gün İzmit'ten geçiyordu. İstasyonda gözüne (Çene suyu) ilişmişti. Suyu yudum yudum içti. Sonra sordu:

- Bu suya niçin Çene suyu demişler?

Yanlarında İnönü, rahmetli Fethi Okyar ile Nuri Conker de vardı. Birden duraladım.

Yüzüme yayılan şaşkınlık alâmetleri lâhzada geçti. (O)na Çene dağını, Çene baba efsanesini, Çene babanın çenesini anlattım.

- Desene ki, dedi, hepsi masal.

SAÇINDAN BİR TEL

Dünyanın en büyük adamı olan Atatürk, aynı zamanda dünyanın en nazik adamı da...

Bir gün o altın başın resmini yapan ressam Mihri hanıma Atatürk sormuş:

- Hanımefendi, demiş, sizin bu lütfunuza nasıl mukabele edeyim?..

Mihri Hanım zarif bir cevap vermiş:

- Saçınızdan bir tel lütfedin kâfil!

Atatürk, o güzel başını genç bayanın önüne eğmiş:

- Buyurunuz, demiş, istediğiniz kadar koparınız!

Ahmet Rasim'in hikâyesi idi bu. Yeşilay Derneğinin bir toplantısında konferansçı sorar:

- Sevgili dinleyicilerim, bir eşeğin önüne bir kova su, bir kova rakı koysanız hangisini içer?

Hemen biri cevap verir:

- Tabii suyu...

- Neden?

Bir keyif ehli de orada imiş. İkinci cevabı o verir:

- Eşekliğinden!..

Atatürk hikâyeye bayıldı idi. Sık sık tekrar ederdi. Bir akşam Çiftlikte eski küçük köşkün önünde oturuyorduk. Uzakça duran bir işçi çocuğu bizi seyrediyordu. Atatürk:

- Gel çocuğum buraya... dedi.

Çocuk sofraya yanaştı. Atatürk sordu:

- Bir eşeğin önüne bir kova su bir kova da rakı koysalar hangisini içer?

Çocuk önümüzdeki kadehlere bakarak:

- Rakıyı efendim, demesin mi? Atatürk gülerken:
- Aman «neden olduğunu sormayalım» demişti.

Falih Rıfkı ATAY

İSİM

Şairdi, mebustu, yaşlıydı ve dördüncü karısından bir çocuğu daha olmuştu. İçki sofrasında ATATÜRK'e sordu:

- Paşam, bir oğlum dünyaya geldi, adını ne koyayım?

Canı sıkılan Atatürk cevap verdi:

- Yuha koy?..

Türkiye'nin Milli meseleleri ve kalkınmamız...

Yazan: Tahsin UFUK

İktisadi tarihinin en dar boğazından geçmekte olan TÜRKİYE ve Türk halkının milli meseleleri, bir hayli zor vahim görünmektedir. tedir...

Para değerimiz hem iç piyasamızda çok düşüktür, hem de ULUSLARARASI para fonu değeri olarak hiç kıymeti yok, bir metelik bir geçmez akçe, bir hiçtir... Paramızın uluslararası değer kazandırılabilmesi için, hiçbir gayret göremiyoruz... Paramız, bir millet olarak, bayrağımız kadar kutsal sayılmalıdır... Orada, bir milletin haysiyeti ve şerefi mevzuubahistir... Enflasyonun nelerimizi alıp götürdüğünün farkındamıyız acaba?..

İTİBARLI BİR DEVLET OLABİLMEMİZ için, para politikamız, para değerimiz, çok hayatiyet arz etmektedir... **MİLLİ** değerdir para, para, hayattır... Parasız hiçbir şey yapamazsınız... Fakat, paranızı küçülte, küçülte geçmez akçe haline getirmekte: **BİLMEMKİ HANGİ MANTIKLA** alakalıdır... Elinizde tutup bozdurduğunuz, **BEŞ ON BİN LİRALIKLAR**, bir iki saat sürmeden yok olup eriyip gidiyor... Günlük yaşantımızın bir parçası olan paramız hem çok düşük, hem değersiz, hem de işçi-memur sınıflarının eline verilen para, **ÇOK KOMİK**...

Devlet memurlarımız bu aylıklarıyla nasıl yaşayacaklardır? Nasıl çocuklarını okutacaklar? Nasıl kira parası vereceklerdir; sorumluyu yetkili şahsiyetlerin cevap vermelerini istiyoruz! İşçilerimizin durumu da aynıdır... Ya mağdur durumdaki yurttaşlarımız ve emekli dul yetimlerimiz, fakir halkımızın durumları yürekler acısıdır...

Hayata objektif bir bakış yapmalıyız... Eğer fakir devlet isek: **HAYAT SEVİYESİNİ MÜTEMADİYEN YÜKSELTMEMELİYİZ**... Sefaletin ve ızdırabın kucağında mil-

yonlarca insanımız, aç sefil perişan dolaşmaktadır... Toplumumuzun yabancısıymış gibi davranmak, kaldıramıyacağı kadar sırtına yük koymak, omuzlarına ağır bir mali külfet yüklemek, hem insancıl medeni bir davranış değil, ayrıca da genel huzursuzluğu arttırmaktan öteye gidemeyecektir... **ZAMLAR** çok iyi ayarlanmalıdır... **PİYASAYA** çok iyi dikkat edilmelidir... Birey olarak **TÜRK** toplumunun her ferdi, göz önüne alınarak, hem makul bir geçim standardı ortamı bulmak, hem genel geçim indeksi yapmak, hem planlı olarak zamlar silsesine devam etmek gerekmez mi? Burada en önemli hususat, hayat şartlarının ağırlığı dolayısıyla, **HIRSIZLIK** vakalarının arttığını, fuhuşun yaygınlaştığını, rüşvetin başını alıp gittiğini görmemek için: **KÖR OLMAK GEREKTİR**...

Hem halkın durumunun ne olduğunu bil, hem zam çek, milli insafı bir tarafa bırakınız, nasıl yaşayacağız?... Nasıl yaşayacaklar?... Nasıl evlatlarımızı bu şartlar altında, hem iyi ve dengeli besleyeceğiz, hem nasıl okutarak, **TOPLUMA YARARLI EVLATLAR** haline getireceğimizi: **MİLLİ YETKİLİLERE SORUYORUZ**... Buna paralel de, hayat şartları bakımından, binlerce yuva yıkılmakta, eşler birbirini terk etmektedirler... Gençlerimizin bir çoğu bu ağır hayat şartları karşısında evlenmekten korkmakta ve **FLÖRT HAYATI** İslam terbiyemizi milli geleneklerimizi, tüm ananele-rimizi yıkmaktadır...

Konumuzda, geçim ve hayat şartlarını bir tarafa bırakarak, daha önemlisi çığ gibi büyüyen: **MİLLİ İŞSİZLİK** ve **İŞ SORUNUMUZ**... Türkiye İş ve İşçi Bulma Kurumumuz aracılığıyla, **BEŞ KITA**'ya insanlarımızı işçi olarak göndermemize rağmen, yine işsizlik en önde gelen sorunlarımızdan birisidir...

NÜFUS ARTIŞIMIZA PARALEL

OLARAK, İş ve genel iş sorununuz da çok büyümüştür... Köylerimizin zamanında sorunlarını çözemediğimiz için: **KÖYE MEDENİYETİN ERKEN GÖTÜRÜLEMESİ** sebebiyle, köylümüz büyük şehirlerimizi adeta istila etmiştir... Esasen bir ziraat ülkesi olan, **TÜRKİYE**'de en büyük işsizlik sorunumuzu köylü yurttaşlarımız yaratmışlardır... Biz bu duruma; **İÇ GÖÇ DİYORUZ**...

İç göçle birlikte, milli zirai durumumuz da buna paralel sarsılmıştır... Köy dünyamızın sorunlarına eğilmekte çok geç kalınmasının faturasını bu gün ağır ödüyoruz... **ÜRETİCİ NİTELİĞİNDEN ÇIKAN KÖYLÜ**: Bu gün tüketicidir...

Her şeyiyle modern **TÜRKİYE**, **ATATÜRK** Türkiye'miz geri kalmış ülkeler **KATOGORİSİNDE** mütelaa edilmekteyiz... Neden? Mübarek cennet vatanımız Türkiye'de çok şükür herşeyimiz var... Eksik olan, biraz aklımız tahmin ediyorum... Yıllardır politik kavgalarla hükümetleri çalıştırmadık... Birbirimizi, **LANET OLASI POLİTİKA YÜZÜNDEN** öldürdük, yiyip bitirdik...

Biz burada bu hale dışar oluşumuzu, hem iyi idareciler seçemeyişimizi; hem de, seçtiklerimizi yerden-yere vurarak, **ADAMLARI KÖTÜLEYEREK**, bu günlere geldik!.. Rahmetli Adnan **MENDERES**'in kafasını adamcağızın böyle yedik... Süleyman Demirel'i böyle yedik: Adamcağızı iktidardan düşürdük... Ecevit, **BASBAKAN** olarak böyle harcandı... İsmet Paşanın nasihatlarını kimse dinlemedi... Adam, **HARP SAHNESİNDEN GELEN**, tarihi ve milli kahramanlarımızdan, bizim için **VATAN KURTARAN ARSLAN** değil miydi?.. Onun da kadrini kıymetini bilmedik... En büyüğümüz Atatürk'ün bile, bazı nankörler, **VATAN HAINLERİ**, hem kıymetini bilmemezlikten geliyorlar, **HEM DE** aşırı sağ-aşırı sol ka-

nata mensup kimseler, HAKKINDA DEDİKODU YAPIYORLAR...

Ne Türk'lük terbiyemiz ile, ne de yüce islam terbiyemiz ile bağdaşmayan bayağı konuşmalar... Adi söylentiler...

Hristiyan terbiyesinde imiş, kâdınlarımızın yüzünü açmış efendim vs. Basit adı konuşmalar... Şayet bu gün bizler var isek, önce o büyük ŞAHSİYETİMİZE, bir kurtarıcı, bir lider, bir yol gösterici olarak şükran borçluyuz. Ayrıca da,

genç TÜRK devletimizin, T.C. nin ATATÜRK kurucusudur.. Dikkatinizi çekeriz! İNSANIN DİLİNİ ENSESİNDEN ÇEKERLER... Gerçek dini aydın terbiyeye sahip olan kimseler başımızın üstündedir...

İLİMLİ SAĞ KANAT... Sosyalizm isteyen, TÜRK SOL KANADIMIZ, ılımlı sol, yine başımızın tacıdır... Aşırı sağ ve sol kanat, art niyetli insanlarla dolup taşmaktadır...

Size söyleyeceğimiz çok laf yok, karşınızda: BÜYÜK TÜRK ORDU MUZ VAR... Size Türkiye'de izin ve

hayat hakkı yoktur... Aklınızı başınıza toplayınız da, fakirlikten kurtulup; kalkınalım...

Hep BAŞBAKANLARIMIZI, eritip tüketip bitiriyoruz... Sıra şimdi de: Sayın TURGU TÖZAL'dadır efendim... Böyle yıkıcı politikaya, bin kere lanet olsun... Bu yüzden yerimizde sayıyoruz... Kalkıp, yükseltiliyoruz... Bırakınız adamcağız çalışsın... Yermeyiniz, kendisine nasihat edip, fikir veriniz! Elinizden tutsanız fena mı olur?. Herşeyi sağlıklı düşünelim...

Sensin Atatürk'üm

Olmak sanılanı, olur yapan,
Sensin, güzel Atatürk'üm.
Sıfırdan, ordular kuran,
Sensin, canım Atatürk'üm.

Yurdumuza girenleri,
Paylaşmak isteyenleri,
Fırsatçı, kalleşleri,
Sensin kovan, Atatürk'üm.

En ateşli cephelelerde,
Ölümlere karşı koyan,
Ufacık bir, saat ile,
Hayatı kurtulan,
Sensin, büyük Atatürk'üm.

Faziletin tâ kendisi,
Dünyaların efendisi,
Liderlerin en şahanesi,
Sensin, asil Atatürk'üm.

Türk'lüğün damarında kan,
Hepimizin bedenindeki can,
Ordularımızda değişmez kumandan,
Sensin, güzel Atatürk'üm.

Beynimizdeki değişmez fikir,
Dillerimizden düşmeyen zıkr,
Yolundan, ölsekte ayrılmayacağımız,
Sensin, sensin Atatürk'üm.

Dünya önünde, övüncümüz olan,
Zaferlerle, göğsümüzü kabartan,
Yenilmezliğimizi, bölünmeyeceğimizi,
Cihan-ı Âleme ispatlayan,

Sensin, sensin Atatürk'üm.

T.C. 63. Yılı ve Ekonomimizin değerlendirilmesi!...

Büyük bir çöküntü, ağır bir bunalım geçirmekte olan, Milli Ekonomimizin, önemli bir değerlendirmesini yapmak istiyoruz... EKONOMİMİZ, S.O.S. alarmı veriyor! Piyasada, kuru para sorunu, son derecede sıkıntıya sebep olmaktadır...

Bazı iş adamlarımız, piyasaya, milyarlar takarak, yurt dışına kaçmaktadırlar... BANKALARIMIZ, öz kaynaklarını tüketmeye başladılar, İFLASLAR, birbirini izliyor, yüzlerce işyeri ve fabrikalarımız, iflas bayrağını çekerek kapanmaktadır... DEVLET BABA, ÖDEMELERİ ZAMANINDA yapmadığı için, piyasaya, bu hal korkunç şekilde yansımaktadır... İşler, kül halinde bozuktur... SERBEST PİYASALARIMIZDA, bariz bir cansızlık görülmekte, işler, gün ve gün bozulmaktadır... Neticce olarak: İşyerlerinin kapanması dolayısıyla, esasen büyük bir iş krizi varken, işsizlik mevcut iken, iş sorununuz daha da vehamet arzetmekte, BİRÇOK YURTTAŞIMIZ, işsiz kalmaktadır...

Bizim, beş yıllık planımız, Türkiye'nin ekonomik kalkınmasının sanayileşerek kalkınabileceğini tespit etmiştir! Sanayileşme ve yatırım yapılarak sağlanabileceğini biliyoruz! Yatırım iç ve dış finansman kaynaklarına sahip olmak, ya da malik olmakla; mümkündür. Ödemeler dengesi kronik bir şekilde açık veriyorsa, ve bu açık yıldan, yıla büyüyorsa, YATIRIMLAR İÇİN lüzumlu dış kaynağa malik değiliz demektir! Kanımızca, 1980'den önce uygulanan, İKTİSAT POLİTİKASININ, en zayıf yönü bu noktaya yeterince ağırlık verilmemiş, gerçekçi olmayan bir şekilde, Türk lirasını fazla değerlendiren para politikaları izlenmiş olmasıdır. Yatırımların gerektirdiği dış finansman vasıtalarının bulunmasında, sadece dış borçlanmaya, işçi dövizlerine güvenilmiş olmasıdır! 1980'den itibaren bilindiği gibi, önce önemli oranlarda DEVELÜASYON yapıldı! Enflasyon oranlarıyla bağlantılı olarak, günlük kur ayarlamaları sistemine geçildi. Reel faiz hadleri uygulanmaya başladı! İHRACATA TEŞVİK POLİTİKALARI yürürlüğe kondu. Uygun şartlarla, KREDİ VERGİ KOLAYLIKLARI, vergi iadeleri gibi bu tedbirler ihracatta büyük artışlar sağladı.

İTHALATTA bir takım fon uygulamaları ile kısıtlama yöntemleri getirildi. Bu tedbirlerle 1980 de yüzde 36,79 olan ihracatın ithalatı karşılama oranı, 1985'de yüzde 70,15'e yükseltildi. 1980'de 2,9 milyar dolar olan ihracatımız: 1985'te 8 milyar dolara çıktı. İHRACATIN YAPISI DA DEĞİŞTİ! 1980'de sanayiinin payı, yüzde 36 iken, 1985'te yüzde 75,33'e yükseldi. 1983 yılında, 1,8 milyar dolar olan ödemeler dengesi açığı, 1985'te 800 milyona geriledi. 1985'te yüzde 2,5'a gerilemiş görünmektedir.

— GSMH artışları da ilginç bir trend izlemiştir. 1977-1980 yılları ortalama artış hızı yüzde 1.3 iken 1981-1985 ortalaması yüzde 4.6'dır. 1986 yılında ilk verilere göre yüzde 7.8, civarında bir artış sağlayacağımız tahmin edilmektedir.

Bunlar kimsenin küçümseyemeyeceği olumlu göstergelerdir. Bu politikalar Türkiye'nin liberalleşme, «dış açılma» politikalarının özünü teşkil etmektedir.

Ancak, bu olumlu göstergeler yanında olumsuz olanlar da vardır. Enflasyonla savaşta yeterince başarılı olunamamıştır. Yatırımlar azalmış işsizlik artmıştır. Gelir dağılımı bozulmuştur. Bozulmaya da devam etmektedir.

Bu gözlemler, sağlıklı, ya da dengeli ekonomik kalkınma politikalarımız ne olmalıdır, arayışını bir defa daha gündeme getirmektedir.

Türkiye'nin problemi, liberal ekonomi politikası mı, karma ekonomi politikası mı, devletçi ekonomi politikası mı uygulayalım, bu değildir.

Türkiye'nin problemi sağlıklı ve dengeli bir iktisadi kalkınmanın kısa zamanda nasıl gerçekleştirilebileceğidir. Hangi iktisat politikası ile bu hedefimize daha çabuk ulaşabileceğimizi tesbit edebilirsek yararlı bir iş yapmış ve çok önemli bir konuya açıklık getirmiş oluruz.

Türkiye'nin ekonomik kalkınmasının sağlanması gelmiş geçmiş bütün Cumhuriyet hükümetlerinin programında yer almıştır. Bazen liberal ekonomi politikası, bazen devletçi-

lik, bazen karma ekonomi politikası, bazen devletçiliğe, bazen liberalizme ağırlık veren ekonomi politikaları uygulanmıştır.

Şimdi şu soruyu sormamız gerekir.

Türkiye iktisaden geri kalmış bir ülke midir, kalkınma halinde bir memleket midir, yoksa ekonomik kalkınmasını sağlamış —tamamlamış dememek için sağlamış diyorum— bir memleket midir? Başka bir deyimle, kalkınmanın neresindeyiz?

Türkiye iktisaden kalkınmış, ekonomileri güçlü, teknolojileri ileri memleketlerle hiç değilse bir ölçüde rekabet edebilecek duruma gelmiş ise liberal ekonomi politikalarını ya da piyasa sistemini uygulaması doğrudur, değilse; kalkınma politikalarımızın içinde bulunduğumuz şartlara göre bazı özellikler taşıması kaçınılmazdır.

İktisadi kalkınma modelini eleştirirken ya da uygun kalkınma modelini araştırırken Türkiye'nin gelişmiş, bir ülke olup olmadığıнын tesbit ve teşhis olunması çok önemlidir.

Bilindiği gibi az gelişmiş ülkelerin ya da gelişme halindeki ülkelerin bazı karakteristikleri vardır:

Bu ülkelerde,

— Fert başına milli gelir çok düşüktür.

— İmalat sanayii içinde tüketim mallarının payı yüksek, yatırım mallarının payı düşüktür.

— Kamu harcamalarının GSMH içindeki payı düşüktür.

— Nüfus hızlı artar.

— İşsizlik oranı yüksektir.

— Teknolojik açık büyüktür.

— İç ve dış borç rakamları yüksektir.

— Devlet bütçesi açık verir.

— Ödemeler dengesi kronik bir şekilde açık verir.

— Enflasyon hızı yüksektir.

— Dış ticaret hadleri aleyhte çalışır.

— Para durmadan değer kaybeder.

— Gelir dağılımı bozuktur.

— Siyasal istikrar sağlanamamıştır.

Bu ölçülere göre Türkiye'nin durumunu incellerseniz görürsünüz ki memleketimiz gelişmiş bir ülke değildir.

Ülkemizde, milli gelir hasılasının, fert başına göre düşündüğümüzde, kalkınmış, ileri milletlerin, toplum olarak ,fert başına düşen

para, bizimle kıyas edildiğinde, ne kadar komik, ne kadar sembolik, ne kadar az olduğunu açıkça görebiliriz! Türkiye'de nüfus artışı, nüfus patlamasıyla, milli gelir hasılamız, çok daha düşük bir hale gelmiştir! 1985 yılında yapılan, nüfus sayımının tahminlerine göre, nüfusumuzun artış hızı yüzde 27,8 dir! Artan nüfusumuz iş sorunumuzu daha da zorlamakta yepyeni, iş sahaları kurmamızı gerektirmektedir. Ülke ekonomimizin, T.C'nin 63. Yıl dolayısıyla, genel bir değerlendirmesini yapmış bulunuyoruz! Türkiye'nin, sosyal yapısına göre, milli yapısına göre, milli kalkınmamızı; ULUSAL YÜKSELMEMİZİ, hangi ekonomik uygulamayı yapabilmemizi, geri kalmışlıktan kurtulabilmemizin genel değerlendirilmesinin çok sıhhatli olarak yapılmasını arzuluyoruz!! LIBERAL EKONOMİK MODEL VE SİSTEMDE, şayet dikiş tutturamıyor isek; yepyeni bir model, yepyeni bir EKÖL, yepyeni bir, milli ekonomik tarz, memleketimizin bünyesine göre, UYGULAMAYA geçmiş olabiliriz! Dergimizden, yürekten sevgi ve saygılarımızla...

TÜRKİYE ATATÜRK DERGİSİ

Perihan Hanımlar kendi evlerine taşındı...

Bütün sevdikleri
"güle güle otur..."
demeye gidecek.

Kimbilir,
Perihan Hanım'a
ne hediyeler gelecek!

Siz, İş Bankası'na uğrayın.

Bir "Mavi Armağan" alın...

Sunun Perihan Hanım'a.

Perihan Hanım, neye ihtiyacı

varsa onu alsın

"Mavi Armağan"ıyla...

Yeni evine.

"Mavi Armağan", seçkin, saygın bir para armağan etme biçimidir.

İş Bankası'nda hesabı olsun olmasın, herkes "Mavi Armağan"dan yararlanabilir.

"Armağan edeceğim parayı Mavi Armağan olarak sunmak isteyen, bir İş Bankası'na uğrar... Sunacağı kimsenin adını, soyadını özel "ödeme çeki"ne yazar... Armağan etmeyi düşündüğü parayı yatırır... Özel zarf içinde Mavi Armağan'ı alır. Sunulan kimse, Mavi Armağan'ın ödeme çeki'ni dilediği İş Bankası'na getirir... Parasını gönülce değerlendirir.

TÜRKİYE İŞ BANKASI

"Paranızın, istikbalinizin emniyeti"

T.C. 63. Yıl. hukukun üstünlüğü kavramı ve demokrasi

Hukukun üstünlüğü tartışılmaz! Tartışılmadığı gibi de; bir millet: «HUKUKSUZ» yönetilemez... Her zaman, her yerde, bir hukuk devleti iseniz, o ülkeyi, «DİKTAYLA İDARE ETMİYORSANIZ», hukukun üstünlüğü kavramını kabul etmek, insan haklarına saygılı davranmak, kimsenin hakkını kimseye kaptırmamak mecburiyetindedir... Asli hukuk budur!

İdari hukuk ve bu hukuk çerçevesinde, MİLLET İDARE ETMEK; o bambaşkadır!.. Hele, siyasi hukuk! O ise, çok ayrı bir kavram ve düşünce tarzıdır! Cumhuriyetle idare edilen, (DEMOKRASİ İLE) idare edilen, insan toplumlarında, HUKUK DEVLETİ DÜZENİNDE, şahısların haklarını yiyemezsiniz... Şahsın üzerinde tahakkümiyet kuramazsınız... Bir milletin, hak ve menfaatlerini, asla zedeleyemezsiniz...

Milleti, kötü yönetimle, silindiri gibi çığneyerek, öteye de geçemezsiniz. «DEVLET - MİLLET» oluşumu, şuuru, bilinci içinde, DEMOKRATİK DÜZENDE, asli haklar, sahibindirler... Millet seçtiği, iş başına getirdiği kişiler, «ŞAHSİ ÇIKARLARI» için, asla çalışamazlar... Millet menfaati ön planda gelir... Şahsın menfaati ise, ondan sonra, mevzu bahis olabilir...

Dahası şudur:

ÖNCE MİLLİ VARLIK, düzenin iyi kurulması, işlerin aksamadan yürüyebilmesi, ekonomik yapının sıhhatli sağlam olması, BİREY OLARAK, tüm aile fertlerinin, toplumda, huzurla idare edilmesi, huzurun sağlanması, bozulmaması için, ön tedbirlerin alınması, hazine-nin açık vermemesi, devletin zarara, ziyana sokulmaması, yok yere, GİRTLAĞINA KADAR borç altına sokulmaması gerekmektedir; fikrimizce... BİR KAMU DÜZENİ nasıl kurulur?..

Bir kamu işletmeleri nasıl yönetilir? Bu gün için, KİTLER DEDİ-MİZ, iktisadi devlet teşekkülleri-nin nasıl idare edilir? Ayrı bir ih-

tiyas gerektiren, ehline teslim edilmesi gereken konular, mevzuatlarıdır... Hukuk hak ister, menfaatler kutsaldır... Bir toplum, şayet, İNFİRAH ETTİRİLMEK İSTENİLMEZ İSE, eğer toplumu yıkmak istemez iseniz, burada geçerli olan, en tabii şey: «HUKUKUN ÜSTÜNLÜĞÜ» kavramına dikkatini bir daha yazıyoruz, (HAK GELDİ, HUKUK GELDİ), zail kayboldu... Hak-hukuk geldi, İNSANLAR KUL-KÖLE OLMAKTAN KURTULDULAR...

Hukuk geldi, herkes hakkını araya bilmıştır... Hukuksuz bir millet, devlet olamaz... Hukuk düzeninde, adli hatalar, keyfi atamalar, torpil, riya, rüşvet olmaz... Adam kayıramazsınız... Yakınlarınızı köprübaşlarına atayamazsınız... Kendi, kadronu oluşturup, şahsi menfaatlerinizi ön plana alamazsınız...

Beyler: Biz bu konumuzda, aklımız erdiğince, hukukun üstünlüğü kavramı çerçevesi içinde, TÜRK TOPLUMUNA, bir nebzecek olsun, nafi ve müfit olabilir miyiz diyerekten; konumuzu, gün ışığında, herkesin anlayabileceği bir lisanla, çok açık, çok sarıh olarak; yazmaktayız... Atatürk Türkiyemiz'de, bu gün, torpil, rüşvet, yalan, dolan, hile, her türlü şeri hareketlerle, ÇEŞİTLİ DOLAPLAR DÖNMEKTE, değişik entrikalar oynanılmaktadır...

Bunların, hukukla, insanlıkla, demokrasi ile hiçbir alakalarının bulunmadığını, çok adi şeyler olduğunu biliyoruz...

— 1950 yılından itibaren başlayan, «TÜRK DEMOKRASİ TARİHİMİZ» içinde, neler görmedik, nelere şahit olmadık, ne girkin davranışlar olmuştur... Demokrat Parti, iktidara geldiğinde, eski Halk Partisinden aldığı dersle, ilk işi, partili tüccarlara kredi vermek cehaletini gösterdi... Eskiden aynı şeyi, CHP. liler birazcıkta olsa, yapıyorlardı... Hatırdı... Partisiz sade vatandaş burada demokrasiden payını alamıyordu... PARTİLER, resmi dairelere, memur oldular, iktisadi devlet

teşekküllerimize girdiler... Yine burada, diğer partililer ve sade vatandaşlar, açıkta, aç-susuz, işsiz, münhal görev bulamadı...

Böylece, toplumumuzda ikilik husele geldi... Adam kayırmak, torpille iş başına insan atamak, rüşvetle, resmi dairelerimizde iş yapmak, hem islam terbiyemiz, hem milli Türk'çülük terbiyemizin esaslarıyla; «ÖZÜYLE BAĞDAŞMAYAN» keyfi idare, memlekette hüküm sürmeye başladı... Sanırım haklı olduğumuza kanaat gelecektir... Çok a-yıp, çok günah, çok girkin şeyler bunlar... Bir partinin kurulması için para verenler, bir gün bu parti iş başına geldi mi, ASLAN PAYINI isterler... Hazineye ait arsa araziler, partili yurttaşlara parsellenerek, PEŞKEŞ ÇEKİLDİ...

Bir partiyi destekleyen, onun organı olarak çıkan, gazete ve mecmualara, örtülü ödenekten, BASINA, büyük paralar verildi... Ya tarafsız basın?...

Şahıs tutmayan, parti tutmayan basın ne oldu?.. Mağdur edildi, üstelikte, bazı yazarlarımız fikir suçundan tevkif edildiler... NEREDE HUKUKUN ÜSTÜNLÜĞÜ KAVRAMI?... Nerede demokrasi?... Nerede, DEMOKRATİK ciddi tutum?... Yıllardır, dün, bugün, bu hal halen devam etmektedir... Bastırınız parayı, idamlık mahkum olsanız da bile: BİRAZCIK hapis cezası yeter artar bile... Ankara'da dayınız, amcanız varsa, bütün kapılar, ardına kadar, size açıktır... Bankaların hepsi, size, kredi açmakta, BİRBİRİYLE YARIŞACAKLARDIR...

Nerede hukuk nerede, DEMOKRASİ, nerede HUKUKUN ÜSTÜNLÜĞÜ KAVRAMI?... Bu kanımıza işlemdir... Taraf tutmak, tarafgil olmak, parti tutmak, partili yurttaşları kayırmak... PARTİLİ TUC-CARA ve ESNAFA, KREDİ VERMEK... Yok hayır deyiniz... Bir tek Allah kulu ortaya çıksın, hayır öyle değil diye, itiraz etsin... Biz böyleyiz: KIRK KİŞİYİZ, birbirimize

T.C. 63. Yıl. hukukun üstünlüğü kavramı ve demokrasi

Hukukun üstünlüğü tartışılmaz! Tartışılmadığı gibi de; bir millet: «HUKUKSUZ» yönetilemez... Her zaman, her yerde, bir hukuk devleti iseniz, o ülkeyi, «DİKTAYLA İDARE ETMİYORSANIZ», hukukun üstünlüğü kavramını kabul etmek, insan haklarına saygılı davranmak, kimsenin hakkını kimseye kaptırmamak mecburiyetindesiniz... Asli hukuk budur!

İdari hukuk ve bu hukuk çerçevesinde, MİLLET İDARE ETMEK; o bambaşkadır!.. Hele, siyasi hukuk! O ise, çok ayrı bir kavram ve düşünce tarzıdır! Cumhuriyetle idare edilen, (DEMOKRASİ İLE) idare edilen, insan toplumlarında, HUKUK DEVLETİ DÜZENİNDE, şahısların haklarını yiyemezsiniz... Şahsın üzerinde tahakkümiyet kuramazsınız... Bir milletin, hak ve menfaatlerini, asla zedeleyemezsiniz...

Milleti, kötü yönetimle, silindiri gibi çiğneyerek, öteye de geçemezsiniz. «DEVLET - MİLLET» oluşumu, şuuru, bilinci içinde, DEMOKRATİK DÜZENDE, asli haklar, sahibinindirler... Milletin seçtiği, iş başına getirdiği kişiler, «ŞAHSİ ÇIKARLARI» için, asla çalışamazlar... Millet menfaati ön planda gelir... Şahsın menfaati ise, ondan sonra, mevzu bahis olabilir...

Dahası şudur:

ÖNCE MİLLÎ VARLIK, düzenin iyi kurulması, işlerin aksamadan yürüyebilmesi, ekonomik yapının sıhhatli sağlam olması, BİREY OLARAK, tüm aile fertlerinin, toplumunda, huzurla idare edilmesi, huzurun sağlanması, bozulmaması için, ön tedbirlerin alınması, hazine nin açık vermemesi, devletin zarara, ziyana sokulmaması, yok yere, GİRTLAĞINA KADAR borç altına sokulmaması gerekmektedir; fikrimizce... BİR KAMU DÜZENİ nasıl kurulur?..

Bir kamu işletmeleri nasıl yönetilir? Bu gün için, KİTLER DEDİĞİMİZ, iktisadi devlet teşekkülleri nasıl idare edilir? Ayrı bir ih-

tisas gerektiren, ehline teslim edilmesi gereken konular, mevzuatlarıdır... Hukuk hak ister, menfaatler kutsaldır... Bir toplum, sayet, İNFİRAH ETTİRİLMEK İSTENİLMEZ İSE, eğer toplumu yıkmak istemez iseniz, burada geçerli olan, en tabii şey: «HUKUKUN ÜSTÜNLÜĞÜ» kavramına dikkatini bir daha yazıyoruz, (HAK GELDİ, HUKUK GELDİ), zail kayboldu... Hak hukuk geldi, İNSANLAR KUL-KÖLE OLMAKTAN KURTULDULAR...

Hukuk geldi, herkes hakkını araya bilmiştir... Hukuksuz bir millet, devlet olamaz... Hukuk düzeninde, adli hatalar, keyfi atamalar, torpil, riya, rüşvet olmaz... Adam kayıramazsınız... Yakınlarınızı köprübaşlarına atayamazsınız... Kendi, kadronu oluşturup, şahsi menfaatlerinizi ön plana alamazsınız...

Beyler: Biz bu konumuzda, aklımız erdiğince, hukukun üstünlüğü kavramı çerçevesi içinde, TÜRK TOPLUMUNA, bir nebzecek olsun, nafi ve müfit olabilir miyiz diyerekten; konumuzu, gün ışığında, herkesin anlayabileceği bir lisanla, çok açık, çok sarîh olarak; yazmaktayız... Atatürk Türkiyemiz'de, bu gün, torpil, rüşvet, yalan, dolan, hile, her türlü şeri hareketlerle, ÇEŞİTLİ DOLAPLAR DÖNMEKTE, değişik entrikalar oynanılmaktadır...

Bunların, hukukla, insanlıkla, demokrasi ile hiçbir alakalarının bulunmadığını, çok adi şeyler olduğunu biliyoruz...

— 1950 yılından itibaren başlayan, «TÜRK DEMOKRASİ TARİHİMİZ» içinde, neler görmedik, nelere şahit olmadık, ne çirkin davranışlar olmuştur... Demokrat Parti, iktidara geldiğinde, eski Halk Partisinden aldığı dersle, ilk işi, partili tüccarlara kredi vermek cehaletini gösterdi... Eskiden aynı şeyi, CHP. liler birazcıkta olsa, yapıyorlardı... Hatırdı... Partisiz sade vatandaş burada demokrasiden payını alamıyordu... PARTİLER, resmi dairelere, memur oldular, iktisadi devlet

teşekküllerimize girdiler... Yine burada, diğer partililer ve sade vatandaşlar, açıkta, aç-susuz, işsiz, münhal görev bulamadı...

Böylece, toplumumuzda ikilik husule geldi... Adam kayırmak, torpille iş başına insan atamak, rüşvetle, resmi dairelerimizde iş yapmak, hem islam terbiyemiz, hem milli Türk'çülük terbiyemizin esaslarıyla; «ÖZÜYLE BAĞDAŞMAYAN» keyfi idare, memlekette hüküm sürmeye başladı... Sanırım haklı olduğumuza kanaat gelecektir... Çok a-yıp, çok günah, çok çirkin şeyler bunlar... Bir partinin kurulması için para verenler, bir gün bu parti iş başına geldi mi, ASLAN PAYINI isterler... Hazineye ait arsa araziler, partili yurttaşlara parsellenerek, PEŞKEŞ ÇEKİLDİ...

Bir partiyi destekleyen, onun organı olarak çıkan, gazete ve mecmualara, örtülü ödenekten, BASINA, büyük paralar verildi... Ya tarafsız basın?..

Şahıs tutmayan, parti tutmayan basın ne oldu?.. Mağdur edildi, üstelikte, bazı yazarlarımız fikir suçundan tevkif edildiler... NEREDE HUKUKUN ÜSTÜNLÜĞÜ KAVRAMI?.. Nerede demokrasi?.. Nerede, DEMOKRATİK ciddi tutum?.. Yıllardır, dün, bugün, bu hal halen devam etmektedir... Bastırınız parayı, idamlık mahkum olsanız da bile: BİRAZCIK hapis cezası yeter artar bile... Ankara'da dayınız, amcaınız varsa, bütün kapılar, ardına kadar, size açıktır... Bankaların hepsi, size, kredi açmakta, BİRBİRİYLE YARIŞACAKLARDIR...

Nerede hukuk nerede, DEMOKRASİ, nerede HUKUKUN ÜSTÜNLÜĞÜ KAVRAMI?.. Bu kanımıza işlemiştir... Taraf tutmak, tarafgil olmak, parti tutmak, partili yurttaşları kayırmak... PARTİLİ TÜCCARA ve ESNAFA, KREDİ VERMEK... Yok hayır deyiniz... Bir tek Allah kulu ortaya çıksın, hayır öyle değil diye, itiraz etsin... Biz böyleyiz: KIRK KİŞİYİZ, birbirimize

benzeriz... Gerçekler acıdır... Milletimiz birçok badireler atlattırmıştır... İçimiz kan ağlıyor... KALEMİMİZDEN KAN DAMLIYOR, fakat daha fazla ileri gitmek istemiyoruz... Bı taraf olalım...

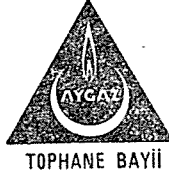
Toplum menfaatlerini, HELALDER ETMİYELİM! Şahıs kayırmayalım! Torpil yapmayalım, rüşvet almaya ölsekte tenezzül etmiyelim, vatandaşlarımızı, SAĞ KANAT PARTİLERİYİZ... Efendim, SOL KANAT PARTİLERİYİZ adı altında; da bölüp, parçalayarak yönetmeye kalkmayalım... Bir türlü kalmamıyoruz... Ülkemiz, milletimiz, bu çirkin hareketlerden, birbirimizi yiyip bitirmekten, çekememezlikten, ahlak dışı hareketlerden, dini ve milli terbiye noksanlığından: HEF MADDECI VE MİĞDECI YETİŞTİRİYORUZ... Maneviyatta ise, gerilemekteyiz... Ticari terbiyemiz, yeterli değil; Kültür Seviyemiz, daha bu gün için bile, (DEMOKRASİYE) geçişimize müsaaıt değil...

Rahmetli İsmet Paşa, «DEMOK-

RASİYİ» erken getirmesiyle, kan gövdeyi götürdü, birbirimizi öldürdük. 12 Eylül öncesi olaylarda... Particilik bu değildir... Ülke yönetimi bu değildir... «Eski tas, eski hamam», (BEYLİK) zihniyetle harekete; son verelim... Memleketimi-

zin, milletimizin, GÜNAH VEBALİ boyunlarımızda ve omuzlarımızdadır beyler!.. Bizden bu kadar... Buradan ötesi ise; yüksek şahsiyetlerinizi entrese eder... Saygılarımızla...

T.A.D.

KAPUCUOĞLU ticaret
RECEP KAPUCUOĞLU VE ORTAKLARI
KOLLEKTİF ŞİRKETİ

Renkli televizyonlar - Videolar - Göstericiler
Müzik Setleri Buzdolapları Çamaşır Makinaları - Termosifon Şofben
Fırın - Ocak Elektrik Sübürgeleri - Kömür - Gaz - Aygaz Sobaları
Her Çeşit Aygaz Sanayi Ocak Ve Fırınları - Singer Dikiş Makinaları

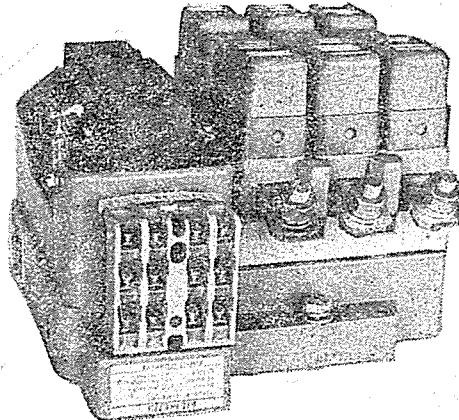
PEŞİN VETAKSİTLE

☎ : 144 83 61 - 143 30 32
Boğazkesen Caddesi No : 226 - 230

TOPHANE - İSTANBUL

SIEMENS

3 TA Serisi Kontaktörler

3 TA serisi kontaktörler, motor ve benzeri cihazların uzaktan kumandalarında, aydınlatma, elektrikle ısıtma, kondansatör ve diğer elektrik tesislerinin şalt sistemlerinde kullanılır. Termik röleleri takılı kontaktörler ayrıca her türlü elektrik cihazını aşırı yüklenmeye karşı korur.

Nominal işletme akımını açan kontaktörlerin ömrü, 2,5 milyon defa açıp - kapamaya olanak sağlar. Ömrünü dolduran kontaktör elemanları, yedekleriyle kolaylıkla değiştirilebilir.

Bu değişiklik normal şartlarla iki defaya kadar yapılabildiğinden kontaktörlerin mekanik ömürleri 7,5 milyon defa açma - kapamaya elverişlidir.

Her türlü elektrik cihazını aşırı yüklenmeye karşı koruyan termik röleler, 0 ve 1 boy kontaktörlerde doğrudan doğruya kontaktör üzerine, diğer boy kontaktörlerde ise ayrı olarak monte edilir.

ETMAŞ ELEKTRİK TESİSAT ve
MÜHENDİSLİK A.Ş.

SIEMENS A.G. Türkiye Umumî Mümessili

İSTANBUL
Meclisî Mebusan Cı 135
P.K. 213 Fındıklı
Telefon : 45 20 90
Teleks : 22 290

ANKARA
Atatürk Bulvarı 169 Kat 6
Kavaklıdere - Ankara
P.K. 48 - Yenisehir
Telefon : 18 22 05
Teleks : 42 352

İZMİR
1378. Sokak No. 4 Kat. 1
P.K. 481 İzmir
Telefon : 13 86 19
Teleks : 52 376

ADANA
Atatürk Caddesi
Uğurlu Apt. Kat 1
Telefon : 12 962
Teleks : 62 135

BURSA
Tanpınar Cad. 14/1
Yuva Apt.
Telefon : 14 631

SAMSUN
Kılıç Dede Mah.
İsmet Paşa Cad. 132
Uyku Apt. Kat. 5
Telefon : 29 70

Türkiye'nin iktisadi durumu zamlar ve milletimiz!...

T.C. nin kuruluşunun, 63. yılını idrak ettik. Bayramımızı kutladık. İçimiz hem sevinç, hem de hüznün dolu olarak, kaybettiğimiz, VEFALI O büyük insan için, O büyük TÜRK evladı, ATATÜRK için, O CİHAN GÜNEŞİ İÇİN... Atatürk, hem kurtarıcı, hem devletimizin yeniden kurucusudur. Modern Türkiye, Türkiye Cumhuriyeti, onun en büyük ölümsüz eseridir...

63. Yıl, dile kolay değil. Neler kazandık? Neler kaybettik? Nice nevcivanlar, nice-nice büyük değerler ve Atamız gibi: EN BÜYÜĞÜMÜZ ile, nice dehaları yitirdik... En son yitirmiş olduğumuz, CELAL BAYAR, aynı zamanda yüce Atamızın, son BAŞBAKANI idiler... İyi bir ekonomist idiler... Hizmetleri sayılmayacak kadar yüce, çok kültürlü, gerçek MİLLİYETÇİYDİ...

Bayar'dan evvel yitirdiğimiz, TARİHİ ve MİLLİ ŞAHSİYETİMİZ İSMET PAŞA'da aramızdan ayrılarak, ebediyete göç etti. İsmet İnönü, TÜRK DEMOKRASİSİNİN babasıydı... Eski Cumhuriyet idaresi yöneticilerimizden, hayatta kimse kalmadı... Millet, her Cumhuriyet Bayramımızda, üzgün, gerçek bir BABA, böyle bir büyük lider olmadığını hatırlıyor... İçi kan ağlıyor, gözleri nemleniyor, herşeyi bir daha hatırlayarak, 2. Bir ATATÜRK bekliyor, bekleyecektir de... Bekleyeceğiz muhterem efendiler... Varlığımız ile çok yakından ilgilenen mi var?... Çok büyük bir hayır diyeceğiz. VATANINI - MİLLETİNİ CANINDAN ÇOK ONUN KADAR SEVEN VAR MI ARAMIZDA?...

Ülkemizin ekonomik durumu bozukmuş, millet aç sefil perişanmış, yaşıyormuş, yaşamıyormuş, kimi ENTERESE etmektedir acaba?... Kimin ATATÜRK gibi, içi yanıyor?... Memleketimizin ekonomisi iflas bayrağını çekmektedir, işler yürümüyor, T. Piyasaları tıkanık, kan ağlamaktadır, artık işler korkunç derecede bozulmuştur. İşletmeler, fabrikalar, kapanıyor, İFLASLAR BİRBİRİNİ İZLİYOR kime ne?..

Bu meyanda da yine fatura, bu fakir mil-

lete ödettirilmektedir... Yalan deyiniz, hayır deyiniz, başka bir milli sebep gösteriniz?... Gösteriniz ki: HEPİMİZ TÜM ÜLKE HALKI SİZE YÜREKTEN İNANMIŞ OLSUN beyler... Hal ve gidişatımız çok kötü. İş sahaları açamıyoruz, işsizlik TÜRK insanının, canına yetmiştir, üstelikte, her gün zam çekiyoruz... HİKMETİ SEBEBİ, bir türlü anlayamıyoruz.. Eski bir beylik söz vardır. KASAP ET DERDİNDE, KOYUN CAN DERE DİNDE'dir, işte böyle, saygıdeğer beyler...

1923-1986 yılı içinde hesaplar isek, bu yıl, T.C.nin, kuruluşunun, 63. yılıdır... Öyle ise, bu hesaba göre, Cumhuriyetle yaşıt doğanlar, bugün için, 63 yaşındadırlar... Nedendir, bu 63 yıldan beri, MİLLİ EKONOMİMİZ, işler bir türlü düzelemiyor... Hafsalamız almıyor... İstenilen, huzur ve istikrar, bir türlü sağlanamamaktadır... Eski yıllarda, PLANSIZ VE MANTIKSIZ atılan adımlar, yapılan yersiz milli yatırımların kifayetsiz olması nedeni ile, bu gün için: BİR SEMERESİNİ GÖREMİYORUZ...

Çok müsrif davranılmış olması, ayrıca politik yatırımların, şuursuzca açılan fabrikaların zararını bu gün çekiyoruz!!..

Bu bölgesel politik yatırımlar, menşenin iyi saptanamaması, menbaanın düşünülmeden fabrikanın oy alabilmek amacıyla açılmış olması; nazarı dikkattir... Bu hali, önce DEMOKRAT PARTİ YAPTI... Erzurum'da bir et fabrikası kurulacağına, bu yöremize, ŞEKER FABRİKASI KURDU...

Biz konuya, daha da açıklık getirmek istiyoruz... Diyoruz ki, hissi yatırımlar. Politik yatırımlar, adam kayırmak, TQRPİL, yakınlarımızı zengin etmek, partili tüccara kredi vermek, PARTİLİLERİ DEVLET İDARELERİMİZE ve kamu söktürümüzün bünyesine alarak, hem bu işletmelerin içine yığınak yapılmıştır, hem de, KİTLERİN ZARAR ZİYAN ETMESİNE münce olunmuştur... Her gelen parti yakınlarını kayırdı... PARTİLİ YURTTAŞLARI, PARTİLİ TÜCCARA, kredi vermek suretiyle, kayırdı! Haksızlık-adaletsizlik etti der-

sek, yalan mı söylüyoruz... KİTLER daha yeni kâr etmeye başlamıştır...

Yıllar yılı devleti zarar ziyana sokulmuş ise; bu bayağı ve adi davranışların, mahsül ve neticesidir! Elbette bu gün sıkıntı çekeceğiz.. Bir zamanlar, MARAŞAL YARDIMI, köylerimizin kalkınabilmesi milli kalkınmamızın yapılması için: B. Amerika Devleti tarafından, Türkiye'ye verilen bu paralar, PARTİLİLERİN KURSAĞINDAN İÇERİ GİRDİ! Desek, yalan mı söylemiş, yalan mı yazmış olacağız?.. Soruyoruz, bu ulu milletin, bir delikli kuruşunu bile haram yiyen «HARAMZADELERİN,» Allah kursağında bıraksın... KENDİLERİNE HARAM OLSUN... Milli hazinemizde, tüyü bitmedik yetimlerimizin hakkı, milletin hakkı vardır... Dış borç olarak gelen paralar, MİLLİ İHALELERDE, birazcıkta olsa, DAYISI OLANLARA, perde gerisinden yararlanmak isteyenlere; parmağı olanlara, sızmadı mı derirsiniz?.. Bu konuyu daha da uzatmak istemiyoruz... DOĞRU OLALIM, ALLAHA CANIMI-ZI, doğru verelim...

Dünkü hükümetlerin günah ve veballerini, bugünün hükümetine yüklemek, çağdışı, insanlık dışı bir anlayış olacaktır... Hükümet çok dürüst, çok iyi çalışmaktadır... TAKDİR-DEN ACİZ DEĞİLİZ... Tek kabahat ve kusur günahları, lüzumsuz zamlardır... Zamlardan

başka hükümette kusur aramak kanımızca: CAHİLLİKTİR...

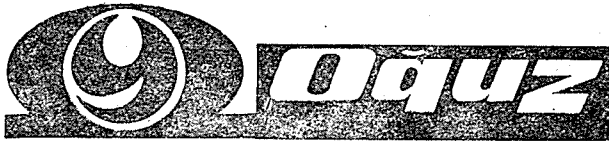
Sayın Özal bey, BAŞBAKANIMIZDAN memnunuz... Eskiden yapılan hataları, yukarıda belirttik, bugün için, çok acı çekiyoruz... Milli davalarımızda, yurt kalkınmasında, birleşelim, el-ele vererek, can-cana, tüm muhalefet partileri ile «İKTİDAR» birlikte çalışalım, geri kalmışlıktan, bozuk iktisadi düzenden kurtulalım... Ülkemizin milli kalkınması için, ne lazım geliyorsa onu yapalım...

Hükümet edenler, bu memleketin evlatlarıdır... HER ŞEYDE, HER HALUKARDA, hemen hükümete yüklenmek, hükümeti yıka-bilmek için, yıkıcı bir muhalefet yapmak, hükümeti milli tenkitle uyarmamak: AKSİNE DEVAMLİ TENKİT ETMEK; İnsanlık değildir... YURTSEVERLİK DE DEĞİLDİR... Ak-lımızı başımıza toplayalım... Millet kan ağ-lıyor, PİYASALARIMIZ TIKANIK, tam bir pa-nik içersinde, işler bozuk, fabrikalar, işyerleri devamlı kapanmaktadır.

BU BUNALIMLI DÖNEMİ, hepimiz akıl yoluyla düzelterek, iç huzur, iş istikrarı, iflas eden işletmelerimizi yeniden devreye sokalım! Zamlara kabilse bir müddet son verelim! E-senlikler, mutlu, hayırlı yarınlar...

Saygılarımızla...

T. ATATÜRK DERGİSİ

YEDEK PARÇA
TİCARET ve SANAYİ A.Ş.

F.K. Ford - Taunus - Transit - Granada - Consul GXL - CAPRI - ESCORT - ANADOL

İTHALAT - TOPTAN - PERAKENDE

F. K. - FORD - TAUNUS - GRANADA

CONSUL - GXL - ANADOL - İNGİLİZ TRANSİT

Y E D E K P A R Ç A L A R I

☎ : 13 42 50 - 13 88 58 - 25 43 35

Tel: 16 03 01 - 16 23 14 - 16 21 17

1369 Sokak No. 45 Basmane - İZMİR

2830. Sok. No: 24/E 1. San. Sitesi-İZMİR

Milli Kalkınma ve Milli Yükselme Kanunu...

Tahsin UFUK

Büyük ve Asil Türk Milleti,

Sayın Cumhurbaşkanımız, Sayın Başbakan, tüm milletvekillerimiz, sayın siyasi partilerimiz, büyük ve asil Milletimiz... Malûm olduğu üzere, ülkemiz Türkiye, kalkınan medeni milletler topluluklarından, fersah-fersah gerilerde kalmıştır... A-
yın, fetih olayını gerçekleştiren milletler toplulukları, şimdide diğer seyyarelere gitmek ve oralara da uzayın boşluklarında, fabrikalar kurmaya hazırlanmaktadırlar...

Milletimiz geri kalmıştır, bu bir gerçektir! Devletimiz çok zengin değildir... Devlet yatırımlarıyla, devletin açtığı iş sahalarıyla, özel sektörün açtığı iş sahalarıyla, bu gün için, milli işsizlik sorunumuz çözümlenemediği gibi, işsizlik, beş kıta'ya işçi göndermemize rağmen, çığ gibi büyümektedir...

Halkımız, fakir-yoksul, genelde sefalet çekmektedir... Türkiye köleliğimizin bir çoğuna, bu gün için, daha medeniyeti götüremedik! Sağlık sorunumuz, milli eğitim davamız yürekler acısıdır... Milletimiz, kan ağlamakta, zecri hayat şartları karşısında, adeta, canından bezmiş, ŞAŞKIN ÖRDEK MİSALİ, yolda giderken teklemekte, nasıl çocuklarını idare eder, nasıl yaşatır, nasıl tahsil terbiye ettiririm diyerek, bin ızdırap çekmektedir...

Halkımızın bir çoğu, gıdasızlıktan VEREMDİR... Hergün yükseltilen hayat ve zamlar, tahammülün üstüne çıkmış, milletimiz, küskün ve canından bezgindir... Türkiye'mizin, halen tüm karayolları, barajları istenilen düzeyde, işletmeleri, fabrikaları kurulamamıştır... Devlet yatırımları cılız, kifayetsizdir... Dış borç gırtlığımızı kadardır... Bu gün için dünyaya gelen çocuklarımız borçlu doğmaktadırlar... Zannedimizce 2000 yılında dünyaya gelecek çocuklarımız bile, tahmin ederiz, bu dünyaya borçlu gelecektirler...

Burada çok samimi olalım... Çok sıhhatli düşünelim, kendimize gelerek, bu duruma bir son verelim... Milli kalkınmamız ve yükselmemiz için, tüm millet olarak, el-ele ver-

mezsek, yalnız herşeyi devletten beklersek, istenilen mutlu sonuca gidebileceğimizi ümit etmiyoruz... Milli kalkınmamızı üç beş büyük şehre teksif etmemizin büyük sıkıntıları bu gün için nasıl çektiğimizin herkes farkındadır tahmin ediyorum...

KÖY ve KÖYLÜMÜZ, büyük şehirleri adeta istila etmiştir... Ne yazı ki, ANADOLU İNSANIMIZ, şehirlerinin halkımız da böyledir... Doğu Yörelerimizin, geri kalmış bölgelerimizin, Milli kalkınmasını temin etmek, geri kalmıştan, fakirlikten kurtulmak için, hükümetimizin yatırımları yanında, bizim de şeref payemizi olsun, millet tam olarak sıkıntıdan kurtulsun, diyerekten, istenilen huzurun gelebilmesi için, T. Atatürk Dergisi adına, yukarıdaki kanunu teklif ediyoruz...

— Türkiye Milli Kalkınma ve Milli Yükselme Kanunu, çok basit bir fikirle, hem milletimize, hem de devletimize, bu günün hükümetine, milli bir düşünce, milli bir duygunun ürünü, MİLLİYETÇİLİĞİN BARİZ BİR ÖRNEĞİ olarak, TÜRK KAMU OYUNA, tüm aydınlarımız, tüm siyasi partilerimize, en başta, sayın Cumhurbaşkanımız Kenan Evren'e, Sayın Başbakanımız Turgut Özal Bey'e, T.B.M. Meclisimiz ile, tüm milletvekillerimize, parti farkı gözetmemeksizin, alenen teklif edilerek, bu kanunun yüce meclisten geçerek, kanunlaşmasını, resmîyete girmesini teklif ediyoruz...

Bugünkü Türkiye'mizin nüfusu, elli milyon kişidir...

Biz bu fikir ve teklifimizde, zengin ve fakir gözetimi yapılmadan, BEŞİKTEKİ BEBEKTEN ASIRLIK DEDEYE KADAR herkese şamil olmak üzere, her ay bu kanun gereği, fertbaşına 1000,— TL. sı bin lira, bütün vergilerin şumulu dışında, resmen teklif ediyoruz...

Bu para, bu hayat şartları içinde, kimseye ağır geleceğini tahmin etmiyorum! Etsede, yurt kalkınması için, kendisinin değilse bile, doğacak çocuklarımızın rahat, huzurlu yaşaması için, kimse ne kızacak, ne

gücenecek, ne de sitem edecektir.. Öyleyse, her ay, fert başı, bin lira ödersek, ayda 50 milyon insanın vereceği para, devletimizin yükselmesi, milletimizin kalkınması için, elili milyonu bin lira ile çoğaltır isek ortaya çıkacak rakam küçümsenecek bir meblağ değildir!

Kanun çıkar ise, en azından, çeyrek asır, yirmibeş yıl, mutlaka devam etmelidir...

Aylık rakam olarak ele aldığımız meblağı, yıllık olarak, 12 X eşittir 1000,— TL. 12 defa «elli milyon lira», ne gibi bir rakam husule getireceğini lütfen düşünerek ve rakamı çoğaltarak, ne olduğuna kesin olarak bir göz atalım... Oturdüğümüz yerden, tahsil edilecek bu paralarla, hem lazım olan fabrikalarımızı kurarız, yollarımızı yaparız, barajlarımızın inşasına yardımcı oluruz, okullar açarız, mahrumiyet yörelerimize, dispanserler, hastahaneler, yollar, fabrikalar yaparak, oralarda iş sahaları açarız...

Biz bu basit görüşümüzü teklif ederken, bu paraların önce iş sahalarına yatırılmasının ehemmiyetini vurguluyoruz... Yirmi beş yıl devam edecek bu milli kalkınma, milli yükselme kanunu gereği (!) Devletimize bir yan gelirdir... Bu paralarımızı, önce Türkiye'nin en geri kalmış yörelerimizi, buralarda yaşayan halkımızı öncelikle hayata, yaşamaya kavuşturmuş olmaz mıyız?... Millet - Devlet oluşumuzun şuuru içinde, el-ele vermek suretiyle, milli kalkınmamızı, yükselmemizi temin için, bu milli düşünceyi, T. Atatürk dergisi adına, resmen hükümete teklif ediyoruz!!!

İŞTE SANA KALKINMAK İÇİN KAYNAK... Kanun kabul edildiği takdirde, daha da teferruatlı olarak devletçe ele alınarak, bu paraları, tüm bankalarımız, muhtarlıklar, maliye vergi daireleri, resmi kuruluşlar, vatandaşlarımızdan tahsil ederek, (DEVLET BABAYA), resmi kasaya, hazineye, takdim edeceklerdir... Bizden teklif, gerisi Devletten...

Asil ve Büyük Türk Ulusu...

Yüce Milletimiz, saygıdeğer okuyucularımız. Bu yıl yapılan şölen ve şenliklerle, malum olduğu üzere, T.C.nin, kuruluşunun 63. yıl dönümü olan, 29 Ekim tarihini, Cumhuriyet Bayramımızı kutladık. Engin bir sevgi-coşku içersinde, Millet-Devlet oluşumuzun bilinç ve şuuru içinde, en başta, milletimizin kurtarıcısı, T.C. Devletimizin kurucusu, kahramanlar kahramanı, ULU ÖNDERİMİZ, aziz ve yüce ATAMIZI, onun manevi şahsiyetinde, aziz şehitlerimizi, VATAN VE MİLLETİMİZİN, NAMUS VE ŞEREFİNİ KURTARANLARI, tüm emeği geçenleri, bir daha, rahmetle, şükranla, minnetle yadederek andık... İstiklal savaşımız nasıl kazanılmıştır?..

VATAN nasıl düşmandan kurtarılmıştır?.. Hepimiz çok iyi biliyoruz... Bu nedenle, yakın ve milli tarihimizi bir daha, bir daha gözden geçirmeliyiz. M. Kemal Paşa, çürük bir gemi olan, Bandırma vapuruyla bir avuç idealist arkadaşlarıyla, milli istiklal savaşımızı başlatmak üzere, Samsun'a hareket ederken, KELLESİNİ KOLTUĞUNA, kefeni yanına almıştır. Gemi düşman denizaltıları, düşman harp gemileri tarafından, her an batırılabilirdi! Karadeniz'in azgın dalgalarında, bu çürük gemi, kendi-kendine de batma tehlikesiyle karşı karşıyaydı... M. Kemal, iman ettiği davası ve milletin esaretten kurtulması için, üç gün üç gece hiç uyumadan, Samsun'a ayak bastığında, oradan doğan güneşimiz olarak, MİLLİ İSTİKLAL TARİHİMİZE IŞIK TUTMUŞTUR.

O hem güneşimiz, hem kuyruklu yıldızımız, hem de TÜRK milletin karabahtı üzerine doğan, sonsuz güneşimizdir... M. Kemal, dağılan ordularımızı, birliklerimizi toparlamış, ERZURUM-SİVAS KONGRELERİNİ TOPLAMIŞ, o tarihte, tek askerlerini terhis etmemiş, silahlarını düşman kuvvetlerine teslim etmemiş bulunan, 3. Ordumuzla derhal irtibat kurarak, rahmetli, paşamız, KAZIM KARABEKİR'le işbirliği yapmıştır... Kazım paşanın, M. Kemal Paşaya söylediği sözler, çok enteresandır... PAŞAM, EMRİMDEKİ FIRKAMLA, TÜM er-erbaşla, en sert bir şekilde topuklarını birbirine vurarak, bir asker selamıyla emrinizdeyim demiştir. Esasen, burada tüm milletçe, Kazım Karabekir paşaya, şükran borçlu olduğumuzu unutmayalım... Doğu Fatihi, Karabekir paşamızı bin rahmetle, şükranla anıyoruz... Büyük vatan evladımız, rahmetli Mareşal Fevzi Çakmak ve tüm İstiklâl savaşı komutanlarımızı, İsmet paşayı, bu mübarek vatan topraklarımızı kanlarıyla sulayan, kahraman şehitlerimizi, bir daha şükranla ve rahmetle, T.C.nin, 63. yılı dolayısıyla anarak, en büyük makper onların olsun der, Hz. Allah'tan, rahmetler dileriz... Onlara borçluyuz hayatımızı, varlığımızı, milli varlığımızı... Asil milletimiz, büyük Türk gençliği, her zaman uyanık olarak, ülkemizi bölüp parçalamak isteyen, şer güçlere ve bunların mensuplarına kanmayınız... Milli birlik ve beraberliğimiz asla bozulmasın... Birimiz hepimiz, hepimiz birimiz için. El ele vererek, kalkınıp yükselelim! En iyi yarınlar devlet ve milletimizin olsun. T.A.D.

Büyük ve Asil Türk Gençliği...

Tarihin en büyük İMPARATORLUKLA-RINDAN biri olan, OSMANLI DEVLETİ, yıkı-larak, onun yerine, onun milli mirası olarak, bugünkü devletimiz, malum olduğu üzere, T. C. Kurulmuştur... Cumhuriyet Türkiyemiz kurulalı, 63 yıl olmuştur. Ata yadigarı bu va-tan, TÜRKİYEMİZ, aziz ve yüce ATAMIZ G. M. K. Atatürk tarafından, MİLLÎ varlığı ve geleceğinin korunulması, gözetilmesi, herşe-yiyle sizlere armağan edilmiştir...

ŞANIMIZ BÜYÜKTÜR... Ecdadımız Ulu yolumuz, dün ve bugün, Atatürk'ün gösterdi-ği, milli ülkü hedefimizi belirlediği, medeni-yetin ufkundaki aydın yoldur... ÜLKÜMÜZ çok çalışmak, kalkınmak yükselmektir... Biz-den evvelki kuşaklar, bu kutsal vatan toprak-ları için, seve-seve, canlarını verdiler... KAN-LARINI AKITTILAR... Mübarek vatanımız, TÜRKİYE'nin, her karış toprağı, aziz şehitle-rimizin kutsal kanları ile yıkanmıştır... Onun için, Mehmet Akif, bastığın yeri toprak zan-netme tanı, çünkü; altında binlerce kefensiz yatmanı demektedir...

Tarihten geliyoruz ve yine tarihe dönece-ğiz... HÜR DOĞDUK, HÜR ÖLECEĞİZ... 10 bin yıllık TÜRK tarihi, şanlar, şereflerle do-ludur... Sayfaları altına harflerle yazılmıştır... Dün tarihte en büyük bizdik: Bu gün içinde, yine en büyük, en asil millet biziz! Büyük dedelerimiz, Türk'ün büyüklüğü için, TÜRK BAŞINI kaldırdığında, başı, göğe ve Allaha değer demiştirler... Ey Türk, gökte gök gub-be yarılmadıkça, yerde, arz çatlamadıkça: SE-NİN İLİNİ VE TÖRENİ KİM BOZABİLİR?...

Boyle işte sevgili kardeşlerimiz... Bir Ir-mak iken, göl olduk, göl iken denizler biz ol-duk, UMMAN TAŞTI, beş kıtaya yayıldık...

Nice ünlü İmparatorları yenerek, önümüzde kapandırıldık...

Biz Türk'ler tarih'te müslüman olmadan öncede, islam terbiyesi ile hareket ediyorduk.. Biz Türk'ler tarihte müslüman olduktan son-ra, daha da muasırlaşarak, TÜRK VE İSLAM KÜLTÜRÜYLE, bu sentez içinde, CİHANŞU-MUL, TÜRK büyüklerini yetiştirdik... Dün 16 Türk Devleti iken, bu gün yeryüzünde bir tek devlet ve milletiz... Milli varlığımızı siz koru-yacak, idame ettireceksiniz... Yarının büyük-leri sizlersiniz...

Çok okuyarak, çok çalışarak; milli kal-kınmamızı tamamlayarak, muasır devletler seviyesine gelmeliyiz... Bizde: «FİZİK VE KİMYA» alimlerimizi yetiştirmeliyiz... Bizleri, fersah, fersah geçerek yükselen milletler top-luluklarına ulaşarak onların durumuna gele-bilmeliyiz... Bu da ancak, gece gündüz dur-madan, dinlenmeden, çok okuyarak, çok çalış-mamıza bağlıdır... Tahsil hayatınız dönemin-ce, ilk okuldan, Üniversiteye kadar, her türlü, bölücü parçalayıcı cereyanların dışında kal-malıyız... Türk ulusunun düşmanlarına, al-danarak, kanmamalıyız... 12 Eylül öncesi günlere bir daha asla dönmemeliyiz... ATA-TÜRK Türkiyemiz sizlerindir... Atamız vata-nımızı; Cumhuriyeti: TÜRK Gençliğine ema-net ederek, hayata gözlerini kapatmıştır... Mutlu, mesut Türkiye, BÜYÜK KALKINMIŞ, YÜKSELMİŞ, ZİRVEYE ÇIKMIŞ BİR TÜR-KİYE; emel ve umudu: MİLLÎ SOLAĞANI-MIZDIR... Atatürk devrimleri ve ilkeleri, tüm görüşleri, bizim milli şıarımızdır... Onun milli ülküsü yolunda, KENTLEŞELİM... Bir-leşelim! İlerleyerek; yükselelim! Saygılarımız-la...

T. ATATÜRK DERGİSİ

Sayın Veliler...

Muhterem Annler, saygıdeğer, BABALAR... T. Atatürk Dergisi adına, sizlere bir açık mektup yazarak, T.C. nin kuruluşunun, 63. yıl dönümünde, hem sohbet etmek, hem dertleşmek, hem de, canınız kadar kıymetli evlatlarımızın geleceği, istikballe-ri hakkında, küçücükte olsa, bazı hayatiyet arzeden noktalara temas etmek istiyoruz...

Çocuklarımız, malum olduğu üzere, bir milletin geleceği ve en kıymetli hazinesi, milli varlığımızın teminatı, yarınlarımızın umududur... Bizler, hepimiz yarın ihtiyar olacağız! Onlara belki bakılmak için muhtaç olacağız... Onlar, yarın, hem kendilerini, hem aile efratlarını, hem de, anne-babalar olarak: Bizleri bakmak mecburiyetinde kalacaklardır... Sorunumuz nedir?

Biz konumuza, en direk olarak giriyoruz. Sakın bize, siz darılmayınız, kırılmayınız! Şayet, onlara, istikbal garantisi verecek, tahsil terbiyeyi verememiş isek, şayet onları, bir sanat; bir meslek sahibi insan yapamamış isek, vay hallerine... Demek istediğimiz, bu değerli evlatlarımızın varlıklarıyla, anne ve babalar olarak, çok yakından ilgilenerek, onların ellerinden tutarak, VASIFLI İNSANLAR HALİNE GETİRMEK mecburiyetindeyiz...

Bu hal, hem devlet, hem toplum olarak, bizim, en kutsal vazifemizdir... VASIFSIZ bir insan, varlık olarak, hiçbir şeydir... Yarın için dilenmeye ve sürünmeye mahkumdur... VİCDANINIZ BUNA MÜSAADE EDER Mİ? Öyleyse, lütfen çok sıhatli düşünelim... Derin-derin düşünelim... Yüce ALLAH'ın bize emanet ettiği, bu en

kutsal varlıkların durumuyla, çok yakın olarak ilgilenelim... Biz sizlere, ilgilenmiyorsunuz, varlıklarına eğilmiyorsunuz diye de; bir söz asla etmiyoruz... Amacımız: Ahlaklı, faziletli, namuslu, şerefli, topluma yararlı, devlet ve milletine faydalı kimseler haline; onları getirelim diyoruz...

İLK TAHSİL ÇAĞINDA İKEN, onların yanında, aile içinde, kötü sözler etmeyelim... 20. çağın en ahlaksız, ahlak bozucu seks filimlerini, onların, küçük varlıkları önünde, seyretmeyelim... AİLE KAVGALARIMIZI ONLARDAN GİZLİ YAPALIM... Yemek masasında, alkollü maddele-ri, onların yanında, alenen içmiyelim... Kötü arkadaşlarla oyun oynamasına, lütfen dikkat edelim... Hep onlara faydalı olacak, dergiler, gazeteler, kitaplar alalım... Hem milli terbiye, hem dini terbiyeyi, ilkokul çağındayken kendilerine vermeye çalışalım... Onların, Allah korusun, yarın ilerde, bir hırsız; bir canî, bir katil olmamaları için; de hayat yolunda elzem olan herşeyi öğretiniz... Beş vakit namaz kılmıyorsak bile, biz onları: «KUTSAL GÜNÜMÜZ OLAN CUMA GÜNÜ», ellerinden tutarak bir cuma namazı kılmaya alıştıralım...

Hristiyan aileler, çocuklarını ellerinden tutarak; KİLİSEYE götürüyorlar... Biz neden götürmeyelim?

Yemek yerken, besmele çekmesini, yedikten sonra, yaratıcımız yüce Allah'a, şükretmesini, yediği niğmetlerden dolayı, HAMDÜSENA ETMESİNİ! Lütfen öğütleyiniz! Aydın bir dini terbiye çocuklarınıza veriniz!..

Saygılarımızla.

T.A.D.

Din ve Ahlâk...

Sevgili çocuklar,

Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunun, 63. Yılı dolayısıyla, sizlere sunduğumuz, Atatürk ve Cumhuriyet özel sayımızla, hepinizi selamlar, derslerinizde başarılar, hayat yolunda, muvaffakiyetler dileriz. Bizim bu sayımızda, bir nebzecikte olsa, din ve ahlak konularına değinmeden geçemeyeceğiz... Önce din nedir? Din, insanları doğru yola gitmesini sağlayan, dürüst olmasını temin eden, daima iyiye yönelten, kötülükleri meneden, insanları bu kötülüklere karşı uyaran, İLAHİ BİR KURULUŞTUR... Bir müessesedir...

Her insan için, önce milli terbiye, sonra, dini terbiye, şarttır! Bizim dinimiz İslam dini, yeryüzüne gelmeden önce, dünyamız karanlıklar içerisinde, insanlar kul-köle idiler... İslamiyetin doğuşuyla, insanlar, kul-köle olmaktan kurtulmuş, onun nurlu ışıklarıyla, dünyamız ve insanlık aydınlanmıştır... Biz TÜRK'ler tarihte müslüman olmadan önce de islam terbiyesi ahlakı içinde bulunan yegane millettik... Dürüstük, çalıştık, namusluyduk, adil bir millettik... TÜRK'ler tarihte müslüman olarak, islamiyeti kabul ettikten sonra, TÜRK VE İSLAM KÜLTÜRÜ SENTEZİ içinde, daha da muasırlaşarak, şaheserler vermişler, bu gün için, DÜNYA MEDENİYETİ ÖNÜNDE, iftihar ettiğimiz, TÜRK BÜYÜKLERİMİZİ yetiştirmişlerdir...

IRKIMIZ Ulu, dinimiz yücedir... Ecdadımız şanlı ve şereflidir... KAHRAMANDIR... Şerefli ve namuslu milletiz... Biz,

burada, şimdi, din ve ahlak konumuzun, esaslarını belirtmeye çalışacağız... Ahlaksız bir insana, toplumda yer yoktur... Dinsiz bir insan ise, topluma zararlı kişi demektir... Her türlü kötülüğü ondan beklemek gerekir... Adam öldürebilir... Başkalarının namusuna yan gözle bakıp, tecavüz eder. Hırsızlık yapabilir, yalan söyler, kumar oynar, içki içer, hasılı dinimizin yasakladığı her türlü kötülüğü, rahatça yapabilir...

İslamiyet, BEŞERİN LEHİNE olanı kabul etmiş, aleyhine olanı ise, yasaklamıştır... Bunlar en basitinden adam öldürmek, içki içmek, kumar oynamak, yalan söylemek, mahkemede yalancı şahitlik yapmak, hırsızlık yapmak, başkalarının hakkını yemek, günah olan, (Seks) başka kadınlarla, cinsi münasebette bulunmak. Ve bunlar gibi, Allahın 54 farz kıldığı, İSLAM ANAYASASINDA, kuranda belirtilen, günah olan, hareketleri ve suçları yapmak misali: Büyük ve asil TÜRK Gençliği, ahlak en geçerli akçedir! Hayat yolunda, sıkıntısız yaşamak için, dürüst ve iyi ahlak sahibi olmanız gereklidir! İlk tahsil hayatımızda iken, bir nebzecikte olsa, aileleriniz tarafından, hem dini terbiyeyi, hem de ahlak kurallarını en iyi bir şekilde öğrenmeliyiz...

Besmele çekmek, Kelime-i Şahadet getirmek, yediğimiz niğmetlerden dolayı, ALLAHA ŞÜKRETMEK, büyükleri saymak, küçükleri sevmek yeterlidir.. En iyi günler sizlerin olsun. Çalışıp, yükselim...

Saygılarımızla...

T. A. D.

Yolsuzluğun Teorisi ve Pratiği

Mim Kemal ÖKE

«K AMU Yönetimi» dersindeyim. Türkiye'nin bir «hukuk devleti» olduğunu anlıyorum. Gözlerinden zekâ fışkıran bir öğrenci elini kaldırıyor ve:

«— Hocam, Türkiye bir hukuk devleti ise, her gün başına bir yenisi akseden yolsuzluk ve rüşvet iddialarını nasıl izah edeceğiz?» diyor ve âdeta infiâlle ilâve ediyor: «Bunlarla mücadele yöntemi yok mudur?»

Aklıma hemen Doç. Dr. Ümit Berkman'ın «Azgelişmiş Ülkelerde Kamu Yönetiminde Yolsuzluk ve Rüşvet» adlı çalışması geliyor. Hatırlamaya çalışarak genç arkadaşımı teskin ediyorum:

«Yolsuzlukta bulunan taraflara ağır hukukî müeyyideler öngörülmesi, suiistimallerin maliyetini yükselteceğinden suça «caydırıcı» olabilir.» Öğrenci dinliyor. «Meselâ bazı ülkelerde sanık görevlinin malvarlığının kaynağını gösterememesi suçu işlediğine ilişkin yeterli bir delil sayılabilir... Sonra, kamu teşkilâtlarında hiyerarşik denetim ve teşkilât içi soruşturma birimleri vardır.»

Öğrenci hiç de inanmışa benzemiyor. Soruyor: «Peki, hocam bugüne kadar sürdürülen uygulama, ilgili teşkilâtın büyük bir aile olduğu intibasının verilerek, kurumun «adının kötüye çıkarmaması», ya da «dekelenmemesi» için bazı yolsuzlukların geçiştirilmesi, deyim uygun ise «hasıraltı edilmesi» şeklinde değil midir?»

Çocuk, Berkman'ın kitabını okumuş anlaşılan. Her sabah kürsüden ideali, güzeli, iyiyi ve doğruyu bu cin gibi genç nesillere vermek sorumluluğunu duyan bir öğretim üyesi ne etsin? O delikanlının hayatını karartmaya hakkımız var mı? Cumhuriyetin emanet edildiği bu gençlikten, gerektiğinde bu vatan uğruna canını vermesini beklemiyor muyuz? «Rüşvetokrasi»'ye dönüşmüş bir düzende onlara dönüp, «muasır medeniyet seviyesi»ne çıkabilmemiz için fedakârlık gerektiğini savunabilir miyiz? Yok, yok... Ben en iyisi, çocuğa rüşve-

tin istisna olduğunu, her insanın parayla satın alınamayacağını anlatayım: «Müfettişlerin seçiminde, eğitilmelerinde, özlük haklarının tesbitinde «objektif» kıstaslar koyarak, teftiş personelinin manevî vasıfları yüksek, yüksek, kendine güven ve itibarlı tam memurlar olarak muhafaza edilmeleri lâzımdır.»

Delikanlının yeniden soru sormasına müsaade vermeden atılıyorum: «Kurum içi denetim mekanizmalarının dışında devletin savcıları, araştırma komisyonları da vardır.»

Keratanın kılı kıpırdamıyor. «Aman hocam, minareyi çalan kılıfını da hazırlar. Olan müfettişlere olur» gibi bakıyor.

«Tabii, diyorum, başka kesin bir tedbir daha var. O da kamu görevlilerinin malî durumlarında düzenlemeler yaparak, ekonomik şartlarının yolsuz uygulamaları özendirmeyecek bir seviyeye çıkarılması...» Doğrusu buna ben de inanmıyorum. Kimi görevliler, maaşları ne kadar arttırılırsa arttırılsın, tatmin olmayabilirler. Kimileri de ne kadar sefalet içinde olsalar, harama el uzatmayacak yüreğe sahiptirler.

Mal bildirimi bir tedbirdir, diyorum; öğrenci «Ya Sırdaş Hesap?» diyor. Söz düello-muz devam ediyor. Ben: Rüşvetçiler için tuzak kurulabilir. Bu, Amerika Birleşik Devletleri'nde uygulanmaktadır, diyorum. Delikanlı pes etmeyecek: «Kahveci Watergate'ine ne demeli?» diyor!..

Ne yapıp yapıp, genç arkadaşımız bana yolsuzlukla mücadelenin ancak uzun vadede gerçekleşebileceğini, bunun için de içtimai baskıların ve eğitim seviyesinin önemli olduğunu itiraf ettiriyor. Ne kurallar, ne müfettişler... Esas olan insanın içindek isestir. Ardır, hayâdır. Mânâ gücüdür. Yalnız, bu nesil benden «somut» çözümler bekliyor. Aslında ben, haksız kazanca karşı çıkan, haramı kınayan, bu konuda kişinin vicdanına seslenenin ne olduğunu biliyorum. Ama, yanlış anlaşılır diye, bunu ifade edemiyorum ki!..

Siyasi yasaklar ve komedi

Yazan: Yavuz DONAT

ÖZAL'ın son yurt dışı gezisinde, uçağın videosunda gösterilen ilk oyun, Zeki Alasya ile Metin Akpınar'ın ünlü «Yasaklar»ıydı.

Saatlerce süren yolculuğun yorgunluğunu «Yasaklar'ı izleyerek» atıyor, kahkahalarla gültüyor, eğleniyorduk.

Şimdi bakıyoruz da, siyaset gündemindeki «yasaklar olayı», Zeki Alasya, Metin Akpınar ikilisinin Yasaklar'ından daha «komik» hale geliverdi.

* * *

YIL 1975'ti.

Deniz Baykal «CHP'de iç demokrasi yeterince işlemiyor» diye sesini yükseltti ve siyasi hayatındaki «ilk sarı kartı» gördü.

Parti zirvesi daha sonra bunu «kırmızı kart»a çevirmek istedi, 1977'de Baykal ve arkadaşlarının seçilmemesi için «özel strateji» uygulandı.

Ama Deniz Baykal da liste başı oldu, arkadaşları da...

Yani «yasağı» deldiler.

Biz o dönemde «Acaba bu ekip için konulan yasak seçim sonuçları ile birlikte kalkacak mı?» diye merak etmiştik.

Baktık «yasak» devam etti.

1980'in 12 Eylül'üne kadar.

Ancak bir hususu belirtelim:

1975-1980 döneminde, Deniz Baykal'ın partide hiçbir «yetkisi» olmamasına rağmen «etkisi» çok fazlaydı.

Düğünlere derneklere çağrılır, zor durumdaki CHP'li ondan yardım ister, demeçleri, sohbetleri gazetelerin birinci sayfasında yer alırdı.

Diyeceğimiz o ki, «yasaklar» parti içinde bir «eğlence konusu» olmuştu.

«Etkisiz yetkililer» ve «yetkisiz etkililer» diye ikiye bölünmüş bir parti.

Partinin «resmî hiyerarşisinde» görülenler «gerçek hiyerarşide» yoktu...

«Gerçek hiyerarşide» bulunanlar ise «resmî hiyerarşide» alınmıyordu.

Buna «eğlence» denmez de ne denir?

* * *

YIL 1986.

Deniz Baykal hâlâ «yasaklı».

Birinci yasağı «Konsey koydu.»

Süresi dolmak üzere...

Ama bu arada bir «sarı kart daha» gördü.

Yani «İnönü'nün yasağını».

1975'ten 1986'ya toplam tam 11 yıl süren bir yasak dönemi...

Sahi, Deniz Baykal unutuldu mu?

Tesbitimiz, SHP'nin pek çok yöneticisinden daha etkili olduğu.

Ya yetki...

Hiçbir yetkisi yok.

İşte bu da bir «eğlence konusu.»

* * *

ARA seçimler sırasında SHP adayları Ankara'yı ararlardı:

— Deniz Bey'i istiyoruz... Gelsin konuşsun, Et-kisi olur.

Biz bu adaylara sorardık:

— İyi ama, Deniz Bey'in yetkisi var mı?

Onlar da bize sorarlardı:

— Yetkisi olanların etkisi var mı?

Orada bulunanlar kahkahayı basardı.

Dedik ya, yasaklar konusu güntümüzün eğlencesi.

* * *

SHP'nin Küçük Kurultay'ında en çok alkışı toplayanlardan biri, partinin «yaramaz çocuğu» Cüneyt Canver.

Ara seçimde de gittiği yerlerde ilgi görmüştü.

Sonra...

Hemen «sarı kart» gördü.

Demek «daha etkili olması» istenmiyordu.

İstemeyenler sadece karşı partililer olsa neyse...

Kendi partisi de Canver'den rahatsız olmaya başlamıştı.

Cüneyt'e sorduk:

— Sana neden kızıyorlar?

— Muhalefet yaptığım için.

— Öyleyse yapma...

— Tamam, anlaştık, artık «iktidarcılık» yapacağım...

Baktık, çevreden yine «kahkahalar» patladı...

Herkes «Canver'e konan yasakla» alay ediyordu.

* * *

EĞLENCE yeter mi, devam edelim mi?

— Yasaklar 1992'den önce kalkmaz.

— Canım, konuşacak başka konu mu kalmadı?

— 1989'da bu konu gündeme gelir.

— Amaaan sen de, acelesi mi var?

— 1988 seçimleri olsun da düşünürüz.

— Ya daha önce?..

— Haydi 1988'den önce kalksın.

— Ya Çankaya?

— Çankaya yeşil ışık yaktı.

— Öyleyse yasaklar kalkıyor.

— Hayır, kalkmıyor...

— Niçin?

— Bilmecem...

.....

«Olay» tam bir komedidir.

Zeki Alasya ile Metin Akpınar'ın, zahmet edip «Yasaklar'ı yeniden çekmeleri ve bazı «siyasi ekle-melerde» bulunmaları gerekiyor...

BIRAKINIZ BATSINLAR

NAZLI ILICAK

Banker faciasının yaşandığı dönemde Özal oldukça soğukkanlıydı. Hükümetin, vatandaş tuzaga düşmesin diye hiçbir tedbir almadığını unutarak, «Efendim, bu kadar yüksek faizin elbette riski olurdu. Millet yatırdığı parayı yüksek faiz dolayısıyla zaten birkaç misliyle geri almıştı» gibi sözler sarfetti... Bankerler battı, bankerlerle birlikte tasarruflar battı... Bazı bankalar tasfiye oldu. Me-sele de öylece kapandı.

Şimdi Özal özel sektörün sıkışık durumunu da «seyirci koltuğundan» yorumluyor. »Sisteme ayak yuduramayan batır, iflâslar normaldir.» şeklinde konuşuyor.

ÖZEL SEKTÖRÜN GAYRETİ

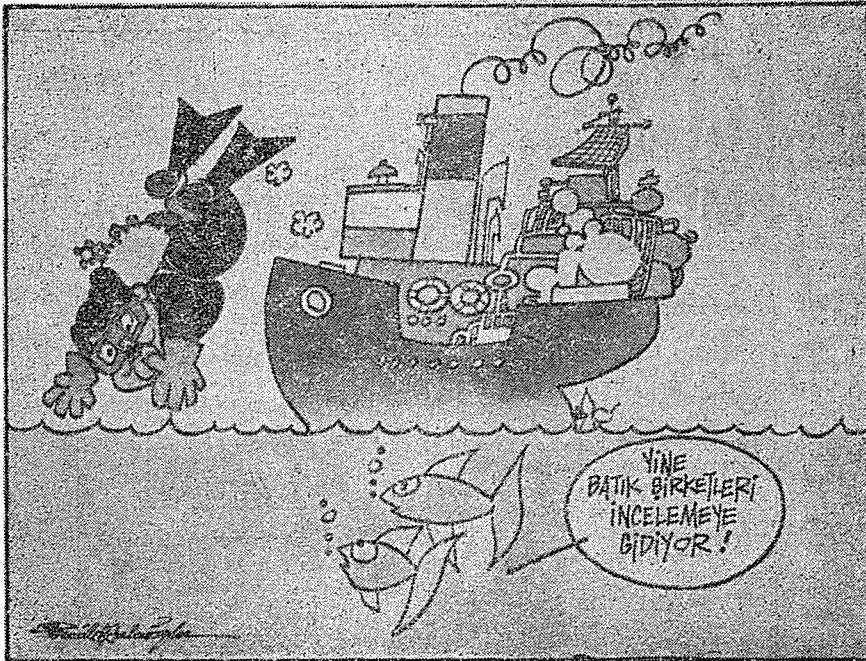
Nasıl ki banker meselesinde kabahat «ağgözlü tasarruf sahibine» ve «dolandırıcı bankerlere» yük-lenmiş, faiz yarışını başlatan ve destekleyen Özal sorumluluktan sıyrılıvermişti, şimdi de gene suç özel sektörde bulunuyor. O özel sektör ki canını dişine takarak ihracat seferberliğinde en büyük gayreti sarfetmiştir. O özel sektör ki, (endekslere göre) zam yarışında kamu sektörünün gerisinde kalmıştır. O özel sektör ki, kamu sektörüne kıyas-la işçi ücretlerini daha çok arttırmıştır.

BUNALIMIN SEBEPLERİ

İhracat tıkanıklığının, sermaye birikimine fır-sat vermeyen yüksek faizlerin, süratle artan döviz kurlarının bugün içine düşülen krizde rolti yok mu? Hükümet ihracatın büyük oranlarda istikrar-

sız bir bölge olan Ortadoğu'ya yönelmesine seyir-ci kalmış, hattâ teşvik etmiştir. İhracat hesabıyla üretim yapan bir kısım sanayici bu daralma sebe-biyle sıkışıklığa düşmüştür. Bazısı malını satmış, parasını alamamıştır... Kimi sanayici hükümetin istikrar politikasına güvenmiş, «TL bu kadar de-ğer kaybetmez» diye düşünmüş, dış kredi almış veyahut kabul kredisi kullanmıştır. TL. tepetaklak gidince borç kabarmıştır... Yüksek kredi faizi yü-zünden parasını bir yılda birkaç defa döndüreme-yen sanayici bunalıma girmektedir. Hükümet bu-na da seyirci kalarak özkaynak artırıl-sın tavsiye-sinde bulunuyor. Ama kaynaklar sürekli bankala-ra akıyor. Banka kaynaklarının uygun fiyatla eko-nomiye intikalini sağlamak hükümetin görevi de-ğil midir? Devletin yüzde 50 net faizle borçlandığı bir piyasadan, özel sektör hisse senedi satışıyla nasıl borçlanacaktır? O kadar yüksek temettü da-ğıtabilecek kâr oranları nerede? Bankaların plas-man hacmi 6.5 trilyon lira. Bunun yarısına yakın bölümünün, 3 trilyonunun «batık kredi» olduğu ö-ne sürülüyor. Hükümet «bırakınız yapsınlar, bıra-kınız batsınlar» şeklinde özetleyebileceğimiz bir tutumu liberal ekonominin gereği sayıyor. Halbu-ki 3 trilyonluk batık kredi, batık milli servet de-mektir.

Daha büyük patlamalara ve bankerlik olayın-dakini andıran hadiselerle yol açılmadan mesele-nin bir an evvel durulmasını ve Özal'ın da seyirci koltuğunu terkedip sorumluluğu paylaşmasını di-leriz.

Türkiye Atatürk Dergisinden Duyuru...

Sayın okuyucularımız,

Aziz dostlarımız, muhterem okuyucularımız, saygıdeğer abonelerimiz. Sizlerle başbaşa, hem dertleşmek, hem derdimizi anlatmak istiyoruz. Kağıda, peş-peşe gelen zamlarla, dergimiz kapanma tehlikesiyle, karşı karşıya kalmıştır! Sizlerden aldığımız güç, mali destekleriniz ile, dergimizin çıktığı yıl olan: 1981 yılından beri, altı yıldır, fasılasız, hiç ara vermeden neşrettiğimiz milli eseri devam ettirdik. Ancak, son iki üç yıl zarfında, hemen her ayda bir, her onbeş günde bir, hiç mübalağasız kağıda gelen zamlar, hiç makul bir seviyede durmamış, mütemadiyen devam etmiştir. Şu anda diyebiliriz ki Türkiye'nin en pahalı maddesi kağıttır...

Memleketimizin kültür seviyemize, TÜRK MEFHAİRİNE karınca karınca katkıda bulunmaya çalışıyoruz. TÜRK BASINIMIZIN en değerli kalemleriyle, İLİM adamlarımızın şaheser nefis yazılarıyla, ATATÜRK ve Atatürk'çülük konusunda, doğumundan ölümüne, KLASİK bir tarzda değil, İLMİ olarak, bu büyük şahsiyetimizi, en emin kaynaklardan yararlanmak suretiyle, fikirlerini, görüş ve düşüncelerini, TÜM İLKELERİNİ, tam bir milli mantık çerçevesi içerisinde objektif olarak sizlere yansıtmaya çalışıyoruz...

DERGİMİZ hem Türk Gençliğimize, hem de aydınlarımıza hitap eden, kaliteli bir MİLLİ FİKİR dergisidir! Dergimiz, ulusal-millî neşriyatıyla, bir AMME hizmeti yapmakta olup, Atatürk'e ait, MİLLİ ESERLER seri ve dizisindedir. Milli neşriyatımıza başladığımız günden beri, hiç bir maddi fedakârlıktan kaçmadan, eseri bu güne kadar yaşatmış bulu-

nuyoruz. Ancak artık, kağıdın ve matbaa fiyatlarının çok yükselmesi nedeniyle, mali imkanımızın kalmadığını belirtmek isteriz.

Ödeme gücümüzün üstünde, zamlar, bizi de etkilemiştir! Bizden başka, ülkemize bir çok yararı olabilecek eserler, maalesef ki yayınlanamamaktadır! Bu meyanda şöyle söyleyebiliyoruz: MEMLEKETİMİZİN MİLLİ FİKİR HAYATINA, gem vurmak istenilmektedir... Değerli dostlar, saygıdeğer abonelerimiz:

Elimizde olmayan nedenlerle sayfa adedimizi küçültmüş bulunuyoruz. Sizlere üç ayda bir hitap ederken, ancak bu sene, bir sayı çıkabileceğimizi arz etmek isteriz. Belki yarın, o da çıkamayacak, T. Atatürk Dergisi kapanacaktır... Bu noktadan hareketle, bizim elimizden tutarak, bize olan abone sayısını arttırmanızı, İLAN vermenizi rica ediyoruz.. Sizlerden destek talep ediyoruz.

ATATÜRK'çü güzide zevatın, elimizden tutmasını, aydınlarımızın elimizden tutmasını istirham ediyoruz. TÜRK basınında yayınlanmakta olan, art niyetli, aşırı uçlara mensup, dergi ve gazetelere, SEKSSÜEL dergi ve gazetelere milyonlarca lira reklam verilmektedir... Laf sırası geldiğinde:

Herkes Atatürkçü ve MİLLİYETÇİDİR... Terazinin gözüne koyduğumuzda, maddi katkıda bulununuz dediğimizde, aynı laflar, SAFSATA olmaktan öteye gitmemektedir. Eğer bizim kapanmamamızı istiyorsanız, yardımcı olunuz.

Mutluluklar, esenlikler, sıhhatler dileriz. Saygılarımızla.

TÜRKİYE ATATÜRK DERGİSİ

A T A M

Türklüğe yaraşır Tarih yarattın
Sen yaydın her yana en namlı ünü,
En sonra kablere bir acı kattın,
Ayrıldın bizlerden «10» Kasım günü,
Fırlayan bir okkun gerilmiş yayda,
Yurdumuzda bir tek, acunda tekdin,
Nur alırdı senden Güneş de ay da,
Türkün varlığında çarpan yürektin.
Kurt bulandıramaz bu durgun suyu.
Çekmedik, çekemeyiz ne tasa, ne gam.
Uyu! yatağında, rahatça uyu!
Ardında dağ gibi biz varız atam.

Ferit Ragıp TUNCOR

ÇANKAYA

Ey nefti gölgesinde uzanıp bir kaç dalın
Şeref rüyalarına dalan yeşil Çankaya!
Nasıl kanatlarını sakladın o kartalın?
Nasıl yettin yıllarca onu barındırmaya?
O, ki sarsıntısından taşlar düşerdi taşlar,
Nasıl saydın korkmadan göğsünün çarpışını
Nasıl ateş almadı onu görmüş ağaçlar?
İçinde yanan güneş yakmadı mı dışını?
Arzı oynatmak için yeterken bir adımı
Yanar dağlar bulurken kül olmuş her yığın dağ.
O seni yıkmadı mı, o seni yıkmadı mı?
O eşsiz kahraman ki dünya ağırlığında:
On milyon iki kat olmuşken eğilmeden
Onda onbeş milyonun boyu birden uzaldı
Tanrı, peygamber diye nedir, kimdir ölmeden!
Taptığımız ne varsa hepsi onda şakladı!
Şeref rüyalarına dalan hepsi onda şakladı!
Şeref rüyalarına dalan yeşil Çankaya,
Gölgesi baş döndüren bu sırrı anlat bize:
Nasıl yettin yıllarca onu barındırmaya?
Seni böyle ebedi kılan hangi mucize?

Faruk Nafiz ÇAMLİBEL

GAZİYE TARİH

Onu tarihe sorun, yoktur eminim bir eşi
O güneş yüzlü, güneş sözlü, güneşler güneş!
Sözü halkın dilidir, gözleri hakkın ateşi,
O güneş yüzlü, güneş sözlü, güneşler güneş!
Yurdu sarmıştı karanlık, onu yırtıp atan O...
Kararan gözleri bir lâhzada hararet katan O...
Kararan gözleri bir lâhzada aydınlatan, O...
O güneş yüzlü, güneş sözlü, güneşler güneş!
Kararan gözleri nur ordusunun rehberidir.
Milletin rehberidir, memleketin rehberidir,
Onu beklerdi vatan bunca zamandanberidir.
O güneş yüzlü, güneş sözlü, güneşler güneş!
Ayrılıp Çankayadan Hazreti Gazi geliyor,
Saçının huzmesi zulmetleri ok ok deliyor,
Şehre, kalbimdeki tarihi alıp yükseltiyor;
!Bu güneş yüzlü, güneş gözlü güneşler güneş!

ÇANKAYA

Bu hiyaben ebediyet yoludur,
Gider Allaha kadar burdan ucu...
Karşıdan bakma geçerken, yolcu,
Belki bir dert ile bağrın doludur!
Bu hiyaban avutur cümle yası,
Dinlen altında yeşil bir dalının,
O kızıl saçlı zafer kartalının
Bu kıyabanda kurulmuş yuvası,
Toprağın gölgesi vurmuşken aya
Sildi bir hızla bu kartal kanadı,
Bil ki beyhude gönül bağlamadı,
Evliya uğrağıdır, sanki bu bağ,
Gözünün sürmesi bil toprağını
Her gören der ki bu cennet bağını;
«Bu sular kevser, ağaçlar Tuba.»
Bu hayaban avutur cümle yası.
Dinlen altında yeşil bir dalının;
O kızıl saçlı zafer kartalının;
Bu kıyabanda kurulmuş yuvası!

Faruk Nafiz ÇAMLİBEL

ON KASIM

Yıl otuzsekiz on Kasım Perşembe
Hatırdan çıkmayacak bir sonbahar.
Sarsılıyor İstanbul yedi tepe
Yaman esmiş Dolmabahçede rüzgâr.
Gerçek olamaz, olsa olsa düş,
Dokuzu beş gece Atatürk ölmüş,
Böyle toptan bir yas nerede görülmüş
Beraber ağlıyoruz kurtlar, kuşlar.
Bu memlekete en çok hizmet eden
Bu aşk ile dağlara gücü yeten
On sekiz milyonun omuzunda giden
Atam Ankara sırtlarında yatar.

Cahit Sıtkı

AKDENİZE DOĞRU

Eğilmez başımıza taç yaptık hürriyeti.
Zaferle kalbimize yazdık Cumhuriyeti.
Sakarya'dan su için o çelik süngülerle,
Yuvaları dağılmış yılmaz bir avuç erle,
«Hedef Akdeniz asker!.. diyen parmağa koştuk.
Koştuk aslanlar gibi kükreyip dağdan dağa
Zafer bahçelerinden gül koparmağa koştuk.
Yol gösterdi göklerden bize binlerce yıldız.
Kıpkızıl ufuklardan taşı al bayraklarımız.
Canavarlar dışinden vatani kurtarmağa,
Vahşetlere dikilmiş gözlerimiz dumanlı.
Hürriyete susamış yanık bağrımız kanlı
Çılginca atılarak şanlı Dumlupınara.
Süngümüzden şan verdik coşkun yıldırımlara.
Sakarya'dan su için o çelik süngülerle.
Yuvaları dağılmış, yılmaz bir avuç erle
Eğilmez başımıza taç yaptık hürriyeti.
Zaferle kalbimize yazdık Cumhuriyeti...

Ömer Bedrettin UŞAKLI

Ey Türk Gençliği

Birinci vazifen, Türk istiklâlini Türk Cumhuriyetini ilelebet, muhafaza ve müdafaa etmektir. Mercudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni, bu hazineden, mahrum etmek istiyecek, dahili ve harici, bedhahların olacaktır. Bir gün istiklâl ve Cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazîfeye atılmak için, içinde bulunacağın vazîyetin imkân ve şeraitini düşünmiyeceksin. Bu imkân ve şerait, çok namüsaît bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve Cumhuriyetine kast edecek düşmanlar bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile azîz vatanın bütün kaleleri zaptedilmiş bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere memleketin dahilinde, iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hiyanet içinde bulunabilirler. Hatta bu iktidar sahipleri şahsi menfaatlerini, müstevlilerin siyasi emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakrî zaruret içinde harap ve bitap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı !

İşte bu ahval ve şerait içinde dahi, vazifen, Türk istiklâl ve Cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

İstiklâl Marşı

Korkma! Sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak,
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak!

Catma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül, ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl;
Flakkıdır, Flakkıya tapan milletimin istiklâl!

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım;
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım;
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım!

Garbin âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim, iman dolu göğsüm gibi serhaddim var,
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imânı boğar,
"Medeniyet", dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş, yurduma alçakları uğratma sakın!
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın...
Doğacaktır sana va'dettiği günler Flakkın,
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın!
Bastığın yerleri "toprak" diyerek geçme, tanı;
Düşün, altındaki binlerce kefensiz yatanı;
Sen şehid oğlusun, incitme, yazıktır, atanı;
Verme, dünyaları alsan da, bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda...
Şühedâ fişkıracak toprağı sıksan, şühedâ!
Canı, canânı, bütün vârimizi alsın da Hudâ,
Etmesin, tek, vatanımızdan beni dünyada cüdâ.
Ruhumun senden, İlâhî, şudur ancak emeli;
Değmesin mabedimin göğsüne nâ-mahrem eli.
Bu ezanlar-ki şehadetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli...

O zaman veda ile bin secde eder -varsa- taşım;
Her cerihamdan, İlâhî, boşanıp kanlı yaşım,
Fişkırır ruh-i mücerret gibi yerden na'şım;
O zaman, yükselerek, arşa değer belki başım.

Dalgalar, sen de şafaklar gibi, ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl.
Flakkıdır, hür yaşamış bayrağımın hürriyet.
Flakkıdır, Flakkıya tapan milletimin istiklâl!

Mehmet Akif Ersoy

